

Analýza navrhované novely zákona o investičních pobídkách

Institut rozvoje podnikání (IDE)

ve spolupráci se

Střediskem regionálních a správních věd (SRVS)

duben 2011

Zpracovatel:

Vysoká škola ekonomická v Praze
nám. W. Churchilla 4
130 67 Praha 3

Autoři:

Ing. Milan Damborský, Ph.D.
RNDr. Jana Kouřilová, Ph.D.
Ing. Nikola Krejčová
Ing. Martin Pělucha, Ph.D.
Ing. Petr Procházka
Ing. Gabriela Říhová
Prof. RNDr. René Wokoun, CSc.

Obsah

Obsah	3
Manažerské shrnutí	4
Úvod	6
1. Význam a role (zahraničních) investic v ekonomice	7
2. Zhodnocení působení investorů ve zpracovatelském průmyslu v ČR	9
3. Ekonomické efekty velkých investic dle analýzy hospodaření vybraných firem zejména zpracovatelského průmyslu	11
4. Vývoj přílivu přímých zahraničních investic do ekonomiky ČR	14
5. Investiční pobídky	24
6. Charakteristika vývoje udělovaných investičních pobídek v ČR	44
7. Zhodnocení efektivity dosavadní podpory investic z hlediska státního rozpočtu	48
8. Zhodnocení navrhované novely	54
9. Kvantifikace dopadů změny zákona	63
Seznam tabulek	92
Seznam grafů	94
Seznam obrázků	95
Literatura	96
Internetové zdroje	96
Příloha č. 1: Veřejná podpora	97

Manažerské shrnutí

Cílem této studie je zhodnotit navrhovanou novelu zákona z hlediska jejího dopadu na rozvoj investic, z pohledu státního rozpočtu, zaměstnanosti a regionálního rozvoje v České republice.

Investiční pobídky a s tím související podpora přímých zahraničních investic se v současnosti stávají stále diskutovanějším tématem odborné veřejnosti i politické reprezentace. Příliv PZI má celou řadu pozitivních dopadů. Důležité jsou dopady investic na trh práce a zaměstnanost, zejména ve formě vytvořených pracovních míst a s tím související snížení nezaměstnanosti. Vliv podpořených PZI spočívá dále v růstu exportu, ve významném přenosu know-how, rozvoji znalostní ekonomiky a zároveň v jejich příspěvku k růstu HDP. Uvedené skutečnosti mají pochopitelně nejen celostátní, ale i regionální rozměr ve svém dopadu.

Navrhované změny v novele zákona č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách, reagují na zvyšující se konkurenci okolních států v soutěži o přímé zahraniční investice v oblasti střední Evropy, na potřebu směřovat realizaci projektů do méně rozvinutých regionů ČR a podporovat projekty s vysokou přidanou hodnotou. Dále je v návrhu počítáno s poskytováním hmotné podpory na školení zaměstnanců ve všech regionech ČR. Nově se v návrhu novely objevuje institut „strategického investora“, který bude mít výhodnější podmínky podpory vzhledem k tomu, že takovýto významný investor bude mít větší přínosy pro ekonomiku ČR a o tento typ projektů je také mezi státy největší konkurenční boj. Další významnou změnou, kterou by novela přinesla, je začlenění projektů s vysokou přidanou hodnotou – projektů center strategických služeb a technologických center do zákona.

Předložený návrh novely zákona o investičních pobídkách představuje hlavní parametry nastavení podpory investic v ČR pro následující období. Podle návrhu novely se podporují projekty z oblasti zpracovatelského průmyslu a projekty tzv. technologických center a center strategických služeb. Novela zákona se zaměřuje především na podporu mobilních typů investic. Prostřednictvím tohoto zákona je zajištěna kompatibilita s příslušnými předpisy EU, které se týkají problematiky veřejné podpory. Důležitým prvkem novely zákona je stanovení mírnějších podmínek pro investice do problémových regionů a zároveň zvýšení počtu regionů, v nichž je poskytována vyšší podpora.

Jednou z významných změn, které novela zákona přináší je možnost prodloužit čerpání slevy na dani z 5 na 10 let. Současná právní úprava (5 let) není pro společnosti s investičně náročnými projekty motivační, protože jim často neumožňuje investiční pobídky ve formě slevy na dani uplatnit. V případě podpor technologických center a center strategických služeb je nutno upozornit na skutečnost, že forma podpory v podobě slevy na dani na 10 let není ve všech projektech primárně motivační, jelikož tyto typy investic zpravidla nemusí nutně generovat zisk z toho důvodu, že mají většinou jiné poslání (výzkum, vývoj a inovace, které přinášejí zisk až po svém následném uvedení do výroby). Pro podporu technologických center a center strategických služeb se jeví jako vhodná kombinace ještě jiných finančních nástrojů, např. podpora zaměřená na tvorbu nových pracovních míst ve všech regionech ČR, příp. mzdových nákladů na nově vytvořené pracovní místo.

Novela zákona o investičních pobídkách rozlišuje dva typy regionů, v jejichž rámci jsou stanoveny podmínky pro jednotlivé typy podporovaných aktivit, tj.:

Region I: územní oblasti s mírou nezaměstnanosti alespoň o 50 % vyšší než je průměrná míra nezaměstnanosti v České republice a regiony se soustředěnou podporou státu na roky 2010-2013 (tzn. hospodářsky slabé regiony, regiony s nadprůměrně vysokou nezaměstnaností a strukturálně postižené regiony)

Region II: ostatní územní oblasti (kromě Prahy)

Pro rozvoj problémových regionů může novela zákona přinést další impulzy v podobě očekávaného navýšení počtu zahraničních investorů. Toto ovšem předpokládá výrazné uplatnění všech forem investičních pobídek včetně podpory veškerého zpracovatelského průmyslu.

Navrhované parametry připravované novely zákona jsou vhodně nastaveny vzhledem k absorpční kapacitě a efektům na státní rozpočet. Krátkodobě může dojít ke zvýšení výdajů státního rozpočtu na vyplacené hmotné podpory na tvorbu pracovních míst a školení zaměstnanců. Dlouhodobě by však měly příjmy státního rozpočtu tyto počáteční výdaje překročit tím, že investoři následně budou odvádět platby sociálního a zdravotního pojištění za své zaměstnance, zdanění příjmů fyzických osob, daň z příjmů právnických osob po uplynutí lhůty daňových prázdnin, dále se rovněž projeví i nepřímalá úspora na sociálních dávkách. Je však potřeba zdůraznit i multiplikační efekt investic.

Návaznost a kompatibilita problematiky investičních pobídek v ČR souvisí s tematikou veřejné podpory a aspektů fungování vnitřního trhu EU. I okolní státy poskytují investiční pobídky. Pokud by Česká republika tento systém neměla, dá se dle dostupných informací předpokládat, že by příliv zahraničních investic poklesl.

Celkově lze uvést, že přínosy navrhované novely zákona mohou spočívat ve vyšší motivaci investorů k realizaci projektů v ČR, ve směřování investorů ve zpracovatelském průmyslu do regionů s velkou nezaměstnaností, v podpoře high-tech sektorů, v podpoře zaměstnanosti zejména v regionech s horšími podmínkami na příslušném regionálním trhu práce, v podpoře hospodářského růstu, v multiplikačních efektech a v přínosu know-how (především v případě technologických center a center strategických služeb). Negativní aspekty navrhované novely zákona lze spatřovat v určitém narušení hospodářské soutěže, ve směřování investorů technologických center a center strategických služeb pouze do regionů s velkou nezaměstnaností (tzv. Regiony I) a ve zvýšených výdajích státního rozpočtu na hmotnou podporu.

Navrhovaná novela zákona č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách, by měla ve svých nově nastavených parametrech přispívat k dosažení stanovených cílů – tj. přispívat k tvorbě pracovních míst, směřovat investiční projekty do méně rozvinutých regionů a přispívat k vyššímu podílu projektů ze sektorů s vyšší přidanou hodnotou.

Úvod

Ohledně existence investičních pobídek se vedou dlouhodobě spory. Zastánci investičních pobídek vidí jejich přínos v motivaci investorů realizovat své investiční projekty v České republice a tím v nastartování hospodářského růstu. Jejich odpůrci vidí především narušení hospodářské soutěže a neefektivní systém, který je pro stát drahý. Odpůrci investičních pobídek dále tvrdí, že není potřeba investory lákat systémem pobídek, že je Česká republika pro investory atraktivní i bez jejich poskytování. Příznivci pobídek naopak argumentují tím, že okolní země mají podobné komparativní výhody jako Česká republika – pokud jde o kvalifikaci, cenu práce, polohu, daňový systém apod. a o umístění investice ve finále rozhodují právě investiční pobídky a že země, která je nenabízí, má mnohem menší šanci zajímavý investiční projekt získat a je tedy znevýhodněna.

Cílem této studie je zhodnotit navrhovanou novelu zákona z hlediska jejího dopadu na rozvoj investic, z pohledu státního rozpočtu, zaměstnanosti a regionálního rozvoje v České republice.

1. Význam a role (zahraničních) investic v ekonomice

Investiční pobídky a s tím související podpora přímých zahraničních investic se v současnosti stávají stále diskutovanějším tématem odborné veřejnosti i politické reprezentace.

Příliv PZI má na hostitelskou ekonomiku řadu dopadů, které lze obecně dělit na přímé a nepřímé. Přímé efekty jsou spojeny s konkrétní investicí a dají se více nebo méně přesně vyjádřit. Nepřímé efekty naopak nejsou způsobeny přímo danou investicí, ale jsou až jejím následkem. Vedlejší efekty lze fakticky označit za externalitu a jako většina externalit se vyznačují velmi obtížnou kvantifikací. Zatímco přímé efekty se projevují už v krátkém období, nepřímé efekty se mohou rozvinout až teprve v dlouhém období.

Významným tématem hodnocení dopadů přímých zahraničních investic je jejich vliv na trh práce. V souladu s trhem práce lze identifikovat pozitivní přímé efekty ve formě vytvořených pracovních míst a s tím souvisejícím snížením nezaměstnanosti. Přímé zahraniční investice směřující do již existujících podniků jsou často spojeny s restrukturalizací, která přináší snížení počtu zaměstnanců. Nicméně z dlouhodobého hlediska však jde o zachování pracovních míst, která by pravděpodobně ve své většině bez restrukturalizace a zvýšení efektivity práce zanikla. V souvislosti s trhem práce lze ale také identifikovat vytěšňovací efekt daný omezením výroby domácích konkurentů. To se projevuje zejména u „market-seeking“ investic.

Zásadní efekt pro trh práce mají nepřímo vytvořená pracovní místa v dodavatelských podnicích. Zamrazilová (2007) v této souvislosti uvádí, že nový investor může buď posilovat vazby s domácími dodavateli, nebo naopak přerušit původní kooperační vazby a upřednostňovat komponenty z dovozu. V případě spolupráce s domácími dodavateli může jít o pozitivní efekty na zaměstnanost, v opačném případě může docházet k poklesu pracovních míst. V obecné rovině také platí, že firmy se zahraniční účastí poskytují nadprůměrné mzdy. To lze pozitivně hodnotit za předpokladu, že nadprůměrné mzdy jsou podloženy odpovídající produktivitou práce. Nadprůměrné mzdy v zahraničních firmách vyvolávají růst mezd v domácích společnostech.

Dalším pozitivním efektem pro hostitelskou ekonomiku je technologický transfer přispívající k vyšší produktivitě a konkurenceschopnosti ekonomik. Kokko (1992) označuje technologický transfer za jeden z klíčových faktorů motivující k podpoře přílivu přímých zahraničních investic. Obdobně také Srholec (2004) uvádí, že nadnárodní firmy většinou využívají modernější technologie. Nadnárodní firmy tak lze označit za instrumenty pro šíření technologií. Srholec (2004) dále rozlišuje technologický transfer na přímý a nepřímý. Přímým je míněn transfer probíhající v rámci nadnárodní firmy mezi centrálou a pobočkou v hostitelské ekonomice. Naproti tomu nepřímým technologickým transferem (technologickým přeléváním) se rozumí snižování technologické mezery (rozdíl v produktivitě mezi domácími firmami a podniky pod zahraniční kontrolou) mezi podniky se zahraniční účastí a podniky domácími, které je založeno na difusním procesu, kdy zásadní roli hrají pracovníci měnící zaměstnavatele. Srholec (2004) dále doplňuje, že nejsilnější technologický transfer lze identifikovat u „market-seeking“ investic v podobě poradenských služeb, logistických či distribučních sítí.

Dle Dunninga (1994) je intenzita transferu ovlivněna charakterem postavení podniku se zahraniční účastí v produkčním řetězci nadnárodní korporace, například zda se jedná pouze o montážní závod či

autonomnější výrobu. Blomström, Sjöholm, (1998) uvádějí, že technologický transfer je závislý na charakteru hostitelské země. Výhodu mají státy a regiony investující do znalostní ekonomiky.

Fallon, Cook (2010) upozorňují, že ačkoliv jsou přímé zahraniční investice obecně považovány za velmi přínosné pro rozvoj regionálních ekonomik, výsledky nejsou tak jednoznačné. Vazby PZI a hostitelské země jsou velmi omezené, vedení společnosti je vzdálené, rozhodovací autonomie slabá, regionální firmy jsou v podřízené roli, výroba je často málo sofistikovaná, odbytové cesty podléhají korporátní strategii.

Přímé zahraniční investice mají zásadní vliv na platební bilanci. Přílivem přímých zahraničních investic může být financován deficit běžného účtu. Velmi pozitivní vliv na platební bilanci mají zejména „cost-seeking“ investice, které jsou obvykle velmi proexportně orientované. Přímé zahraniční investice tak podporují penetraci na trhy mateřských společností, popř. trhy, kde působí sesterské firmy. Přímé zahraniční investice tak generují exportní potenciál regionu či státu (Blomström, Kokko, 1996).

Pro celkové zhodnocení dopadů přímých zahraničních investic na národní a regionální ekonomiky má význam výše reinvestovaného zisku. Ta je závislá na životní fázi investice (Vernon, 1966, Markusen, 1985). Podíl reinvestovaného zisku je nejvyšší v úvodních životních fázích investice, kdy investice zaznamenává velmi výrazný růst. Zahraniční investoři v tomto období také využívají daňových prázdnin.

Přímé zahraniční investice často přispívají k posílení ochrany a vynutitelnosti vlastnických práv, k zefektivnění veřejné administrativy, k zavádění vyšší úrovně podnikatelské kultury a k otevřenosti ekonomiky (Dvořáček, 2005). Jedná se o přenos standardů z domovské země investice či mezinárodních standardů.

Přímé zahraniční investice s sebou vedle pozitivních efektů přinášejí také efekty negativní. Benáček (1999) upozorňuje na problém nepřátelského převzetí firmy motivovaného omezením konkurence.

Přímé zahraniční investice také mohou vést k jednostrannému zaměření národní či regionální ekonomiky, které zvyšuje rizika ekonomické recese. V České republice je v této souvislosti zmiňována silná závislost na automobilovém průmyslu.

2. Zhodnocení působení investorů ve zpracovatelském průmyslu v ČR

Z analýzy založené na „case-studies“ průmyslových zón Kolín - Ovčáry, Nošovice, Most Joseph, Liberec Jih, Plzeň – Borská pole, Písek – Čížovská, Zlín Východ, Šumperk a Hodonín Kapřiska vyplývají následující poznatky o zhodnocení působení investorů ve zpracovatelském průmyslu v ČR.

- Investice mají pozitivní vliv na regionální trh práce.

Klíčovým faktorem pro výsledný efekt investice na trhu práce je lokalizace. Investice má na pracovní trh pozitivní dopad pouze v případě, že na daném trhu existuje dostatečná disponibilní pracovní síla. Ta se nachází zejména v ekonomicky zaostávajících regionech, jako jsou například Vládou ČR vymezené strukturálně postižené nebo hospodářsky slabé regiony. Naopak v regionech, kde je disponibilní pracovní síla malá, reaguje trh na nového investora zvýšením ceny práce. Pozitivně lze hodnotit, že toto zvýšení ceny práce zvyšuje disponibilní příjmy obyvatelstva. Negativně pak lze hodnotit, že zvýšení ceny práce vytěsňuje část podnikatelských aktivit. Pozitivní vliv takto lokalizované průmyslové zóny na regionální trh práce je jen velmi omezený. I přes kritické poznámky z provedených studií jednoznačně vyplývá pozitivní vliv firem na regionální či lokální trh práce.

- Investice přispívají prostřednictvím technologického rozvoje k restrukturalizaci průmyslu.

Investice lze podle přínosu k technologickému rozvoji rozdělit do tří kategorií. První kategorii představují firmy, které jsou dceřiné společnosti a fungují jako montážní závody. I přesto, že tyto firmy nerealizují vlastní výzkum, jejich technologický přínos je poměrně významný. Jsou fakticky prostředníky v přenosu know-how z nadnárodní korporace do národní či regionální ekonomiky a tím ji zefektivňují. Know-how se pak prostřednictvím nositelů, (zejména) zaměstnanců, difusně šíří. Fakticky se jedná o adaptabilní chování dle klasického vzorce schumpeterovské triády inovačního procesu „invence-inovace-imitace“. Obecně lze konstatovat, že tyto firmy si ve sledovaných průmyslových zónách většinou nevytvářejí prostor pro technologická či inovační centra. Na druhé straně existují firmy s významným vlastním výzkumem, např. fi. Tescoma. Jejich inovace jsou významně založeny právě na vlastním výzkumu. Tento typ firem představuje druhou kategorii. Jako třetí typ pak lze vymezit firmy pohybující se mezi první a druhou kategorií. Často se jedná o dceřiné společnosti s významnou autonomií.

- Velké investice ovlivňují malé a střední podnikání kladným způsobem.

Pro určení vztahu malých a středních podniků a velkých podniků hrají klíčovou roli dva faktory, tj. situace na trhu práce (viz řešení otázky vytěsňovacího efektu) a dodavatelsko-odběratelské vztahy. Pokud zahraniční investoři působí v regionech s disponibilní pracovní silou, je v tomto smyslu ovlivnění trhu práce ve vztahu k malému a střednímu podnikání velmi malé. Z hlediska dodavatelsko-odběratelských vztahů vytvářejí velké firmy významný poptávkový stimul pro malé a střední firmy. Vedle hlavní činnosti velké firmy využívají malé a střední firmy pro servisní aktivity (např. catering, údržba, péče o vozový park apod.). S ohledem na exportně orientované investice v ČR je konkurenční působení velkých investic vůči domácím producentům na trhu produktů velmi omezené.

- Velké investice zlepšují podnikatelské image území.

Firmy ve výše uvedených průmyslových zónách představují pozitivní příklady úspěšných společností. Vytvářejí tak pozitivní příklad a zvyšují investiční atraktivnost daných regionů a ČR v mezinárodním kontextu. Image regionu je velmi významným doplňkem kvantifikovatelných lokalizačních faktorů. Význam image také úměrně roste při rozhodování na bázi nejistoty.

- Negativní ovlivnění životního prostředí investory je malé.

Nové zahraniční investice lokalizované na zelených loukách představují jen velmi malou dodatečnou zátěž environmentální infrastruktury (ČOV, kanalizace apod.). Klíčovou roli zde hrají municipality, které mají dostatek nástrojů (zejména územně plánovacích) pro nasměrování investorů do vhodných lokalit (průmyslových zón).

- Vliv velkých investic na sociální soudržnost obyvatel lze hodnotit jako neutrální.

Pokud jde o sociální soudržnost a chování velkých investorů, nedochází k významným problémům. Některá města se potýkala se zvýšenou drobnou kriminalitou, především na počátku lokalizace firem (viz např. Písek - Čížovská). Po stabilizaci pracovníků se situace obvykle zlepšuje. Pozitivně lze hodnotit roli zahraničních firem v souvislosti s podporou, kterou poskytují obcím na společenské, kulturní a sportovní aktivity.

3. Ekonomické efekty velkých investic dle analýzy hospodaření vybraných firem zejména zpracovatelského průmyslu

Pro zhodnocení účelnosti podpory investic byla vedle empirického šetření dále realizována analýza náhodně vybraných subjektů působících v podpořených průmyslových zónách. Do šetření bylo zapojeno celkem 127 firem. Analýza se zaměřila na otázky související s ekonomickým přínosem průmyslových zón (resp. zde lokalizovaných firem).

V rámci empirického šetření bylo řešeno, zda investoři přispívají k restrukturalizaci průmyslu, tj. zda lokalizované firmy patří mezi progresivní.

Vzhledem k tomu, že registr ekonomických subjektů (resp. evidence ekonomických subjektů) se ukázal jako nepřesný a zařazení firem do OKEČ (NACE) zavádějící, byly řešené firmy označeny za progresivní na základě šetření skutečně prováděných aktivit. Pro určení inovativních, resp. ekonomicky progresivních firem, byla zvolena 3 kritéria:

- šetrnost k životnímu prostředí (např. certifikované technologie),
- zavádění nových technologií, vlastní výzkum a vývoj nových produktů,
- působení v oblasti vzdělávání.

Inovativní firma musí splňovat kritérium šetrnosti k životnímu prostředí a jedno z dalších dvou uvedených kritérií.

Celkem bylo podle těchto kritérií označeno za progresivní 39 firem ze 127 řešených, tj. cca 30 %. Nejvyšší podíl mezi těmito firmami má automobilový průmysl (31 %), následuje strojírenský průmysl (25 %). U progresivních firem lze identifikovat dynamický nárůst podílu na celkových výnosech, z 15 % v roce 2006 na 36 % v roce 2009. Průměrné tempo růstu výnosu progresivních firem dosáhlo 51,6 % ročně. Podobný je také vývoj podílu progresivních firem na celkových nákladech v období 2006 až 2009. Podíl progresivních firem stoupl z 15 na 37 %. Průměrné tempo růstu nákladů progresivních firem dosáhlo 56,5 % ročně.

V průběhu sledovaného období 2006 až 2009 dosáhlo kladného průměrného ročního výsledku celkem 89 firem. Naopak záporného hospodářského výsledku ve sledovaném období 2006 až 2009 dosáhlo 36 firem. V řešených firmách stoupla mezi lety 2006 a 2009 průměrná absolutní hodnota zisku ze 44,5 mil Kč na 203,0 mil. Kč i rentabilita nákladů. Poměr zisk/náklady se zvýšil z průměrných 4,07 % na 11,12 %. V současných ekonomických podmínkách lze tento podíl zisku na nákladech považovat za vysoce nadprůměrný. Řešené firmy tak přispívají k efektivnímu využití disponibilních zdrojů, resp. růstu národní ekonomiky.

Průměrná výše exportu ve sledovaných firmách se v uvedeném období zvýšila z 323 mil. Kč v roce 2006 na 576 mil. Kč v roce 2009. Průměrný podíl exportu na celkových výnosech firem vzrostl z 32,83 % v roce 2006 na 36,31 % v roce 2009. Nejvyšší hodnota tohoto podílu byla dosažena v roce 2007 (36,85 %), tj. v období před vrcholem globální ekonomické krize. Vzhledem k podmínkám evropské, resp. světové ekonomiky v letech 2008 a 2009 lze velmi pozitivně hodnotit nárůst absolutní výše exportu. Pokles podílu exportu na celkových výnosech firem v roce 2008 lze označit za projev poklesu poptávky v západní části Evropské unie a USA.

Ve sledovaném období 2006 až 2009 vzrostla průměrná mzda ve sledovaných firmách z 20 008 Kč na 24 066 Kč. V roce 2009 platy, zřejmě v důsledku ekonomické recese, klesly o cca 2 000 Kč. Zjištěná data týkající se platových podmínek zaměstnanců dovolují konstatovat, že ohodnocení zaměstnanců ve sledovaných průmyslových firmách (resp. zónách) je nadprůměrné. To lze opět hodnotit pozitivně v kontextu využití ekonomických zdrojů národního hospodářství (výrobního faktoru práce).

Pro zhodnocení výše těchto mezd je možné využít dostupných dat Českého statistického úřadu. Zatímco průměrná mzda v průmyslu ČR ve sledovaném období vzrostla z 18 985 Kč v roce 2006 na 22 726 Kč v roce 2008 a průměrná mzda ve zpracovatelském průmyslu z 18 482 Kč v roce 2006 na 22 117 Kč v roce 2008, ve sledovaných firmách lokalizovaných v průmyslových zónách vzrostla mzda z 20 029 Kč na 26 110 Kč. Průměrná mzda v České republice v roce 2006 dosahovala 19 546 Kč, v roce 2007 pak 20 957 Kč, dále 22 691 Kč v roce 2008 a 23 448 Kč v roce 2009.

Podíl vysokoškoláků mezi zaměstnanci sledovaných firem je poměrně konstantní. Pohybuje se v rozmezí 14,05 % (v roce 2006) a 13,32 % (v roce 2007). Podle údajů ČSÚ bylo v roce 2006 procentuální zastoupení vysokoškolsky vzdělaných na celkovém počtu zaměstnaných v národním hospodářství 14,9 %, v roce 2007 pak 15,0 % a v roce 2008 činil podíl vysokoškolsky vzdělaných zaměstnanců 15,8 %.

Na základě výše uvedených údajů lze konstatovat, že soubor 127 firem lokalizovaných v průmyslových zónách svým podílem vysokoškolsky vzdělaných zaměstnanců nedosahoval v letech 2006 až 2008 celorepublikového průměru. Nicméně je třeba si v této souvislosti uvědomit, že toto srovnání nevyznívá špatně pro firmy v průmyslových zónách, neboť celorepubliková čísla uvádějí počet těchto zaměstnanců v rámci všech odvětví národního hospodářství, tzn. včetně služeb, kde v některých odvětvích (např. školství) vysokoškoláci dominují. V průmyslových zónách jsou lokalizovány především firmy zpracovatelského průmyslu, případně dopravní (logistika), jen velmi omezeně se jedná o další služby. Je možné očekávat, že podíl zaměstnanců s vysokoškolským vzděláním se bude díky výzkumu a vývoji (VaV) v dalších letech zvyšovat v souvislosti s rozvojem technologických center, kterým byla udělena podpora z programu MPO, a také s celkovým odklonem od „montoven“ k náročnějším oborům. Dosavadní trend vývoje podílu vysokoškoláků na celkovém počtu zaměstnanců je nejednoznačný. Celkový počet vytvořených pracovních míst ve výzkumu a vývoji ve sledovaných firmách lze hodnotit jako nízký. Ve sledovaném období bylo nejvíce vysoce kvalifikovaných pracovních míst vytvořeno v roce 2007, celkem 236 a nejméně v roce 2009, celkem 128. V kontextu výše zmíněného je možno konstatovat, že vliv sledovaných firem (resp. průmyslových zón) na celkový počet vytvořených pracovních míst ve výzkumu a vývoji v národním hospodářství je pozitivní, avšak velmi omezený.

Z provedené analýzy vyplývají tyto poznatky vztahující se k účelnosti a efektivnosti veřejné podpory průmyslových zón:

- vzhledem k vysokému podílu progresivních firem na aktivitách realizovaných v podpořených průmyslových zónách lze konstatovat, že průmyslové zóny přispívají k vyšší dynamice restrukturalizace ekonomiky České republiky,
- na základě analýzy zisku sledovaných firem lze konstatovat, že firmy v podpořených průmyslových zónách přispívají k efektivnímu využití disponibilních zdrojů a vyšší tvorbě přidané hodnoty,

- v kontextu ekonomického vývoje lze pozitivně hodnotit stabilní růst absolutní výše exportu sledovaných firem,
- platové podmínky zaměstnanců v průmyslových zónách lze hodnotit jako nadprůměrné, což lze zdůvodnit snahou firem získat kvalitní pracovní sílu,
- podíl vysokoškoláků na celkovém počtu zaměstnanců v průmyslových zónách lze v sektorovém kontextu hodnotit pozitivně, avšak trend není jednoznačný,
- vliv sledovaných firem (resp. průmyslových zón) na celkový počet vytvořených pracovních míst ve výzkumu a vývoji je velmi omezený.

Na základě výše uvedeného lze průmyslové zóny označit za významné akcelerátory rozvoje sekundárního sektoru s poměrně omezeným pozitivním vlivem na kvartér a kvintér.

4. Vývoj přílivu přímých zahraničních investic do ekonomiky ČR

Na počátku 90. let byla většina přímých zahraničních investic tvořena investicemi do nákupů státních podílů velkých společností, směřovala do zavedených výrobních a do rozšiřování montážních fází vývozně zaměřených odvětví, převážně zpracovatelského průmyslu. Následně a v posledním období se stále zřetelněji projevuje kvalitativní posun ve struktuře přímých zahraničních investic, kdy zahraniční firmy investují také do oblastí s vysokou přidanou hodnotou (vývoj software, IT služby, call-centra, sdílená centra pro účetní a finanční operace), které současně umožňují uplatnění vysoce kvalifikované pracovní síly. Po počátečních výrazných vkladech zahraničních investorů do základního kapitálu českých firem dochází k postupné změně struktury přímých zahraničních investic. Stále výraznější úlohu zastává reinvestovaný zisk, který investoři vkládají do dalšího rozšíření firem (MPO, 2008:57).

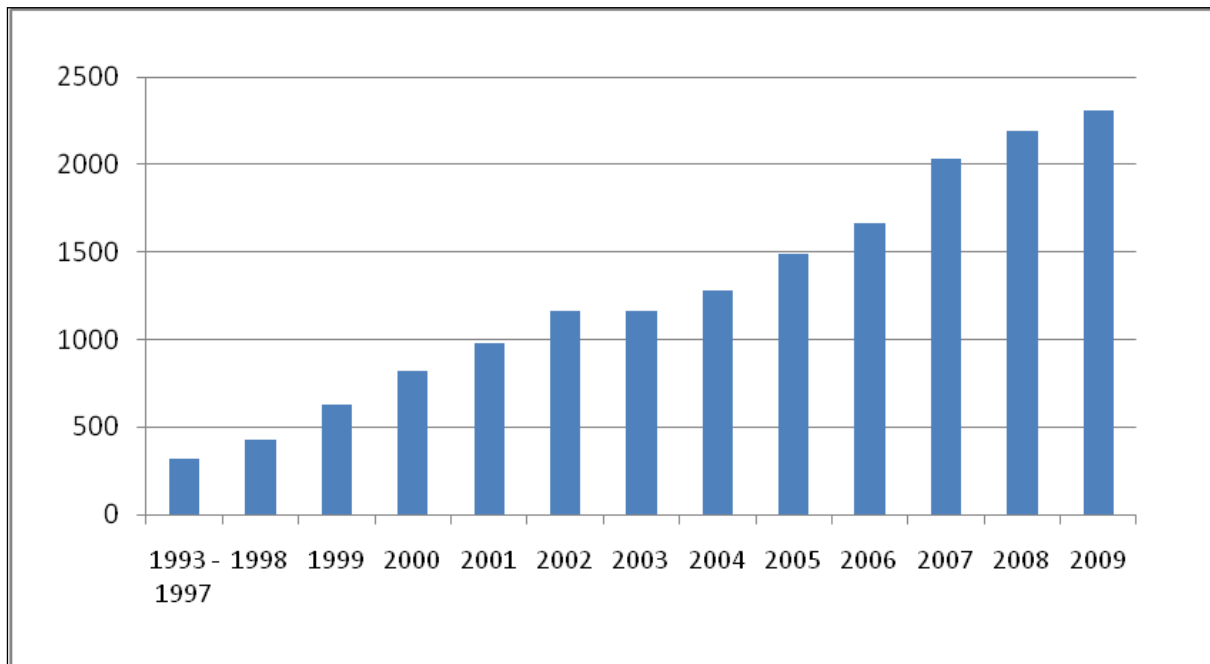
Vývoj přílivu přímých zahraničních investic do ČR

Od počátku 90. let do konce roku 1997 dosáhly přímé zahraniční investice v ČR výše 9,2 mld. USD, což bylo méně než v Polsku (14,6 mld.) a Maďarsku (15,9 mld.). V souvislosti s privatizačními prodeji státních podílů velkých českých bank do rukou silných zahraničních strategických partnerů, prodejem státních podílů velkých společností, příchodem obchodních řetězců a schválením systému investičních pobídek (zahrnujících slevy na daních z příjmů, dotace na vytváření nových pracovních míst, dotace na školení a rekvalifikaci zaměstnanců a dotace obcím na technické vybavení území) došlo v roce 1998 k masivnějšímu přílivu investic. Po roce 1998 se tedy příliv PZI podstatně zvýšil, s výjimkou roku 2003, kdy došlo ke zpětnému odkupu akcií Eurotel od zahraničního investora (MPO, 2008:57, Toušek a kol. 2005:36).

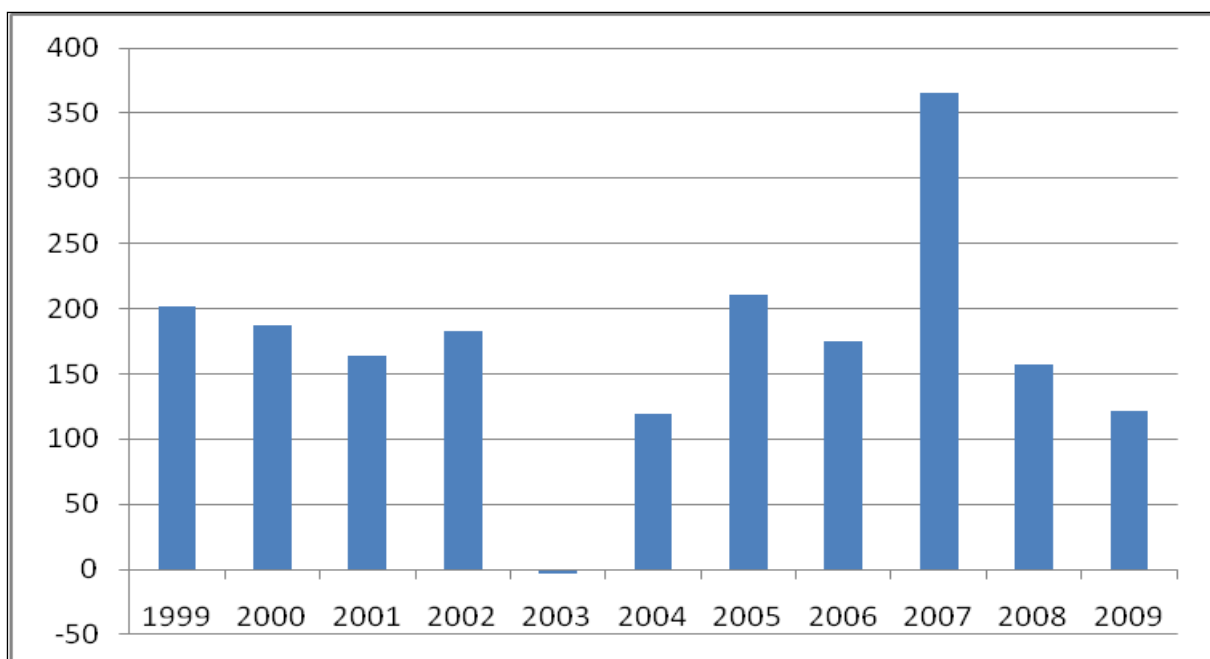
Tabulka 4-1: Objem PZI v ČR 1993 až 2009

Rok	Objem PZI (stav k 31. 12.)			Roční nárůst v mld. Kč
	mld. CZK	mld. USD	mld. EUR	
1993 -1997	319,8	9,2	8,4	-
1998	429,2	14,4	12,3	-
1999	631,5	17,6	17,5	202,3
2000	818,4	21,6	23,3	186,9
2001	982,3	27,1	30,7	163,9
2002	1165,5	38,7	36,9	183,2
2003	1161,8	45,3	35,9	-3,7
2004	1280,6	57,3	42	118,8
2005	1491,6	60,7	51,4	211
2006	1666,8	79,8	60,6	175,2
2007	2032,1	112,4	76,3	365,3
2008	2189,5	113,2	81,3	157,4
2009	2311,2	125,8	87,3	121,7

Zdroj: vlastní zpracování, data ČNB

Graf 4-1: Objem PZI v ČR 1993 až 2009 v mld. Kč

Zdroj: vlastní zpracování, data ČNB

Graf 4-2: Roční nárůst PZI v ČR 1999-2009 v mld. Kč

Zdroj: vlastní zpracování, data ČNB

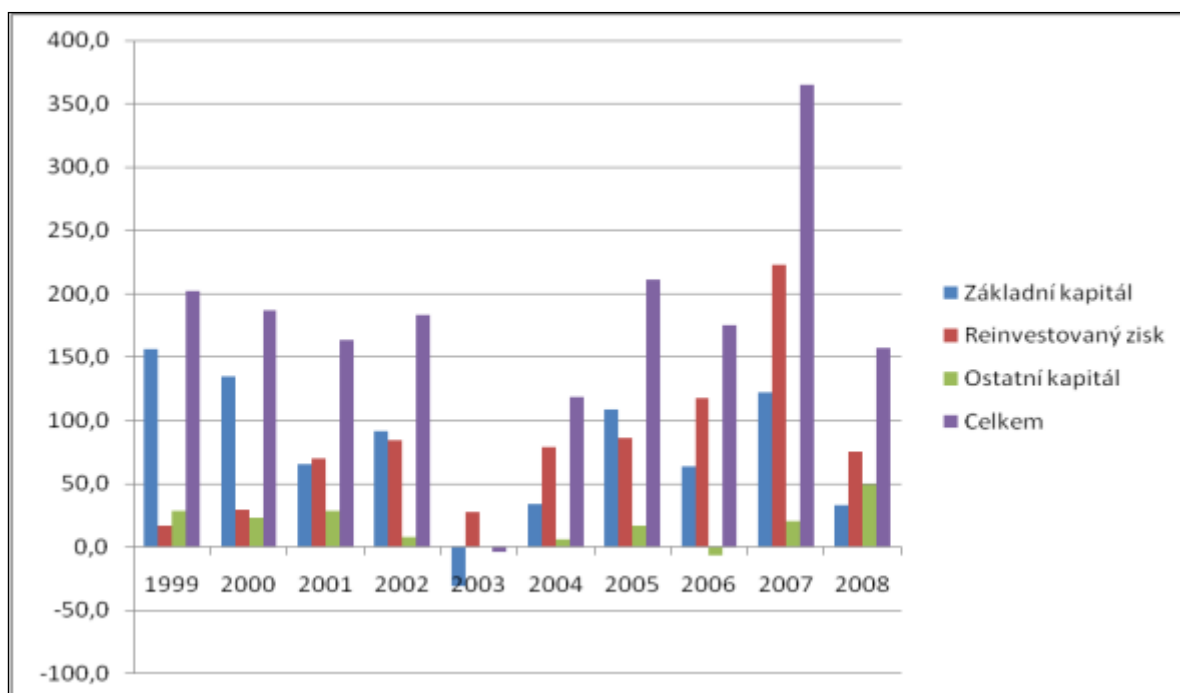
Z teritoriálního hlediska v roce 1998 měly největší podíl investice z Německa (29,6 %), následuje Nizozemí (27,1 %) a Rakousko (11,5 %). V odvětvové struktuře mělo největší podíl peněžnictví

(12,6 %), dále velkoobchod (9,9 %), výroba ostatních nekovových minerálních výrobků (9,5 %) a spoje s 8,5 % (ČNB).

Rok 1999 byl ve znamení investic plynoucích z privatizace majetku ve státním vlastnictví, expanze zahraničních obchodních řetězců a také navyšování základního kapitálu v podnicích s již existující zahraniční účastí. Uskutečnily se také investice na zelené louce částečně s realizací investičních pobídek. Ve struktuře investic dominoval sektor služeb, kam směřovalo 60 % celkového objemu. Významný podíl na nárůstu objemu PZI měla privatizace ČSOB. V teritoriálním členění mělo nejvyšší podíl Nizozemí, kde sídlí řada nadnárodních společností (ČNB).

V roce 2000 se na růstu PZI významně podílela privatizace státních podílů v podnicích. Je třeba zmínit zejména vstup Erste Bank do České spořitelny. Na růstu přílivu PZI se také podílelo výrazné navýšení kapitálu subjektů již ovládaných zahraničním kapitálem (např. Škoda Auto). Z investic na zelené louce byla významná investice Matsushita Television. Největším příjemcem PZI zůstal nadále sektor služeb. 84 % objemu investic pocházelo ze zemí EU, ze zemí OECD dokonce 96 % investic. Největší podíl na celkovém objemu investic si zachovaly Nizozemí a Německo (ČNB).

V roce 2001 poprvé převýšil v objemu PZI reinvestovaný zisk základní kapitál. Meziročně se objem PZI navýšil o 163,9 mld. Kč, z toho reinvestovaný zisk 70,3 mld. Kč a základní kapitál 65,0 mld. Kč. Celkový objem investic zahrnoval cca 3700 společností, přibližně polovinu tvořily investice do cca 70 společností. Dle původu investic dominovali investoři z Německa, Rakouska a Nizozemska. Pokud jde o zájem zahraničních investorů o tuzemské podniky z hlediska jejich velikosti, do velkých podniků s více než 250 zaměstnanci bylo soustředěno cca 65 % z celkového objemu přímých investic. Do středních podniků s 51 – 250 zaměstnanci bylo alokováno 13 % objemu zahraničního kapitálu a na zbývajících cca 22 % se podílely malé podniky do 50 zaměstnanců a společnosti nevykazující vlastní zaměstnance. Zahraniční vlastníci vykazovali ve většině společností se zahraniční majetkovou účastí rozhodující vliv. Více než 65 % podniků bylo vlastněno zahraničním investorem stoprocentně a dalších 24 % vykazovalo více než padesátiprocentní podíl na základním kapitálu tuzemské společnosti (ČNB).

Graf 4-3: Struktura přílivu PZI do ČR v jednotlivých letech dle zdroje

Zdroj: vlastní zpracování, data ČNB

Klíčovou zahraniční investicí v České republice byla v roce 2002 investice do privatizované společnosti Transgas. Celkově se objem PZI zvýšil v roce 2002 o 183,2 mld. Kč. Sektorové členění PZI bylo tradiční. Dominovalo peněžnictví a pojišťovnictví, doprava a obchod. I přes vysoký objem investic klesl počet pracovníků oproti předchozímu roku v podnicích se zahraniční účastí o 14 tisíc. Naopak objem tržeb narostl o téměř 200 mld. Kč (ČNB).

V roce 2003 došlo poprvé k poklesu celkového objemu PZI v ekonomice ČR. Meziroční pokles činil 3,7 mld. Kč. Tento pokles je dán zpětným odkupem akcií Eurotelu od zahraničních investorů. Na straně přílivu dosáhlo největšího podílu odvětví peněžnictví a pojišťovnictví. Došlo také k navýšení investic do zpracovatelského průmyslu. Podobně jako v předchozích letech největší objem investic pocházel z Nizozemí a Německa (spolu více než 50 % investovaného kapitálu). Následovalo Rakousko s 12 %. Zahraniční investoři vykazovali ve většině podniků rozhodující vliv. Z celkového počtu cca 3900 společností se zahraniční majetkovou účastí bylo více než 70 % společností vlastněno stoprocentně a dalších 21 % vykazovalo více než padesátiprocentní zahraniční podíl na základním kapitálu tuzemské společnosti (ČNB).

V následujícím roce 2004, na rozdíl od jiných let, nebyla realizována žádná zásadní investice. Nárůst investičních prostředků byl rozložen do více odvětví ekonomiky. Největší podíl na zahraničních investicích mělo opět peněžnictví a pojišťovnictví. Následovala odvětví obchod a opravy a investice do nemovitostí a služeb pro podniky. Investice nejvíce přicházely z Nizozemí, Německa a Rakouska. V této souvislosti je třeba zmínit, že zejména zahraniční investoři z USA a Japonska investují do ČR prostřednictvím dceřiných společností evidovaných v Nizozemsku, Lucembursku či na Kypru (ČNB).

Nárůst objemu PZI v roce 2005 dosáhl 211 mld. Kč, na čemž se z více než 50 % podílely investice do základního kapitálu. Zde je třeba zdůraznit zejména význam prodeje státních podílů ve společnostech

Český Telecom a Unipetrol. Podíl Evropy na celkových investicích dosáhl v tomto období již více než 90 % objemu zahraničních investic (ČNB).

V roce 2006 nebyla realizována žádná výrazná investiční akce. Investiční příliv tvořily zejména investice menšího rozsahu a to především navyšování kapitálu ve stávajících podnicích se zahraniční účastí. Z hlediska odvětvové struktury byl nejvýznamnější podíl peněžnictví a pojišťovnictví. PZI byly stále významnějším faktorem v ekonomice ČR. Podniky se zahraniční účastí zaměstnávaly více 636 tis. zaměstnanců (ČNB).

Kumulovaný stav PZI v ČR přesáhl v roce 2007 2 biliony Kč. Roční nárůst dosáhl 365 mld. Kč. Zásadní podíl na meziročním růstu PZI měl reinvestovaný zisk s hodnotou 220 mld. Kč (objem dividend vyplacených mateřským společností do zahraničí činil 159 mld. Kč). Dle sektorové struktury dominovalo peněžnictví a pojišťovnictví. Mezi teritorii vedlo Nizozemí, Německo a Rakousko. Mezi zahraničními investicemi dominovaly společnosti stoprocentně vlastněné zahraničním kapitálem.

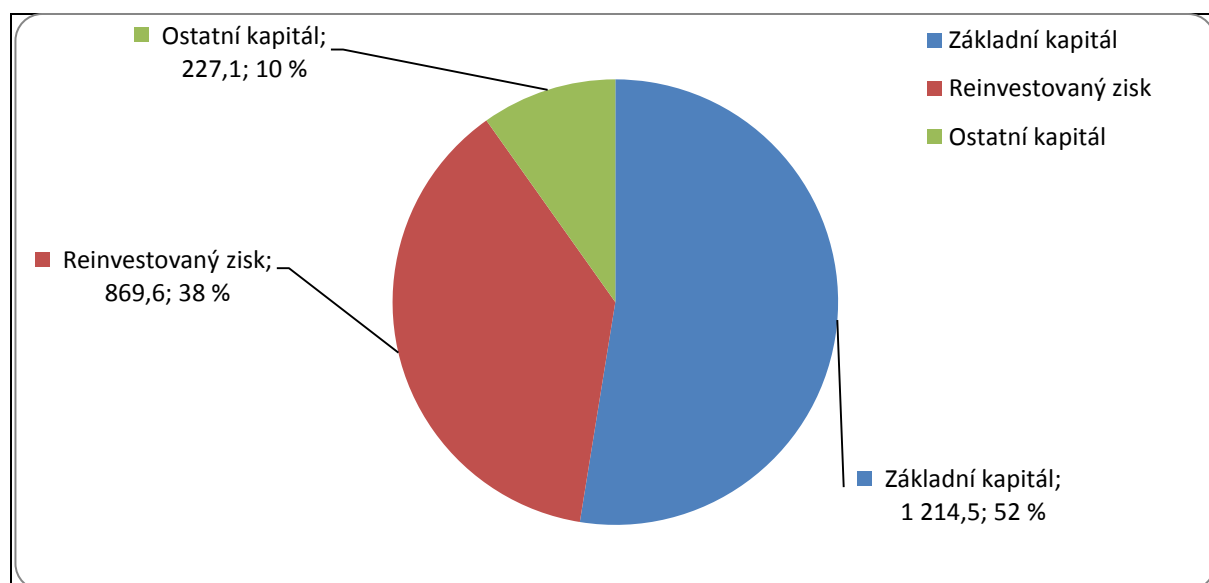
Roční přírůstek PZI v roce 2008 dosáhl 157,4 mld. Kč. Významný podíl na přílivu PZI měly především úvěry ze zahraničí a navyšování kapitálu ve stávajících podnicích se zahraniční účastí a nové investice menšího rozsahu. Nízký podíl reinvestovaného kapitálu byl ovlivněn zejména ekonomickou krizí, která podstatně snížila tvorbu zisku (ČNB).

Kumulovaný příliv PZI do ČR dosáhl v roce 2008 celkem 2189,5 mld. Kč, z toho tvořily investice do základního kapitálu 1128,1 mld. Kč, reinvestovaný zisk 822,4 mld. Kč a ostatní 239,0 mld. Kč (ČNB).

Roční přírůstek PZI v roce 2009 dosáhl 121,7 mld. Kč. Zvýšení stavu zahraničních přímých investic v tuzemsku bylo způsobeno aktualizací statistiky PZI o nemovitosti vlastněné fyzickými osobami nerezidenty, navyšování kapitálu ve stávajících podnicích se zahraniční účastí a novými investicemi menšího rozsahu. (ČNB).

Kumulovaný příliv PZI do ČR dosáhl v roce 2009 celkem 2311,2 mld. Kč, z toho tvořily investice do základního kapitálu 1214,5 mld. Kč, reinvestovaný zisk 869,6 mld. Kč a ostatní 227,1 mld. Kč (ČNB).

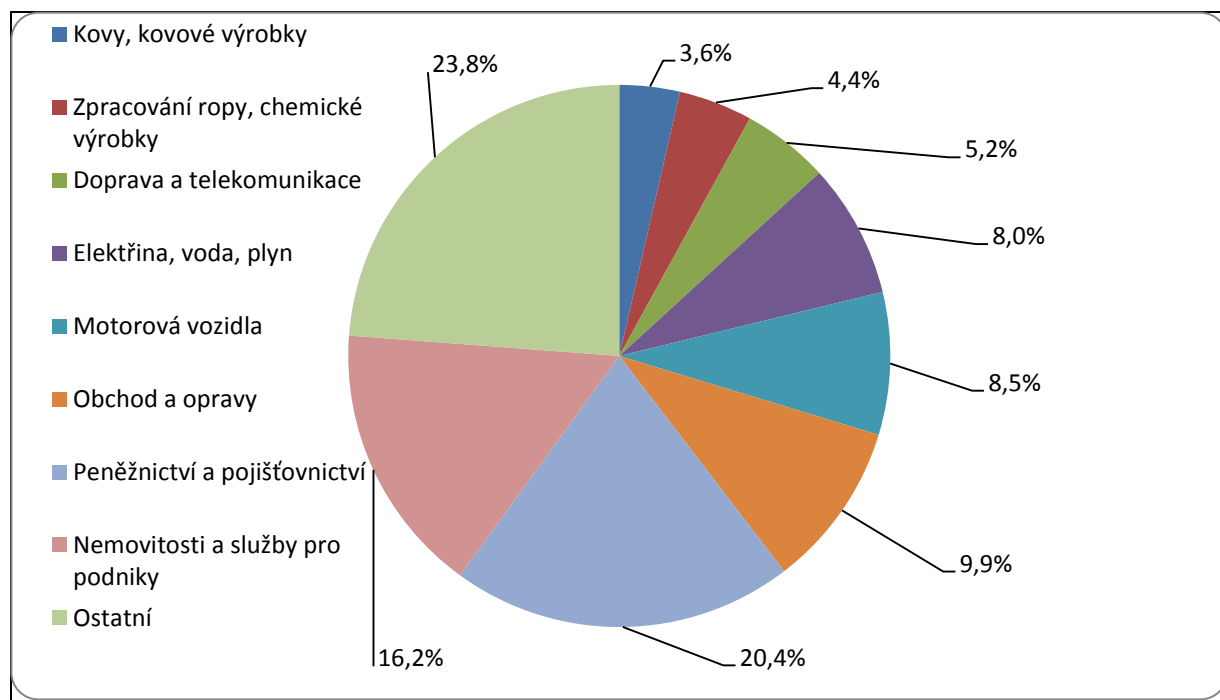
Graf 4-4: Struktura přílivu PZI do ČR celkem dle zdroje k 31. 12. 2009

Zdroj: vlastní zpracování, data ČNB

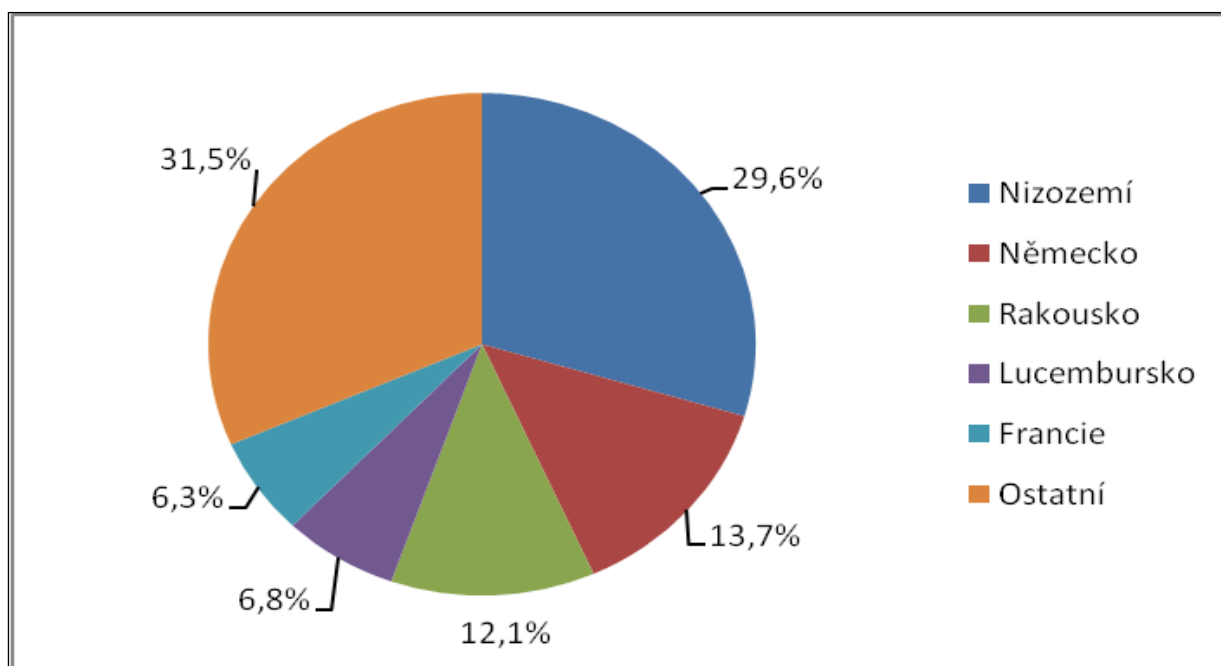
Z odvětvového hlediska si největší podíl zahraničního kapitálu drží odvětví peněžnictví a pojišťovnictví (20,4 %), následuje odvětví nemovitostí a služeb pro podniky (16,2 %), odvětví obchodu a oprav a výroba motorových vozidel.(ČNB).

Graf 4-5: Struktura přílivu PZI do ČR celkem dle odvětví k 31. 12. 2009

Zdroj: vlastní zpracování, data ČNB

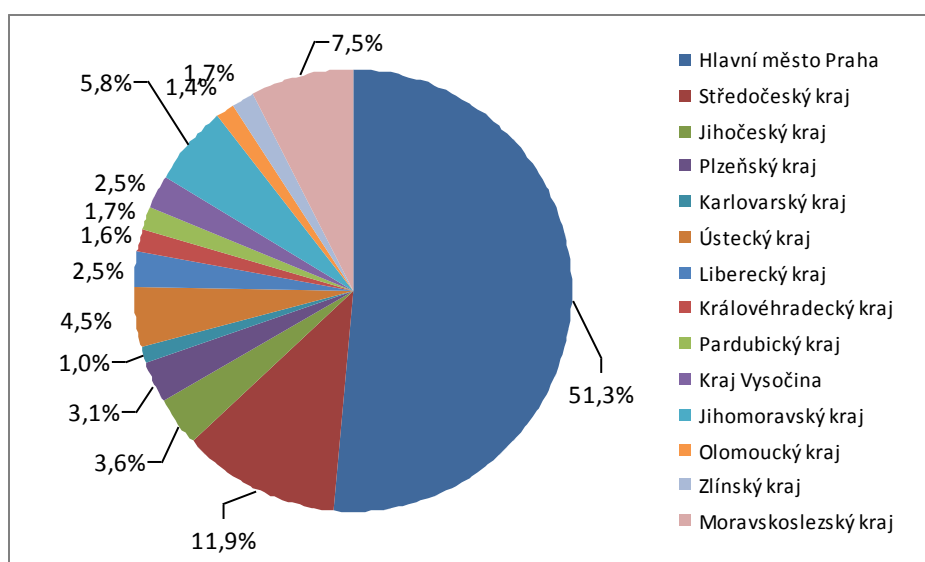
Z teritoriálního hlediska největší kumulativní objem PZI k 31. 12. 2009 pochází z Nizozemska (29,6 %), což je dáno tím, že v Nizozemsku má sídlo řada mezinárodních firem. Obdobná situace je také v případě pátého v pořadí Lucemburska (6,8 %). Velmi významné jsou investice z Německa (13,7 %) a Rakouska (12,1 %). 100 miliardovou hranici překročila ještě Francie (6,3 %) a Švýcarsko (4,9 %). (ČNB).

Graf 4-6: Struktura přílivu PZI do ČR celkem dle teritorií k 31. 12. 2009

Zdroj: vlastní zpracování, data ČNB

Regionální rozložení přímých zahraničních investic směřujících do ČR

Nejvýznamnějším krajem z hlediska přílivu PZI je Hlavní město Praha. Podíl tohoto regionu dosahuje více než 51 % (ČNB). Tento údaj je dán nejen investiční atraktivností Prahy, ale také metodikou vykazování. Praha je sídlem řady investorů působících také v dalších regionech.

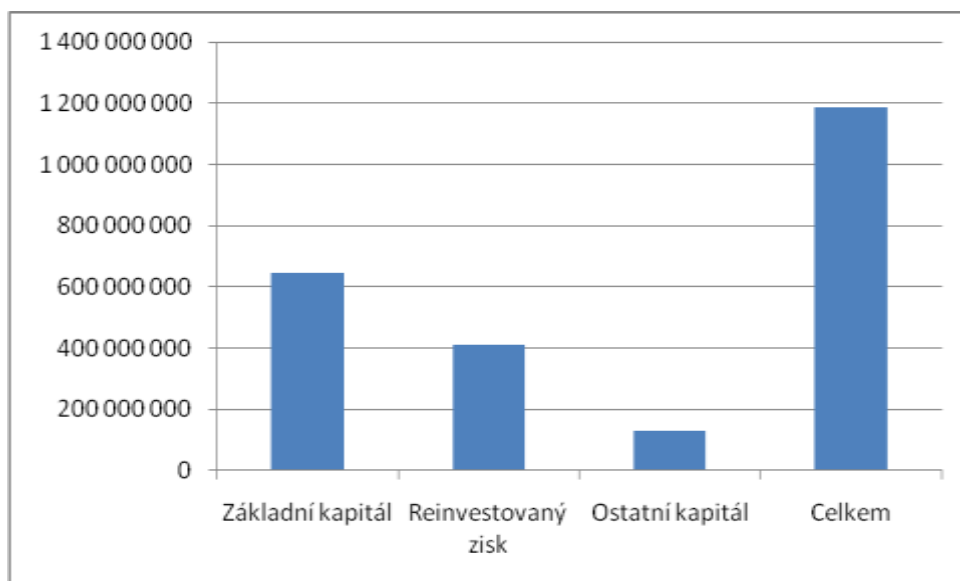
Graf 4-7: Regionální rozložení přílivu PZI do ČR

Zdroj: vlastní zpracování, data ČNB

V Praze dominovaly investice do základního kapitálu, kumulovaně v roce 2009 téměř 646 mld. Kč. Hodnota reinvestovaného kapitálu dosahovala více než 410 mld. Kč. Hodnota přímých zahraničních

investice na obyvatele činí 949 tis. Kč na obyvatele, přičemž kumulovaný objem k 31. 12. 2009 činil 1185,3 mld. Kč (ČNB).

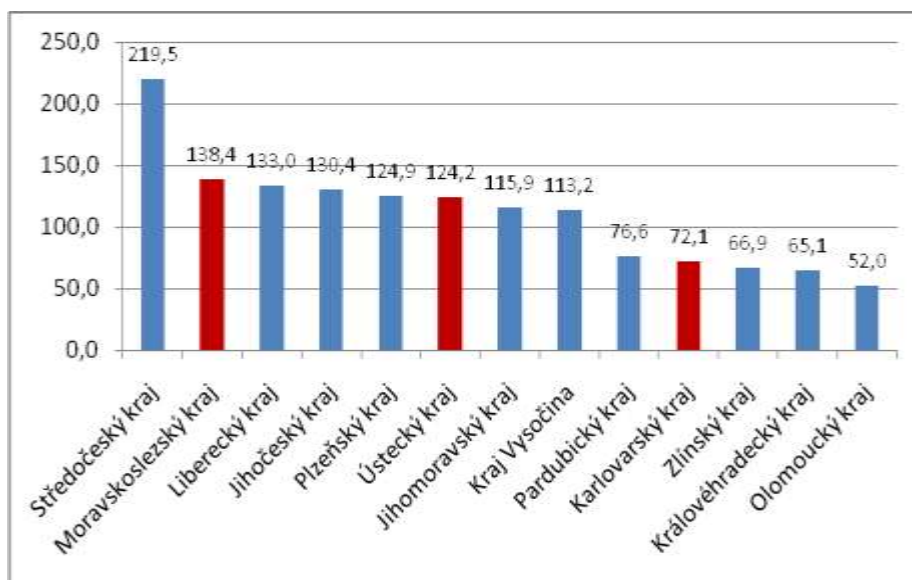
Graf 4-8: Struktura přílivu PZI do kraje Hlavní město Praha

Zdroj: vlastní zpracování, data ČNB

Situace ostatních krajů je podstatně vyrovnanější, což dokládá hodnota přímých zahraničních investic na jednoho obyvatele kumulovaně k 31. 12. 2009. Po Praze vykazuje nejvyšší hodnotu Středočeský kraj (219,5 tis. Kč/obyv.). Velmi dobrých hodnot dosahují jinak ekonomicky slabé (strukturálně postižené) regiony Moravskoslezský (138,4 tis. Kč/obyv.) a Ústecký kraj s 124,2 tis. Kč/obyv. Naopak velmi nízké hodnoty přílivu PZI zaznamenávají kraje Zlínský (66,9 tis. Kč/obyv.), Královéhradecký (65,1 tis. Kč/obyv.) a Olomoucký kraj s 52,0 tis. Kč/obyv. (vlastní propočty, zdroj dat ČSÚ, ČNB).

Graf 4-9: Struktura přílivu PZI do krajů ČR na obyvatele, kumulovaně k 31. 12. 2009 (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování, data ČNB

Pozn.: červeně okresy zařazené mezi regiony se soustředěnou podporou státu, žlutě okresy částečně zařazené

Zdroj: vlastní zpracování, data ČNB, Strategie regionálního rozvoje ČR

Mezi okresy s nejnižším přílivem přímých zahraničních investic patří okres Kroměříž (8,9 tis. Kč/obyv.) Prachatice (16,5 tis. Kč/obyv.) a Benešov (20,8 tis. Kč/obyv.). Vazba mezi přílivem přímých zahraničních investic a zařazením okresu mezi regiony se soustředěnou podporou státu je poměrně slabá.

Investoři, kteří přesunuli své výroby do ČR, jsou motivováni posunout své aktivity dále na východ do zemí jako je Rumunsko, Bulharsko, Ukrajina a dále i do zemí jihovýchodní Asie. V souvislosti s tímto přesunem je následně řešena otázka rekonverze. Dosud nenastal větší problém s rekonverzí areálů vzniklých v rámci přílivu přímých zahraničních investic, a to i přesto, že lze zaznamenat odliv části zahraničních investorů z ČR.

Obecně se předpokládá, že důvodem odchodu investorů je především vývoj na trhu práce. Nicméně lze doložit i jiné významné důvody odchodu investorů. Průběh odchodu investora lze doložit např. na vývoji investice v rámci firmy Flextronics v Brně, která zůstala za původními očekáváními, především z hlediska zaměstnanosti ve zpracovatelském průmyslu. Díky firemní optimalizaci způsobené i změnou vlastnických vztahů došlo k přesunu výrobních kapacit mimo území ČR. V areálu zůstalo pouze vývojové pracoviště s vysoce kvalifikovanými zaměstnanci. Jak dokládá případ firmy LG Phillips, neméně významný je odbytový trh a trendy v jeho vývoji, které se neustále proměňují. V tomto případě bylo rozhodujícím faktorem ukončení výroby pojetí technických parametrů konečného produktu, který neodpovídal rychle se měnícím požadavkům vývoje. Příklady firem Flextronics a LG-Phillips tedy dokládají, že vývoj na trhu investic může být složitější, např. s ohledem na změny vlastnických vztahů, vnitřní optimalizaci firem a technický vývoj. Uvedené skutečnosti mohou vést k potřebě rekonverze průmyslových areálů a podpory příchodu nových investorů.

Dosud se nacházejí poměrně snadno další investoři, kteří odcházející investory nahrazují. Je to dáno zejména tím, že strukturální změny ve světové ekonomice nejsou tak zásadní, aby se průmyslová výroba vzniklá kolem roku 2000 musela výrazně změnit. Navíc ekonomika ČR fakticky dokončuje proces transformace z centrálně-plánovaného hospodářství a stává se tržně konformní. Je otázkou, zda bude možné provést podobně lehce rekonverze za 10 nebo 20 let. Zásadní vliv na řešení rekonverze bude mít přesná lokalizace dané investice (např. průmyslového areálu). V této souvislosti se jeví jako pozitivní, že nové investice jsou lokalizovány na dopravních a rozvojových osách, kde jsou předpoklady rekonverze vysoké. Naopak významným nebezpečím je charakter staveb, který často poskytuje jen malé možnosti pro přeměnu na jiný druh výroby.

5. Investiční pobídky

Investiční pobídky jsou nástrojem vlády k povzbuzení a motivaci investorů realizovat své investiční záměry v příslušném regionu. Cílem investičních pobídek je nastartovat ekonomický růst a podpořit zaměstnanost a obvykle jsou teritoriálně a oborově nastaveny. Jedná se o zvýhodnění, která jsou investorům poskytována ze strany státu nebo veřejné správy, především na mobilní investice. Typy pobídek jsou např. slevy na dani, přímé podpory na tvorbu pracovních míst, na školení zaměstnanců, na investici, na výzkum a vývoj a podobně. Většina států světa má zájem o realizaci investičních záměrů na svém území, poskytují tedy různé formy investičních pobídek. Pokud investor stanovené podmínky, které si jednotlivé státy nastavují různě podle svých priorit, splní, může investiční pobídku čerpat.

Investiční pobídky jsou součástí veřejné podpory a při jejich poskytování je nutné dodržovat podmínky nastavené Evropskou komisí.

Investiční pobídky v zahraničí

Problematiku investičních pobídek je třeba uvažovat nejen v kontextu ekonomiky České republiky, ale kontextu celoevropském či celosvětovém. Následující text poskytuje základní charakteristiku systémů investičních pobídek realizovaných vybranými klíčovými konkurenty České republiky v procesu lokalizace investic, tj. Polskem, Maďarskem, Slovenskem, Německem, doplněnou o případovou studii Velké Británie.

POLSKO

Společnosti, které realizují svou investici v Polsku na území tzv. „**speciálních ekonomických zón**“ jsou osvobozeny od placení daně z příjmů právnických osob. Jedná se o formu tzv. regionální pomoci, která je povolena Evropskou komisí na území Polska až do výše 50 % (střední firmy až 60 % a malé firmy až 70 %) uznatelných nákladů. Uznatelné náklady jsou buď investiční nebo mzdové náklady.

Podmínky, které musí projekt splnit, jsou minimální investice 100 000 EUR a udržení investice a vytvořených pracovních míst minimálně 5 let (MSP 3 roky).

Aktivity, kterou jsou vyloučeny z podpory ve speciálních ekonomických zónách - výroba výbušných materiálů, tabákových výrobků, zpracování pohonných hmot, výroba alkoholických nápojů (výroba a zpracování alkoholu pro biokomponenty je povoleno), stavební práce, obchod (maloobchod a velkoobchod), stravovací a hotelové služby, realitní služby, informační a komunikační služby, finanční a pojišťovací služby (s výjimkou informačních služeb, vědy a výzkumu, sdílených služeb a call center), podnikatelské aktivity vyžadující koncesi na výrobu, transport a obchod s palivy a energií, produkce některých zemědělských produktů, rybolov a aquaculture, metalurgie železa a oceli, uhelný průmysl.

Další veřejnou podporou poskytovanou v Polsku je odpuštění daně z nemovitostí. Délka poskytnutí této veřejné podpory závisí na počtu nově vytvořených pracovních míst. Například pro investice nad 100 tis. EUR platí:

- vytvoří 50 nových pracovních míst → odpuštění daně z nemovitosti na 3 roky
- vytvoří 70 nových pracovních míst → odpuštění daně z nemovitosti na 5 let

- vytvoří 90 nových pracovních míst → odpuštění daně z nemovitosti na 7 let

Na každých 500 000 EUR investice odpuštění na dalších 6 měsíců, ne více než 1 rok.

Dalším typem státní podpory, která je v Polsku poskytována, jsou „vládní granty“ – systém podpory investic s podstatným významem pro polskou ekonomiku. Jedná o automobilový, letecký, elektronický, biotechnologický sektor a o velké projekty v ostatních odvětvích. V oblasti moderních služeb jsou to ICT, SSC a BPO. A dále se jedná o projekty z oblasti výzkumu a vývoje.

Tabulka 5-1: Podpora tvorby nových pracovních míst

Sektor	Nová pracovní místa	Výše investice	Max. podpora
Výroba	250	40 mil. PLN	Od 3200 PLN do 18 700 PLN*
Moderní služby	250	-	
Výzkum a vývoj	35	3 mil. PLN	
Velká investice	500	1 mld. PLN	

Zdroj: PAIZ (2010)

**Pozn.: Uvedené hodnoty jsou pravděpodobně v přepočtu na jedno pracovní místo. V dostupném dokumentu tato skutečnost není jasně deklarována.*

Tabulka 5-2: Podpora počáteční investice

Sektor	Nová pracovní místa	Výše investice	Max. podpora
Výroba	50	160 mil PLN	10% investičních nákladů
Velká investice v dalších sektorech	500	1 mld. PLN	

Zdroj: PAIZ (2010)

Dále mohou zahraniční investoři v Polsku využívat podpory související se zaměstnáváním uchazečů registrovaných na úřadech práce, tj. úhradu nákladů na vybavení pracovního místa, vzdělávání dospělých, úhradu nákladů na sociální pojištění, úhradu nákladů na ubytování.

MAĎARSKO

Maďarská vláda poskytuje následující typy investičních pobídek pro zpracovatelský průmysl:

- Cash podpora – na základě individuálního rozhodnutí maďarské vlády
- Daňové pobídky
- Podpora školení
- Podpora na tvorbu pracovních míst

Maximální míra veřejné podpory je pro Maďarsko stanovena až na 50 % uznatelných nákladů, pro střední podniky až 60 % a pro malé podniky až 70 %.

Cash podpora na základě individuálního rozhodnutí maďarské vlády

Tato podpora je poskytována investicím nad 10 mil. EUR (2,7 mld. HUF). V preferovaných regionech pro investice ve výši od 10 do 50 mil. EUR je podmínka vytvořit min. 25 pracovních míst a v ostatních regionech 50 pracovních míst. U investice nad 50 mil. EUR musí být vytvořeno min. 50 pracovních míst v preferovaných regionech a v ostatních regionech 100 pracovních míst.

Výše podpory je individuálně určena rozhodnutím maďarské vlády. Poskytovatelem podpory je ministerstvo pro národní rozvoj.

Daňová pobídka

Podmínky pro poskytnutí této podpory:

Minimální výše investice 3 mld. HUF (přibližně 11,1 mil. EUR) a nárůst o 150 pracovních míst nebo nárůst ročních mzdových nákladů o 600násobek minimální roční mzdy (529 mil HUF, přibližně 1,96 mil. EUR).

V preferovaných regionech je min. výše investice 1 mld. HUF (přibližně 3,7 mil. EUR) a nárůst o 75 pracovních míst nebo nárůst ročních mzdových nákladů o 300násobek minimální roční mzdy (265 mil. HUF, přibližně 0,98 mil. EUR).

Pokud investici realizuje malý nebo střední podnik, je podmínka minimální investice stanovena na 500 mil. HUF (přibližně 1,85 mil. EUR) a v případě středního podniku nárůst pracovních míst musí být min. 50 nebo nárůst ročních mzdových nákladů o 100násobek oproti průměrné minimální mzdě (88 mil. HUF, přibližně 0,32 mil. EUR). V případě malého podniku nárůst o 20 pracovních míst nebo nárůst ročních mzdových nákladů o 50násobek minimální roční mzdy (44 mil. HUF, přibližně 0,16 mil. EUR).

Výše daňové pobídky – investor obdrží slevu na dani z příjmu právnických osob ve výši 80 % na dobu 10 let následujících po ukončení projektu. Poskytovatelem podpory je ministerstvo národního hospodářství.

Podpora školení

Jedná se o cash podporu poskytovanou na základě individuálního rozhodnutí vlády pro projekty, které vytvoří min. 50 pracovních míst.

Podpora je poskytována ve výši 25-90 % uznatelných nákladů na školení, v závislosti na typu a úrovni školení a velikosti společnosti žadatele. Pokud je vytvořeno méně než 500 pracovních míst, podpora nesmí přesáhnout 1 mil. EUR. Pokud je vytvořeno více než 500 pracovních míst, nesmí podpora přesáhnout 2 mil. EUR.

Poskytovatelem podpory je ministerstvo národního hospodářství.

Podpora na tvorbu pracovních míst

Jedná se o individuální cash podporu poskytovanou maďarskou vládou v méně a nejméně rozvinutých mikroregionech. V méně rozvinutých mikroregionech musí být vytvořeno nejméně 500 pracovních míst a v nejméně rozvinutých mikroregionech alespoň 200 nových pracovních míst. Podíl

registrovaných nezaměstnaných na celkovém počtu vytvořených pracovních míst je min. 50 % v méně rozvinutých mikroregionech a 30 % v nejméně rozvinutých mikroregionech.

Výše podpory pro investici, která vytvoří více než:

- 500 pracovních míst je 260 mil HUF (přibližně 0,96 mil. EUR)
- 300 pracovních míst je 160 mil. HUF (přibližně 0,59 mil. EUR)
- 200 pracovních míst je 80 mil. HUF (přibližně 0,30 mil. EUR)

Poskytovatelem podpory je ministerstvo národního hospodářství.

SLOVENSKO

Investiční pobídky jsou na Slovensku poskytovány jako forma regionální podpory. Slovenská republika se vyznačuje významnými rozdíly mezi regiony, ty jsou dány jak geograficky, tak i historicky, mírou urbanizace a industrializace, apod. Rozdíly je možné vidět v ekonomické výkonnosti, sociální úrovni a vzdělanostní struktuře.

Jak uvádí na webových stránkách agentura SARIO, tak primárním úkolem investičních pobídek na Slovensku je motivovat investory, aby své nové projekty umísťovali v tzv. znevýhodněných lokalitách, tj. oblastech s vyšší nezaměstnaností, nižší kvalitou infrastruktury apod. Důraz je kladen na projekty vyznačující se vytvořením pracovních míst, příležitostmi pro uplatnění absolventů a zároveň i vytvořením nových podnikatelských příležitostí pro místní společnosti.

Na Slovensku jsou udělovány investiční pobídky na základě „Zákona o investičnej pomoci“¹, na základě kterého jsou podporovány projekty ve čtyřech oblastech:

- Průmysl
- Technologická centra
- Strategické služby
- Cestovní ruch

Zákon stanovuje pro každou oblast specifické podmínky, které musí být splněny, aby mohl investor pobídky obdržet. Pobídky jsou poskytovány jak nově vzniklým společnostem, tak i expanzím stávajících společností.

Investiční projekty v průmyslu musí splnit podmínku, že minimálně 40 % z pořizované investice musí tvořit výrobní a technologická zařízení. Minimální výše investice je různá v závislosti na míře nezaměstnanosti v daném okrese:²

- Minimální výše investice 13,27 mil. EUR v okresech, kde je míra nezaměstnanosti nižší než celoslovenský průměr.
- Minimální výše investice 6,63 mil. EUR v okresech, kde je míra nezaměstnanosti vyšší než celoslovenský průměr.

¹ Poslední novela byla realizována v roce 2009.

² Zdroj: http://www.sario.sk/userfiles/file/sario/pzi/statna/Handout_incentives_sk_2011.

- Minimální výše investice 3,31 mil. EUR v okresech, kde je průměrná míra nezaměstnanosti alespoň o 50 % vyšší, než je celoslovenský průměr.

Výše uvedené hodnoty jsou relativně nízké, což vyplynulo ze specifického přístupu Slovenské republiky v období finanční a navazující hospodářské krize v letech 2009 – 2010. Tento přístup je pro takové situace a období hospodářského vývoje adekvátní, protože v období zhoršených ekonomických podmínek dostávají podporu rovněž i malé projekty, které nemají z pohledu národní ekonomiky tak strategický význam či dopad.

Z informací SARIO rovněž dále vyplývá, že pro investiční projekty z oblasti technologických center je požadovaná minimální investice do hmotného a nehmotného investičního majetku ve výši 1,33 mil. EUR. Společnost musí zaměstnat alespoň 60 % zaměstnanců s vysokoškolským vzděláním.

Investiční projekty z oblasti strategických služeb musí pro splnění podmínek investovat minimálně 1,16 mil. EUR do hmotného a nehmotného investičního majetku. Společnost musí zaměstnat alespoň 30 % zaměstnanců s vysokoškolským vzděláním.

V oblasti cestovního ruchu musí být proinvestováno min. 9,96 mil. EUR, min. 20 % z celkových uznatelných nákladů musí směřovat do technologických zařízení. Pokud je projekt realizován v oblasti, kde je míra nezaměstnanosti vyšší než je celoslovenský průměr, stačí investovat 4,98 mil. EUR a pokud v oblasti, kde je nezaměstnanost alespoň o 50 % vyšší než je celoslovenský průměr, stačí investovat 3,31 mil. EUR.³

NĚMECKO

V této části analýzy věnujeme větší prostor případu Německa, protože ve srovnání s ostatními vybranými státy je systém investičních pobídek komplexnější a rozsáhlejší. Informace o pobídkách poskytovaných na území Německa jsme čerpali z webových stránek agentury „Invest in Germany“ z publikace Facts & Figures 2008 dostupné on-line na www.invest-in-germany.com.

Německo obsahuje oba typy regionů z hlediska poskytování veřejné podpory, tj. "Convergence Regions" a "Regional Competitiveness and Employment Regions". "Regional Competitiveness and Employment Regions" se nachází na území bývalé NSR. Naopak "Convergence Regions" se nachází zejména na území bývalé NDR. Obě území jsou uznatelná pro různé typy finančních veřejných podpor.⁴

Německo nabízí mnoho pobídek pro všechny investory, domácí i zahraniční. Podpory jsou poskytovány německou vládou i jednotlivými spolkovými zeměmi. Podpory jsou převážně směřovány na nové investice, které napomáhají rozvoji ekonomického růstu. Investiční pobídky směřují především na územní východního Německa a do oblastí sousedící s Českou republikou a Polskem.

Programy podpory v Německu mohou být rozděleny do dvou základních skupin. Jedná se o skupinu investičních pobídek, která zahrnuje různé nástroje úhrady investičních nákladů, a o skupinu

³ Zdroj: http://www.sario.sk/userfiles/file/sario/pzi/statna/Handout_incentives_sk_2011.

⁴ Zdroj: Facts & Figures 2008 dostupné on line na www.invest-in-germany.com

provozních pobídek, která poskytuje podporu na náklady poté, co již byla investice na regionálním základě realizována. Investiční pobídky mohou tvořit cash dotace, půjčky se sníženým úrokem a státní záruky. Provozní pobídky zahrnují podporu týkající se pracovních sil a výzkumu a vývoje.

Skupina investičních pobídek zahrnuje:

- cash granty: investiční grant a investiční příspěvek (tento pouze ve východní části Německa),
- půjčky se sníženým úrokem: KfW půjčky (národní úroveň) a půjčky Státní rozvojové banky,
- veřejné záruky: státní a kombinované státní/federální.

Skupina provozních pobídek zahrnuje:

- pobídky na zaměstnanost: nábor, školení a podpora mezd,
- pobídky na vědu a výzkum: granty, půjčky a Silent/Direct Partnership.

Investiční pobídky jsou v Německu cíleny na nově přichozí investory. Investiční a provozní pobídky mohou být kombinovány. Podpora je poskytována pro různá stadia investičního procesu a vyhovuje finančním potřebám všech kroků projektu. Během investiční fáze, kdy je potřeba kapitálu vysoká, programy cash pobídek uhradí přímé investiční náklady poskytnutím nevratného cash grantu. Programy veřejných půjček a záruk zakončí financování investičního projektu. Po zahájení provozu jsou společnosti ve všech fázích vytváření svých pracovních sil podporovány programy na podporu zaměstnanosti. Zvláštní pozornost je věnována projektům výzkumu a vývoje, které dostávají finanční pomoc z mnoha různých programů.

Pro úplnost uvádíme, že němečtí investoři mají úplně stejné podmínky a možnosti jako zahraniční investoři. Každý program má sadu podmínek (jako je velikost společnosti, plánované umístění investice), které definují úroveň podpory pro individuální investiční projekt. Velikost společnosti je definována podle EU - podle počtu zaměstnanců a velikosti obrátu - na malé, střední a velké podniky. Většina programů stanovuje pro malé a střední podniky vyšší míru podpory, některé jsou dokonce určeny pouze pro MSP. Další podmínky způsobilosti projektu si definují jednotlivé programy a federální předpisy.

Cash granty

Jedná se o pobídku poskytovanou formou nenávratných grantů. Existují dva hlavní programy řídicí alokace těchto cash pobídek:

- "Joint Task for Promotion of the Industry and Trade" (Joint Task) a
- "Investment Allowance" - speciální program cash pobídek pro podporu investičních aktivit ve Východním Německu.

Joint Task Cash Grants - tento program upravuje rozdělení nenávratných investičních grantů po celém území Německa. Finanční prostředky tohoto programu jsou obvykle přidělovány ve formě cash plateb buď na základě výše investice nebo předpokládaných mzdových prostředků. Skutečná výše udělené pobídky je různá region od regionu, podle úrovně jeho ekonomického rozvoje. Regiony s nejvyšší mírou pobídek nabízejí granty až do výše 30 % uznatelných nákladů pro velké podniky, 40 % pro střední a 50 % pro malé podniky. Tyto regiony s nejvyšší mírou pobídek jsou umístěny hlavně ve Východním Německu. Některé regiony v západní části Německa a Berlín jsou také vybrány jako

pobídkové regiony, ale s nižší mírou podpory než ve východních regionech. V těchto regionech mohou velké podniky dostat míru podpory až 15 %, střední podniky až 25 % a malé až 35 % z uznatelných nákladů projektu.

Uznatelné náklady jsou náklady na nákup nebo pořízení hmotného majetku (tj. budov, strojů, zařízení), náklady na nákup nehmotného majetku (tj. patentů a licencí) a nájem majetku (kapitalizovaný žadatelem). Uznatelná investiční částka závisí na počtu investic nově vytvořených pracovních míst. MAXIMÁLNÍ UZNATELNÉ náklady jsou 500 000 EUR na jedno vytvořené pracovní místo (ale nesmí překročit maximální celkové investiční náklady). Každý stát si může volně určovat individuální strop, ale je vázán maximální úrovní pobídek předepsanou příslušnou lokalitou. Způsobitelná průmyslová odvětví obsahují většinu výrobních sektorů a některé průmyslové služby.

Investiční projekty způsobilé pro podporu jsou jak počáteční investice, tak i expanze. Investiční projekty, které obdrží podporu z Joint Task programu, musí vytvořit dlouhodobá pracovní místa (tzn. každé vytvořené pracovní místo musí být v lokalitě investice udrženo min. 5 let).

Východoněmecký program **Investment Allowance** - jedná se o speciální pobídkový program vytvořený k podpoře investičních aktivit pouze ve Východním Německu. Tento program obvykle poskytuje podporu ve formě nedaňové cash podpory, ale podpora může být také poskytnuta ve formě daňového kreditu. Tento program vznikl v roce 2007 na základě zákona - Investment Allowance Act, který investorovi zaručuje finanční podporu založenou na automatickém právním závazku. Tzn., že investoři automaticky obdrží Investment Allowance funding (pokud byly splněny všechny podmínky způsobilosti), pokud je investice umístěna ve Východním Německu - bez nutnosti procházet procesem žádání všeobecného pobídkového programu. Míra podpory podle tohoto programu je pro MSP 25 % z nákladů na nákup nebo pořízení odpisovatelného zařízení a 12,5 % z nákladů na nákup nebo pořízení nových budov. Míra podpory pro velké podniky je 12,5 % z nákladů na nákup nebo pořízení odepisovatelného zařízení a nových budov. Veškerá míra podpory je zvýšena o dalších 2,5 procentních bodů pro investice umístěné na hranicích s regiony Polska a České republiky. Stejně jako u pobídek poskytovaných podle programu Joint Task, pro podporu je uznatelná většina výrobního průmyslu a průmyslových služeb. Program Investment Allowance je otevřen pro nově vzniklé závody i pro expandující společnosti.

Podpora podle programu Investment Allowance může být kombinována s podporou poskytovanou podle programu Joint Task; celková výše poskytnuté podpory kombinovaně podle obou programů nesmí však překročit maximální přípustnou míru podpory Joint Task pro daný region.

Uznatelné investiční náklady jsou náklady na nákup a pořízení hmotného majetku (tj. budov, strojů, zařízení). Všechna zařízení a budovy podpořené z fondu Investment Allowance musí být zachována na území Východního Německa po dobu min. pěti let.

Půjčky se zvýhodněným úrokem

Jedná se o nabídku úvěrů podpořených státní podporou s nižší úrokovou sazbou než je tržní. Zvýhodněné úvěry jsou poskytovány za stejných podmínek jak německým společnostem, tak zahraničním investorům. Německá bankovní skupina KfW (Národní rozvojová banka SRN) - Program půjček - množství různých finančních nástrojů.

Státní záruky k zajištění bankovních půjček

Mladé a inovativní projekty obvykle nemají snadnou cestu najít financování na kapitálovém trhu. Státní záruky umožní financování bank. Státní záruky jsou poskytovány jak na úrovni jednotlivých států (na celém území Německa), tak i na spolkové úrovni (pouze ve Východním Německu a části Berlína). Záruky kryjí až 80 % hodnoty půjčky.

Pobídky na zaměstnanost – podpora vytváření pracovních míst

Pobídky na zaměstnanost hrají zásadní roli v úspoře provozních nákladů u nově vzniklých investic. Existuje mnoho programů na podporu zaměstnanosti, které je možné rozdělit do čtyř základních skupin: programy zaměřené na podporu nábory nových zaměstnanců, podporu školení, podporu mezd a vzdělávání zaměstnanců.

Pobídky na zaměstnanost je možné obdržet na celém území Německa, nezávisle na takových ukazatelích jako je velikost podniku, průmyslový sektor nebo umístění investičního projektu. Programy mohou být prováděny a upravovány místními orgány v souladu s potřebami investora, obvykle v úzké spolupráci s investorem a mohou být různé v jednotlivých regionech.

Podpora nábory

Spolkový úřad práce, s více než 800 centry práce umístěnými po celém Německu, pomáhá společnostem najít nové zaměstnance. Centra nabízejí vysoce kompetentní a profesionální služby a stejně tak znalost trhu a pomáhají pro investory identifikovat nové zaměstnance ve všech odvětvích. Poskytovaná pomoc pokrývá vše od inzerce volných pracovních míst a předvýběr kandidátů (tj. assessment centra) až po vstupní pohovory. Vzhledem k tomu, že úřady práce jsou státní instituce, všechny služby jsou poskytovány zdarma.

Opatření na posílení kvalifikace pracovníků

- Školení uchazečů o zaměstnání

Budoucí zaměstnanci často potřebují účast na vhodných školeních před uvedením strojů a technických vybavení do provozu. Taková školení mohou být organizována a spravována externí specializovanou institucí. Obecně platí, že náklady mohou být až do 50 % hrazeny z regionálního programu.

- Subvencování mzdových nákladů

Zaměstnavateli může být vyplacena přímá peněžní platba jako podíl na mzdě zaměstnance. Granty mohou pokrýt až 50 % mzdových nákladů včetně nákladů na sociální a zdravotní zabezpečení. Mohou být poskytovány až po dobu 12 měsíců. Subvence jsou poskytovány při nábory dlouhodobě nezaměstnaných osob. Při nábory dlouhodobě nezaměstnaných osob se zdravotním postižením a starších osob je možno subvencovat až do výše 70 % mzdových nákladů a až po dobu osmi let.

- Školení zaměstnanců

Německo podporuje profesní rozvoj zaměstnanců. Firmy mohou obdržet podporu na pokrytí až 50 % nákladů vynaložených na školení svých zaměstnanců. Povolení EU není požadováno, pokud částka, kterou obdrží jedna společnost, nepřesáhne 2 mil. EUR.

Pobídkové programy pro vědu a výzkum

Věda a výzkum (VaV) je v Německu považována za nejdůležitější oblast ekonomiky. V Německu existuje mnoho programů, které rozdělují granty na VaV. Financování je poskytováno jak ze zdrojů EU, tak centrální německé vlády i jednotlivých spolkových zemí. Pobídkové programy na VaV obecně poskytují finance na personální náklady projektů VaV. Ostatní náklady na přístroje a vybavení mohou být také uznatelné (způsobilé), pokud jsou jasně přiřazeny ke konkrétnímu projektu VaV. Společnosti, které se chtějí účastnit v programech financování VaV, musí definovat projekt výzkumu a vývoje jasnými cíli a pevným časovým harmonogramem. V projektové žádosti by měl být zdůrazněn inovační charakter projektu a jeho technologická rizika.

Celková výše pobídek, které je možné na projekt VaV získat, závisí na velikosti společnosti a kategorii výzkumu. Existují tři kategorie výzkumu:

- Základní výzkum – experimentální nebo teoretické práce zaměřené na získání nových poznatků.
- Průmyslový výzkum – výzkum s konkrétním praktickým cílem zaměřený na zlepšení stávajících výrobků, postupů, nebo služby.
- Experimentální vývoj – výzkum zaměřený na vytváření návrhů, plánů a prototypů.

Pobídky na VaV v EU

Sedmý rámcový program na podporu výzkumu a vývoje je určen na finanční podporu projektů na evropské úrovni. Podpora je přidělována ve formě grantů až do výše 75 % nákladů projektu pro MSP.

Granty na VaV od spolkové vlády

Spolková vláda si v rámci federální strategie High-Tech definuje konkrétní odvětví s vysokou závislostí na probíhajícím high-tech výzkumu a vývoji. Pro každé definované odvětví průmyslu existuje množství různých programů na podporu výzkumu a vývoje. Přibližně celkem 12 mld. EUR je vyhrazeno pro projekty výzkumu a vývoje v podobě nevratných projektových grantů. Výše grantu může dosáhnout až 50 % způsobilých nákladů na projekt. Vyšší sazby jsou možné pro malé a střední podniky nebo pro projekty realizované ve Východním Německu. Většinou je vyžadována spolupráce mezi partnery, zejména s vývojovými institucemi. Federální vláda pravidelně vyhlašuje výzvy k předkládání návrhů projektů v oblasti VaV. Krom toho existuje i řada národních programů bez konkrétního technologického zaměření. Žádat o podporu dle těchto programů je možné kdykoliv, bez předchozího vyhlašování výzev. Pro tyto programy je vyhrazen celkový rozpočet ve výši 2,6 miliard EUR a jsou obvykle zaměřeny na malé a střední podniky.

Granty na VaV od jednotlivých spolkových zemí

Každá spolková země má své grantové programy na podporu VaV. Některé programy jsou bez odvětvového zaměření, jiné se specializují na podporu odvětvových klastrů.

VELKÁ BRITÁNIE

Velká Británie je jedním z největších příjemců přímých zahraničních investic na světě. Je tomu tak v první řadě proto, že tato země disponuje kvalifikovanou pracovní silou, vyznačující se značnou flexibilitou a kreativitou. Náklady na pracovní sílu jsou všeobecně firmami vnímány jako přijatelné. Relativně nízká je i výše odvodů na sociální a zdravotní pojištění (23,8 % z hrubé mzdy). Ve spojení s pozitivně motivujícím daňovým systémem a mírnou regulací pracovního trhu je celkové podnikatelské prostředí považováno za velmi příznivé. Velká Británie je země s největší výzkumnou a vývojovou základnou v Evropě (64 univerzitních technologických parků s 1400 firmami); tento sektor je zde podporován státem relativně vysokými výdaji. Důsledkem je mimo jiné také napojení výzkumných a vývojových pracovišť (univerzit) na firmy, které výsledky získané z výzkumných aktivit aplikují v praxi a významně tak přispívají k jejich komercializaci.⁵

V obecné rovině jsou podmínky pro vstup zahraničního kapitálu do Velké Británie liberální, neprobíhá zde žádný zvláštní schvalovací proces. Zahraniční subjekty zde mohou zcela svobodně založit nebo koupit firmu, vlastnit pozemky či budovy. Pouze investičně zaměřené projekty v oblasti energetiky musí být schváleny vládním úřadem UK Environment Agency. Přímé zahraniční investice (PZI) v UK jsou přímo regulovány dvěma zákony: Industry Act of 1975 a Foreign Trade Act z roku 1973. Na základě těchto a dalších zákonů má britská vláda přímé oprávnění regulovat nebo zcela zabránit příchodu investic, a tedy i převzetí firem působících ve strategických oborech jako je obrana a letectví z důvodu ochrany národních zájmů.

Vláda reguluje příchod nových přímých zahraničních investic také pomocí nepřímých nástrojů, jako např.: 1) stanovení minimálního vlastnického podílu vlády v podobě tzv. Zlaté akcie a zároveň maximálního zahraničního vlastnického podílu ve výši 29,5 % ve firmách, které jsou označeny za strategické, tj. British Aerospace (výroba zbraní) a Rolls Royce (výroba leteckých motorů), 2) firmy s dominantním podílem zahraničního kapitálu nemohou působit v sektoru obrany, 3) firmy, které pracují s tajnými informacemi, mají povinnost zaměstnávat výhradně občany Velké Británie, 4) stát má právo veta při prodeji aktiv určitým firmám a 5) stát může omezit příliv přímých zahraničních investic v určitých sektorech, jako je námořní doprava, vysílání či letecká doprava.

Základní investiční pobídkou v UK je možnost získat dotaci ze strukturálních fondů EU. V uplynulém finančním období (2000-2006) získalo UK 15,9 mld. EUR. Pro současné programové období 2007-2013 bylo pro Velkou Británii vyčleněno 9,4 mld. EUR. K tomuto snížení celkových alokovaných finančních prostředků došlo v důsledku jejich přeměrování do nových členských zemí EU.

Další významnou investiční pobídkou je daňová úleva za výdaje na výzkum a vývoj (R&D Tax Credit). Ta byla zavedena k 1. 4. 2001 a byla původně určena malým a středním firmám. Od 1. 4. 2002 byla rozšířena i na velké firmy. Malé a střední firmy mají možnost odečíst si až 175 % svých výdajů na výzkum a vývoj z daňového základu. Velké firmy si mohou odečíst až 130 % výdajů v této oblasti. Pokud některý malý nebo středně velký podnik vykáže ztrátu za účetní období, mohou nárokovat proplacení daňové úlevy v hotovosti u úřadu HM Revenue&Customs, přičemž výše daňové úlevy činí 24 GBP za každých 100 GBP výdajů v tomto sektoru. Cílem R&D Tax Credits je podpora investic do inovací. Ekvivalentem této investiční pobídky je potom Film Tax Relief, což je daňová úleva pro filmové producenty.

⁵ <http://www.businessinfo.cz/cz/sti/velka-britanie-investicni-klima/9/1000687/>

Britská vláda dále nabízí i další typy finanční pomoci zahraničním firmám. Patří mezi ně granty pro výzkum a vývoj (Grand for Research and Development), jejichž smyslem je poskytnout podporu individuálním výrobcům nebo malým podnikům při vyvíjení nových produktů a technologií. Podporovány jsou mikroprojekty (do 20 tis. GBP) a „Exceptional Projects“ (do 500 tis. GBP) na území Anglie, Skotska, Walesu a Severního Irska.⁶

Síť EUREKA poskytuje podporu výzkumně orientovaným projektům v kterékoliv technologické oblasti a neexistuje zde žádné omezení, pokud jde o velikost projektu či délku jeho trvání. Tato síť zahrnuje 38 evropských zemí včetně Velké Británie. Vzhledem k tomu, že pro tuto podpůrnou síť neexistuje žádný rozpočet v rámci EU, může britská vláda poskytnout podporu navrhovatelům až do výše 50 % jejich celkových výdajů, ale značná část žadatelů zůstane neuspokojených. Výhodou účasti v EUREKA je možnost získání partnerů pro projekt napříč všemi zapojenými zeměmi.

K největším zahraničním investorům v UK patří společnosti z USA, Nizozemska, Německa a Indie. Většina PZI připadá na fúze a akvizice, menší část na nové projekty a rozšíření stávajících kapacit. Největší přímé zahraniční investice v UK směřují do sektorů energetiky a bankovního sektoru.⁷

SYSTÉM INVESTIČNÍCH POBÍDEK V ČR

Investiční pobídky pro zpracovatelský průmysl se poskytují v České republice od roku 1998, nejdříve byly poskytovány na základě usnesení vlády v tzv. předzákonném režimu. Investor, který chtěl v ČR realizovat svůj investiční záměr ve zpracovatelském průmyslu, podepsal s vládou (Ministerstvem průmyslu ČR, Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR a Ministerstvem financí ČR) tzv. Prohlášení o společném záměru, ve kterém byly specifikovány podmínky, za kterých bylo možné investiční pobídky čerpat, a typy pobídek, které investor po splnění podmínek může obdržet. V tomto režimu obdrželo investiční pobídky 33 společností.

Zpočátku byly investiční pobídky určeny pouze nově příchozím investorům a minimální výše investice byla původně stanovena na 350 mil. Kč. Později byla minimální výše investice snížena a investiční pobídky mohla čerpat i společnost, která v České republice již existovala a rozšiřovala svou výrobu (tzv. expanze). Nabízené pobídky byly pro nově vzniklou společnost sleva na dani z příjmů právnických osob po dobu až 10 let a pro společnost, která v České republice již existovala, částečná sleva na dani z příjmu právnických osob (na nárůst daňové povinnosti) po dobu až pěti let. Dále mohl investor, který realizoval svůj projekt v regionu s vysokou mírou nezaměstnanosti - v okrese s mírou nezaměstnaností o 50 % vyšší než průměrnou mírou nezaměstnanosti od MPSV obdržet 200 000 Kč na každé nově vytvořené pracovní místo, v regionu s mírou nezaměstnanosti o 25 % vyšší než průměrnou mírou nezaměstnanosti na každé pracovní místo 120 000 Kč a v okresech s minimálně průměrnou mírou nezaměstnanosti 80 000 Kč na každé nově vytvořené pracovní místo. Další pobídka byla podpora na školení a rekvalifikaci nově přijatých zaměstnanců v regionech s nadprůměrnou mírou nezaměstnanosti ve výši 35 % nákladů vynaložených investorem na specifické a 60 % na obecné školení a rekvalifikace.

⁶<http://www.businesslink.gov.uk/bdotg/action/layer?r.s=tl&r.l1=1073858790&r.lc=en&topicId=1073866776>

⁷ <http://www.businessinfo.cz/cz/sti/velka-britanie-investicni-klima/9/1000687/>

Od roku 2000 jsou investiční pobídky upraveny v zákoně č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách. Zákon byl již několikrát novelizován. Poslední novela z roku 2007 stanovuje minimální výši investice zrealizované během tří let v regionech s mírou nezaměstnanosti o 25 % vyšší než je průměrná míra nezaměstnanosti v ČR na 50 mil. Kč a v ostatních regionech na 100 mil. Kč a minimální podíl strojního zařízení musí být 60 % celkové investice. Dále musí být splněny podmínky částečného financování projektu z vlastních zdrojů žadatele, zachování investice a podpořených pracovních míst po dobu 5 let, nezačínání prací na projektu před podáním žádosti o podporu, v případě čerpání pobídky ve formě slevy na dani nesmí společnost sfúzovat apod. Typy pobídek jsou dle současné úpravy zákona o investičních pobídkách sleva na dani z příjmů právnických osob po dobu až 5 let pro nově vzniklé společnosti a pro expandující společnosti částečná sleva na dani z příjmů právnických osob (na nárůst daňové povinnosti) rovněž po dobu 5 let. Dále může investor, který realizuje svůj investiční záměr v regionu s mírou nezaměstnanosti o 50 % vyšší než je průměrná míra nezaměstnanosti v České republice, obdržet hmotnou podporu od Ministerstva práce a sociálních věcí ČR ve výši 50 000 Kč na každé nově vytvořené pracovní místo a 25 % (pro MSP až 35 %, resp. 45 %) nákladů na školení a rekvalifikace zaměstnanců na nově vytvořených pracovních místech.

Systém investičních pobídek je v České republice upraven zákonnou normou. Zákon o investičních pobídkách č. 72/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů je schválen Evropskou komisí. Veřejná podpora poskytovaná dle tohoto zákona velkým firmám může být maximálně 40 % z uznatelných nákladů, které tvoří investice do hmotného (pozemků, budov strojního zařízení) a nehmotného majetku (licencí a know-how).

Za období poskytování investičních pobídek v České republice došlo ke značnému snížení minimální výše investice z původních 350 mil. Kč na současných 50 mil. Kč, což mnohem více zpřístupnilo využívání investičních pobídek i menším projektům. Na druhé straně jsou nabízené pobídky mnohem méně atraktivní, sleva na dani z 10 let zkrácena na 5 let, hmotná podpora na pracovní místa z 200 000 Kč snížena na 50 000 Kč, náklady na školení místo ve výši 35 %, resp. 60 % nákladů jsou ve výši 25 % nákladů a omezil se počet regionů, ve kterých jsou investiční pobídky na tvorbu pracovních míst a školení a rekvalifikace poskytovány.

Shrnutí podmínek a pobídek dle současného znění zákona č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách

Investiční pobídky dle zákona č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách ve znění pozdějších předpisů mohou získat za splnění stanovených podmínek investiční záměry ze zpracovatelského průmyslu.

Investoři zavádějící novou výrobu nebo rozšiřující stávající výrobu v oblasti zpracovatelského průmyslu mohou v případě investice vyšší než 50 mil. Kč získat investiční pobídky dle zákona č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách ve znění platném od 2. července 2007.

Nabízené pobídky

Sleva na dani z příjmů právnických osob

- **úplná** sleva na dani z příjmu až po dobu 5 let (nově vzniklé společnosti),
- **částečná** sleva na dani z příjmu až po dobu 5 let (expandující společnosti).

Hmotná podpora vytvářených pracovních míst

50 tis. Kč na jedno nové pracovní místo v regionech nejvíce postižených nezaměstnaností, tzn. v regionech (okresech) s mírou nezaměstnanosti za uplynulá 2 pololetí o 50 % vyšší než je průměrná míra nezaměstnanosti v České republice (regiony A).

Hmotná podpora na školení a rekvalifikace

Ve výši 25 % (střední podnik 35 %, malý podnik 45 %) uznatelných nákladů na školení a rekvalifikace v regionech nejvíce postižených nezaměstnaností, tzn. v regionech (okresech) s mírou nezaměstnanosti za uplynulá 2 pololetí o 50 % vyšší než je průměrná míra nezaměstnanosti v České republice (regiony A).

Převod technicky vybaveného území za zvýhodněnou cenu

Převod pozemků podle zvláštního právního předpisu, evidovaných v katastru nemovitostí jako zemědělské pozemky a převod ostatních druhů pozemků, a to za ceny zjištěné podle zvláštního právního předpisu účinného ke dni uzavření smlouvy o převodu. Zvláštní zákony omezující převody pozemků ve vlastnictví České republiky tím nejsou dotčeny.

Celková hodnota výše uvedených investičních pobídek (kromě školení a rekvalifikace) nesmí překročit 40 % z investice do dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku.

Pokud je však investice realizována v sektorech, které nejsou považovány za „high-tech“, je podpora snížena. Maximální míra veřejné podpory pro investiční projekty realizované v převážné míře v oborech, které nespádají pod kódy DG, DK, DL nebo DM odvětvové klasifikace ekonomických činností (OKEČ), činí 75 % maximální míry veřejné podpory v jednotlivých regionech.

Průměrnou míru nezaměstnanosti pro účely investičních pobídek přepočítává Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky dvakrát ročně, vždy k 1. 1. a 1. 7. V období 1. 1. do 30. 6. 2011 splňuje podmínku míry nezaměstnanosti o 50 % vyšší než je průměrná míra nezaměstnanosti v České republice za uplynulá dvě pololetí (regiony A) 7 okresů. V severních Čechách jsou to okresy Most, Teplice, Děčín, na severní Moravě – Jeseník, Bruntál a Karviná a na jižní Moravě okres Hodonín. Pouze v těchto 7 okresech je možné obdržet pobídku ve formě hmotné podpory na vytvořená pracovní místa a na školení nově přijatých zaměstnanců. V ostatních okresech České republiky (kromě Prahy, kde není možné čerpat žádnou podporu dle zákona č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách ve znění pozdějších předpisů) je možné čerpat pouze pobídku ve formě slevy na dani z příjmů právnických osob.

Regiony B jsou definovány jako regiony, kde je průměrná míra nezaměstnanosti za uplynulá 2 pololetí o 25 % vyšší než je průměr ČR, regiony C – ostatní regiony.

Tabulka 5-3: Podmínky pro získání pobídek

	A	B	C
Minimální výše investice (mil. Kč)	50	60	100
Minimální krytí vlastním kapitálem (mil. Kč)	25	30	50
Minimální krytí vlastním kapitálem (mil. Kč)	60	60	60

Platnost: 1. ledna – 30. června 2011

Zdroj: CzechInvest (2011)

center strategických služeb byla poskytnuta podpora 2 pilotním projektům z oblasti SC na základě usnesení vlády a podpisu Prohlášení o společném záměru.

Na základě Usnesení Vlády ČR č. 573, ze dne 5. června 2002, k zabezpečení realizace Rámcového programu pro podporu strategických služeb a Rámcového programu pro podporu vzniku a rozšíření technologických center začala Česká republika systémově podporovat projekty z oblasti firemního vývoje a projekty z oblasti strategických služeb. Původně se jednalo o 2 programy – zvláště na podporu technologických center a zvláště na podporu projektů z oblasti strategických služeb. Programy byly v roce 2004 spojeny do jednoho společného Rámcového programu pro podporu technologických center a center strategických služeb a tento společný program byl v roce 2007 novelizován, v roce 2008 byl potom pozastaven.

Technologická centra

Technologická centra jsou centra zaměřená na vývoj a inovace high-tech výrobků a technologií, včetně vývoje specifického software a aplikací, které jsou součástí těchto výrobků a technologií, zabývající se pravidelnými změnami produktů, produkčních řad, výrobních procesů, technologií, existujících vývojových služeb a dalších rozpracovaných operací, pokud takové změny představují jejich vylepšení, a existuje předpoklad, že budou přeneseny a použity ve výrobě.

Centra strategických služeb

Centra strategických služeb jsou centra zabývající se vybranými aktivitami společností, které se vyznačují úzkou návazností na informační technologie a výrazným mezinárodním zaměřením, zejména pak:

- centra sdílených služeb,
- high-tech opravárenská centra,
- centra pro vývoj software,
- expertní a řešitelská centra pro informační a telekomunikační technologie.

Usnesení vlády č. 573, ze dne 5. června 2002, k zabezpečení realizace Rámcového programu pro podporu strategických služeb a Rámcového programu pro podporu vzniku a rozšíření technologických center.

Typy podporovaných služeb (SC)

Centra zákaznické podpory - call-centra, zajišťující jak příchozí tak odchozí hovory, centra technické podpory; tato centra zajišťují obsluhu zákazníků prostřednictvím telefonu, faxu, e-mailu, Internetu.

Centra sdílených služeb - centralizování podpůrných procesů v podniku ze všech poboček do jednoho centra; jedná se o finance, účetnictví, lidské zdroje, marketing, IT.

Centra pro vývoj software - vývoj nového software, nových softwarových řešení, a to zejména pro zahraniční klienty.

ICT expertní a řešitelská centra - implementace IT systémů v dceřiných firmách ve skupině, outsourcing řízení informačních systémů, outsourcing řízení telekomunikačních systémů.

High-tech opravárenská centra - centra na opravu kancelářských strojů a počítačů, elektrických strojů a přístrojů, radiových, televizních a spojovacích zařízení a přístrojů, zdravotnických, optických a časoměrných přístrojů; opravy letadel.

Podmínky pro kvalifikaci

1. základní podmínky

- Minimální výše investice 50 mil. Kč do tří let - zahrnuje pořizovací cenu dlouhodobého hmotného majetku, dlouhodobého nehmotného majetku (do výše 25 % ceny hmotného majetku), náklady na nájemné majetku najatého formou finančního leasingu; dále náklady na školení a rekvalifikaci jen do určité výše (body a)-d) níže specifikovaných nákladů na školení); z toho odečíst poskytnutou dotaci na školení a rekvalifikaci. Povolena je min. výše investice 25 mil. Kč pro projekty směřující do regionů s nezaměstnaností o více jak 25 % vyšší než je celostátní průměr, nebo pro projekty do vývoje SW a ICT expertních a řešitelských center.
- Minimálně 50 nově vytvořených pracovních míst do tří let.
- Minimálně 25 % investice musí být financováno z vlastních zdrojů příjemce podpory.
- Minimálně 50 % obratu z poskytování služeb musí být realizováno v zahraničí.

2. další podmínky

- Investiční záměr bude šetrný k životnímu prostředí.
- Příjemce podpory zachová investici po dobu nejméně pěti let (ode dne, kdy byl majetek uveden do užívání) – pokud základem pro výpočet dotace na podnikatelskou činnost je výše investice.
- Příjemce zachová počet nově vytvořených pracovních míst po dobu nejméně pěti let – pokud základem pro výpočet dotace na podnikatelskou činnost je objem hrubých mezd.
- Dlouhodobý hmotný majetek (vyjma nemovitostí) zahrnutý do minimální výše investice, stejně jako do výše podporované investice, nebude starší než jeden rok od data výroby.
- Příjemce nesmí zahájit práce na projektu před registrací jeho Žádosti o podporu u CzechInvestu, tj. nesmí pořizovat dlouhodobý majetek a zaměstnávat zaměstnance pro podporovaný projekt; smí vstupovat do smluvních vztahů, nicméně nesmí ještě docházet k jejich plnění.

Formy podpory

- Dotace na školení a rekvalifikaci zaměstnanců - ve výši maximálně 35 % uznatelných nákladů na zvláštní školení a maximálně 60 % uznatelných nákladů na obecné školení.
- Dotace na podnikatelskou činnost - ve výši maximálně 50 % uznatelných nákladů, po dobu nejdéle 10 po sobě následujících kalendářních let, o dotaci na podnikatelskou činnost žádá investor každoročně; dotaci je možno vypočítat z těchto uznatelných nákladů:
 - a) skutečně vynaložené náklady na pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku a nájemné majetku najatého formou finančního leasingu,
 - b) objem skutečně vyplacených hrubých mezd včetně povinných odvodů zaměstnavatele na veřejné zdravotní pojištění, sociální zabezpečení a státní politiku zaměstnanosti.
- Dotace nesmí v daném roce překročit maximální míru a hodnotu veřejné podpory.
- Dotace je účelově určená k úhradě nákladů souvisejících s podnikatelskou činností, a to k úhradě mzdových nákladů a k nákupu služeb od českých podnikatelských subjektů.

Typy podporovaných projektů (TC)

Inovační aktivity technologických center s úzkou návazností na sériovou výrobu týkající se high-tech výrobků a technologií. Předmětem činností technologických center jsou zejména pravidelné změny výrobků, výrobních řad, výrobních procesů a technologií za účelem přenesení a použití v sériové výrobě, a to zejména v těchto oborech:

- letectví a kosmonautika,
- počítače a kancelářské stroje,
- elektronika a mikroelektronika,
- telekomunikace,
- farmaceutika.

Podmínky pro kvalifikaci

1. základní podmínky

- Minimální výše investice 15 mil. Kč do tří let - zahrnuje pořizovací cenu dlouhodobého hmotného majetku, dlouhodobého nehmotného majetku (do výše 25 % ceny hmotného majetku), náklady na nájemné majetku najatého formou finančního leasingu.
- Minimálně 15 nově vytvořených pracovních míst do tří let.
- Minimálně 25 % investice musí být financováno z vlastních zdrojů příjemce podpory (např. základní kapitál).
- Výsledky Projektů nebo následné produkty budou každoročně alespoň z 50% určeny na export (měřeno podílem obratu).
- Maximálně 40 % podíl externích řešitelů na celkovém počtu zaměstnanců zaměstnaných pro naplnění odborné činnosti technologického centra.
- Předpoklad realizace výsledků technologického centra v sériové výrobě nejdéle do 3 let ode dne vydání Rozhodnutí o podpoře projektu.

2. další podmínky

- Investiční záměr bude šetrný k životnímu prostředí.
- Příjemce podpory zachová investici po dobu nejméně pěti let (ode dne, kdy byl majetek uveden do užívání) – pokud základem pro výpočet dotace na podnikatelskou činnost je výše investice.
- Příjemce zachová počet nově vytvořených pracovních míst po dobu nejméně pěti let – pokud základem pro výpočet dotace na podnikatelskou činnost je objem hrubých mezd.
- Příjemce nesmí zahájit práce na projektu před registrací jeho Žádosti o podporu u CzechInvestu, tj. nesmí pořizovat dlouhodobý majetek a zaměstnávat zaměstnance pro podporovaný projekt; smí vstupovat do smluvních vztahů, nicméně nesmí ještě docházet k jejich plnění.
- Projekt nesmí ani z části směřovat do zbrojního průmyslu.

Formy podpory

- Dotace na školení a rekvalifikaci zaměstnanců - ve výši maximálně 35 % uznatelných nákladů na zvláštní školení a maximálně 60 % uznatelných nákladů na obecné školení.

- Dotace na podnikatelskou činnost - ve výši maximálně 50 % uznatelných nákladů, po dobu nejdéle 10 po sobě následujících kalendářních let. Za uznatelné náklady se považují:
 - a) skutečně vynaložené náklady na pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku a nájemné majetku najatého formou finančního leasingu,
 - b) objem skutečně vyplacených hrubých mezd včetně povinných odvodů zaměstnavatele na veřejné zdravotní pojištění, sociální zabezpečení a státní politiku zaměstnanosti.
- Dotace nesmí v daném roce překročit maximální míru a hodnotu veřejné podpory.
- Dotace je účelově určená k úhradě nákladů souvisejících s podnikatelskou činností, a to k úhradě mzdových nákladů a k nákupu služeb od českých podnikatelských subjektů.

Rámcový program pro podporu technologických center a center strategických služeb dle usnesení vlády č. 1238 ze dne 10. prosince 2003 (účinnost od 17. února 2004)

Poskytované dotace:

- dotace na podnikatelskou činnost (uznatelné náklady mzdy nebo majetek),
- dotace na školení a rekvalifikaci.

1. základní podmínky

- a) Technologická centra, centra pro vývoj software, expertní a řešitelská centra, regionální ústředí nadnárodních firem:
 - Minimální výše investice: 15 mil. Kč
 - Minimální počet nově vytvořených pracovních míst: 15
 - Financování projektu z vlastních zdrojů: 7,5 mil. Kč
- b) Centra zákaznické podpory, high-tech opravárenská centra, centra sdílených služeb (s výjimkou regionálního ústředí nadnárodních firem):
 - Minimální výše investice: 30 mil. Kč
 - Minimální počet nově vytvořených pracovních míst: 50
 - Financování projektu z vlastních zdrojů: 15 mil. Kč

2. další podmínky:

- Splnění podmínek do tří kalendářních let následujících po roce, ve kterém bylo doručeno Rozhodnutí o podpoře projektu příjemci.
- Zachování minimální investice a minimálního počtu nově vytvořených pracovních míst, vykonávání podporované činnosti po dobu nejméně 5 kalendářních let od konce kalendářního roku, ve kterém byly poprvé splněny podmínky, dále pak v každém roce, ve kterém příjemce čerpá veřejnou podporu.
- Zachování celkové hodnoty investice/celkového počtu nových pracovních míst, které vstupovaly do základu pro výpočet poskytnuté veřejné podpory formou dotace na podnikatelskou činnost (podmínka se tedy vztahuje na zvolený druh uznatelných nákladů) po dobu nejméně 5 kalendářních let od konce kalendářního roku, ve kterém byly poprvé splněny podmínky, dále pak v každém roce, ve kterém příjemce čerpá veřejnou podporu.
- Nezahájení prací na projektu před Rozhodným dnem (den podání Žádosti o podporu agentuře CzechInvest).
- Mezinárodní orientovanost projektu.

Rámcový program pro podporu technologických center a center strategických služeb dle usnesení vlády č. 217 ze dne 12. března 2007 (účinnost od 18. dubna 2007 do 10. července 2008)

Poskytované dotace:

- dotace na podnikatelskou činnost (uznatelné náklady mzdy) ve výši max. 40 % dvouletých mezd (pro střední podniky 50 % a pro malé podniky 60 %)
- dotace na školení a rekvalifikaci – max. 35 % z nákladů na školení

1. základní podmínky:

- Minimální výše investice: 10 mil. Kč
- Minimální počet nově vytvořených pracovních míst:
 - Centra pro vývoj software, Expertní a řešitelská centra: 20
 - Technologická centra: 30
 - High-tech opravárenská centra, Centra sdílených služeb: 50
 - Centra zákaznické podpory: 100

2. další podmínky:

- Splnění podmínek do tří kalendářních let následujících po roce, ve kterém bylo vydáno Rozhodnutí o podpoře projektu příjemci.
- Zachování minimální výše investice a minimálního počtu nově vytvořených a obsazených pracovních míst, vykonávání podporované činnosti po dobu nejméně 5 kalendářních let od konce kalendářního roku, ve kterém byly poprvé splněny podmínky, dále pak v každém roce, ve kterém příjemce čerpá veřejnou podporu.
- Zachování počtu nově vytvořených a obsazených pracovních míst, které vstupovaly do základu pro výpočet maximální výše dotace na podnikatelskou činnost po celou dobu čerpání, nejméně však po dobu 5 let ode dne vzniku prvního pracovního poměru na každém podporovaném místě.
- Nezahájení prací na projektu před Rozhodným dnem (den podání Žádosti o podporu agentuře CzechInvest).
- Mezinárodní orientovanost projektu.

Poskytované dotace

- dotace na podnikatelskou činnost (uznatelné náklady mzdy)
- dotace na školení a rekvalifikaci

1. základní podmínky:

- Minimální výše investice: 10 mil. Kč
- Minimální počet nově vytvořených pracovních míst:
 - Centra pro vývoj software, Expertní a řešitelská centra: 20
 - Technologická centra: 30
 - High-tech opravárenská centra, Centra sdílených služeb: 50

- Centra zákaznické podpory: 100

2. další podmínky:

- Splnění podmínek do tří kalendářních let následujících po roce, ve kterém bylo vydáno Rozhodnutí o podpoře projektu příjemci.
- Zachování minimální výše investice a minimálního počtu nově vytvořených a obsazených pracovních míst, vykonávání podporované činnosti po dobu nejméně 5 kalendářních let od konce kalendářního roku, ve kterém byly poprvé splněny podmínky, dále pak v každém roce, ve kterém příjemce čerpá veřejnou podporu.
- Zachování počtu nově vytvořených a obsazených pracovních míst, které vstupovaly do základu pro výpočet maximální výše dotace na podnikatelskou činnost po celou dobu čerpání, nejméně však po dobu 5 let ode dne vzniku prvního pracovního poměru na každém podporovaném místě.
- Nezahájení prací na projektu před Rozhodným dnem (den podání Žádosti o podporu agentuře CzechInvest).
- Mezinárodní orientovanost projektu.

6. Charakteristika vývoje udělovaných investičních pobídek v ČR

Investiční pobídky se začaly v České republice poskytovat ke konci devadesátých let minulého století. Během let 1998 – 2000 se systém investičních pobídek vyvíjel a návazně optimalizoval s ohledem na získávané zkušenosti s jejich poskytováním. Tento vývoj vyústil v legislativní úpravu, zákon č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách. Nejprve byly investiční pobídky určeny pouze nově vznikajícím společnostem ve zpracovatelském průmyslu a na investiční projekty zásadního významu, přičemž minimální investice byla stanovena na 350 mil. Kč. Později bylo možné investiční pobídky poskytovat i na projekty rozšíření výroby pro již existující společnosti. První společností, která obdržela investiční pobídky na rozšíření výroby, byla společnost Škoda Auto. Podmínka minimální výše investice se postupně snižovala až na současných 50 mil. Kč (v regionech s vysokou nezaměstnaností).

Od roku 2001 začala Česká republika podporovat projekty strategických služeb a technologických center na základě programu na poskytování podpory uvedeným typům investic bez začlenění do výše uvedeného zákona. Zatímco podporu výrobních projektů začala Česká republika poskytovat v Evropě mezi posledními státy, podporu technologických center a center strategických služeb začala poskytovat naopak mezi prvními. Program na podporu technologických center a center strategických je v současné době pozastaven.

Pokud jde o zaměření projektů, které obdržely investiční pobídky, nejvíce jich směřuje do automobilového, strojírenského a elektronického průmyslu a pokud jde o teritoriální původ investic, převážná část jsou expanze českých firem a velice významný je i podíl německých a japonských investic. Z regionálního pohledu nejvíce projektů směřovalo do Ústeckého, Středočeského a Moravskoslezského kraje, a to jak z hlediska počtu projektů, tak výše investice i počtu vytvořených pracovních míst. Dále jsou uvedeny statistiky všech projektů podpořených v rámci systému investičních pobídek v ČR za období od 1998 do 15. 3. 2011.

Statistiky projektů podpořených dle zákona č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách a v období před platností tohoto zákona na základě Prohlášení o společném záměru.

- Celkový počet projektů: 620
- Výše investice: 585 575 mil. Kč
- Počet nových pracovních míst: 132 917

Tabulka 6-1: Investiční pobídky pro zpracovatelský průmysl – počet přijatých žádostí o investiční pobídky, které již obdržely Rozhodnutí o udělení pobídky, v jednotlivých letech (k 22. 3. 2011)

Rok	Počet projektů	Výše investice (mil. Kč)	Počet pracovních míst	Legislativní úprava
1998	8	27 136,89	2 859	29. 4. 1998
1999	18	17 937,41	5 234	
2000	57	113 867,72	21 274	1. 5. 2000
2001	51	50 113,79	11 658	
2002	39	61 287,36	13 120	
2003	33	26 249,24	6 187	
2004	58	46 880,92	9 806	1. 5. 2004

2005	82	49 003,72	11 728	
2006	92	105 590,70	24 254	
2007	99	53 620,43	19 062	2. 7. 2007
2008	56	22 283,33	5 320	
2009	16	4 919,37	725	
2010	11	6 683,74	1 690	

Zdroj: CzechInvest

Tabulka 6-2: Projekty zpracovatelského průmyslu, které obdržely investiční pobídky – dle regionů (k 22. 3. 2011)

Kraj	Počet projektů	Investice v mil. CZK	Nově vytvořená pracovní místa
Ústecký	110	99 416,26	21 770
Středočeský	82	108 612,83	18 836
Moravskoslezský	91	89 281,29	17 472
Jihomoravský	68	42 600,17	11 884
Olomoucký	40	46 124,76	8 953
Plzeňský	39	24 557,92	6 526
Vysočina	29	33 976,54	5 804
Královéhradecký	28	25 388,63	9 160
Liberecký	25	24 964,92	4 669
Jihočeský	22	17 271,11	4 497
Pardubický	30	28 824,59	9 177
Zlínský	22	15 260,70	2 320
Karlovarský	13	9 160,17	1 540
Hl. město Praha	3	2 719,56	1 318
Olomoucký, Hl. město Praha	1	5 749,20	55
Zlínský, Moravskoslezský	1	498,00	67
Středočeský, Olomoucký	1	1 589,10	578
Středočeský, Liberecký	1	609,00	263
Liberecký kraj, Pardubický kraj	1	377,13	60
Liberecký, Královéhradecký	1	272,00	20
Moravskoslezský, Středočeský	1	557,20	79
Jihomoravský, Jihočeský	1	227,60	30
Jihočeský, Vysočina, Plzeňský	1	319,08	19
Královéhradecký, Pardubický	2	1 967,11	610
Olomoucký, Zlínský	1	186,89	118
Jihomoravský, Zlínský	1	420,00	0
Středočeský, Plzeňský	2	1 397,40	552
Pardubický, Středočeský	1	2 676,46	6 400
Středočeský, Zlínský	1	249,00	80
Jihočeský, Královéhradecký, Olomoucký	1	320,00	60
Celkový součet	620	585 574,61	132 917

Zdroj: CzechInvest

Tabulka 6-3: Projekty zpracovatelského průmyslu, které obdržely investiční pobídky – dle sektoru (k 22.3.2011)

Sektor	Počet projektů	Investice v mil. CZK	Nově vytvořená pracovní místa
výroba dopravních prostředků	188	259 310,21	55 541
strojírenský	91	43 645,73	13 284
ostatní	68	43 217,71	6 493
gumárenský + plastikářský	55	28 651,26	6 830
elektronický + elektrotechnický	56	81 885,78	37 758
chemický + farmaceutický	51	40 536,50	4 145
potravinářský	30	18 100,04	2 760
kovozpracující	25	9 849,38	1 209
textilní	19	11 343,87	1 935
papírenský	13	12 933,06	536
dřevozpracující	16	14 666,88	1 867
sklářský	5	5 392,31	494
koksování a zpracování ropy	3	16 041,90	65
Celkový součet	620	585 574,61	132 917

Zdroj: CzechInvest⁹

Statistiky projektů podpořených dle Programu pro podporu technologických center a center strategických služeb (TC/SC):

- Celkový počet projektů: 179
- Celková výše investice: 19,72 mil. Kč
- Počet nových pracovních míst: 27 416

Tabulka 6-4: Rámcový program pro podporu SC/TC – počet podaných žádostí o podporu v jednotlivých letech

Rok	Počet projektů	Výše investice (mil. Kč)	Počet pracovních míst	Legislativní úprava
2000	1	146,70	200	
2001	1	78,00	200	
2002	9	723,35	986	5. 6. 2002
2003	17	7 051,29	4 749	
2004	35	4 966,90	5 005	17. 2. 2004
2005	28	1 815,80	3 076	
2006	34	3 386,27	5 191	
2007	25	534,16	2 671	18. 4. 2007
2008	29	1 018,95	5 338	

Zdroj: CzechInvest

⁹ Zdroj: <http://www.czechinvest.org/data/files/3-udulene-investicni-pobidky-investment-incentives-granted-1438-cz.xls>

Tabulka 6-5: Projekty SC/TC, které obdržely podporu podle Rámcového programu na podporu projektů CS/TC – dle regionů

Kraj	Počet projektů	Investice v mil. CZK	Nově vytvořená pracovní místa
Hl. město Praha	36	7 818,44	9 614
Jihomoravský	38	1 994,21	5 995
Moravskoslezský	22	1 996,12	2 265
Středočeský	13	3 489,24	1 005
Zlínský	7	750,24	232
Plzeňský	15	1 118,70	1 903
Královéhradecký	5	393,75	148
Olomoucký	8	408,75	603
Pardubický	4	261,80	718
Liberecký	6	229,92	352
Jihočeský	3	335,90	196
Hl. město Praha, Jihomoravský	2	153,90	632
Hl. město Praha, Moravskoslezský	1	72,50	155
Vysočina	2	124,21	93
Ústecký	3	238,99	115
Všechny NUTS II. ČR s výjimkou Prahy	1	15,00	110
Hl. město Praha, Plzeňský, Jihomoravský	1	16,25	30
Jihomoravský, Pardubický	1	13,50	30
Jihomoravský, Vysočina	1	24,10	74
Hl. město Praha, Plzeňský	1	34,50	409
Moravskoslezský, Jihomoravský, Liberecký	1	10,90	40
Pardubický, Středočeský	1	52,60	17
Hl. město Praha, Plzeňský, Královéhradecký	2	22,50	243
Jihomoravský, Olomoucký	1	10,50	37
Ústecký, Moravskoslezský, Karlovarský	1	88,90	930
Jihomoravský, Moravskoslezský	1	10,00	20
Hl. město Praha, Jihomoravský, Moravskoslezský, Královéhradecký	1	11,00	295
Jihomoravský, Královéhradecký, Plzeňský	1	25,00	1 155
Celkový součet	179	19 721,42	27 416

Zdroj: <http://www.czechinvest.org/uzavrene-programy-technologicka-centra-a-centra-strategickych-sluzeb>

7. Zhodnocení efektivity dosavadní podpory investic z hlediska státního rozpočtu

Mezi pozitivní efekty velkých investic patří vyšší dynamika restrukturalizace průmyslu a technologický rozvoj, vyšší využití exportního potenciálu, rozvoj malého a středního podnikání, orientace na kvalifikovanou pracovní sílu, zlepšení podnikatelského image regionu, pozitivní vliv na regionální a lokální trhy práce. Mezi negativní (tlumící) efekty lze zařadit transfer-pricing, vytěšňovací efekt daný situací na trhu výrobních faktorů. Jejich projevy v ekonomice, obecné vymezení efektů pro státní rozpočet v krátkém a středním horizontu a možnost kvantifikace charakterizuje Tabulka 7-1.

Tabulka 7-1: Pozitivní a negativní efekty podpory průmyslových zón

Pozitivní efekty		Projevy v ekonomice			Efekt pro státní rozpočet v krátkém a středním horizontu	Možnost kvantifikace expertním odhadem	
Vyšší dynamika restrukturalizace průmyslu a technologický rozvoj	→	→	→	→	Pozitivní - růst daňových příjmů ze zisku a nepřímých daní	Dobrá	Expertní odhad vyplývající z porovnání ziskovosti firem v průmyslových zónách a všech
Vyšší využití exportního potenciálu	→	→	→	→	Pozitivní - růst daňových příjmů z nepřímých daní	Obtížná	Expertní odhad vyplývající z podílu exportu na objemu produkce
			→	→	Negativní - pokles daňových příjmů		
Rozvoj malého a středního podnikání	→	→			Projevuje se pozitivně až v delším horizontu	Minimální	--
Orientace na kvalifikovanou pracovní sílu	→	→	→	→	Pozitivní - růst daňových příjmů z mezd	Dobrá	Expertní odhad vyplývající z porovnání mezd v průmyslových zónách a všech
Zlepšení podnikatelského image regionu a ČR	→	→	→	→	Pozitivní - růst daňových příjmů jak ze zisku, tak z nepřímých daní	Minimální	--
Pozitivní vliv na regionální a lokální trhy práce	→	→	→	→	Pozitivní - růst daňových příjmů z mezd	Dobrá	Odhad podílu na snížení nezaměstnanosti dle případových studií
				→	Pozitivní - snížení sociálních transferů		
Efekty tlumící		Projevy v ekonomice			Efekt pro státní rozpočet v krátkém a středním horizontu	Možnost kvantifikace expertním odhadem	
Transfer-pricing	→	→		→	Negativní - pokles daňových příjmů	Dobrá	Na základě případových studií a expertního odhadu
Vytěšňovací efekt daný situací na trhu VF	→	→		→	Negativní - pokles daňových příjmů	Dobrá	Na základě případových studií a expertního odhadu

Zdroj: autoři

Pro zhodnocení efektivity podpory investic je klíčová úvaha o podmínkách návratnosti vynaložených prostředků. Na základě výše uvedených poznatků byl sestaven následující model dopadů podpory na státní (resp. veřejný) rozpočet:

$$CE = m \cdot DPR + SST - VSR - ANS \quad (1),$$

kde

$$DPR = f(i \cdot DZ; j \cdot DP; k \cdot DPO) \quad (2),$$

$$SST = f(n \cdot PZ \cdot STN) \quad (3),$$

$$DZ = f(DP; RPTR; VEP; TP; VETVF) \quad (4),$$

$$DP = f(RPTR; VEP; TP; VETVF) \quad (5),$$

$$DPO = f(n \cdot PZ) \quad (6),^{10}$$

Model je aplikován ve třech variantách, „pesimistická“, „střední“ a „optimistická“ pro roky 2006 až 2009. Model vychází ze sledované podpory realizované v období 1998 až 2006. Celková plocha podpořených ploch dosahuje 4125 ha. V rámci podpořených investic bylo vytvořeno celkem 133 100 pracovních míst. Obsazenost průmyslových zón dosahuje 73 procent. Celková státní podpora v průmyslových zónách činila 18,8 mld. Kč.

¹⁰ Zkratky:

CE - celkový efekt podpory investic pro státní rozpočet,

DPR - daňové příjmy rozpočtu,

VSR - výdaje státního rozpočtu,

ANS - administrativní náklady státu,

SST - snížené sociální transfery (dávky v nezaměstnanosti),

i - míra zdanění dodatečného zisku (přímé daně),

DZ - dodatečný zisk (dodatečný zisk firem daný vznikem průmyslových zón),

j - míra zdanění dodatečné produkce (nepřímé daně),

DP - dodatečná produkce (dodatečná produkce daná vznikem průmyslových zón),

k - míra zdanění dodatečných příjmů obyvatel (vč. pojištění),

DPO - dodatečné příjmy obyvatel,

m - vytěšňovací koeficient (1 minus podíl průmyslových zón, které by vznikly i bez státní podpory),

RPTR - restrukturalizace průmyslu a technologický rozvoj,

VEP - vyšší exportní potenciál,

OKPS - orientace na kvalifikovanou pracovní sílu,

PVTP - pozitivní vliv na trh práce,

TP - transfer pricing,

VETVF - vytěšňovací efekty na trhu výrobních faktorů,

PZ - počet zaměstnanců v průmyslových zónách,

n - vytěšňovací koeficient (1 minus podíl zaměstnanců, kteří by našli uplatnění na trhu práce mimo průmyslovou zónu),

STN - sociální transfer na nezaměstnaného (zejména podpora v nezaměstnanosti).

Tabulka 7-2: Prostředky státního rozpočtu vynaložené na podporu průmyslových zón

Rok	Dotace v rámci programů	Pobídky na vytvoření pracovních míst	Pobídky na rekvalifikaci	Výdaje státního rozpočtu celkem
1998	61	0	0	61
1999	296	122	55	473
2000	245	448	143	836
2001	515	454	178	1 147
2002	1236	471	115	1 822
2003	849	532	127	1 508
2004	1 058	320	255	1 633
2005	1 367	240	200	1 807
2006	1 600	214	12	1 826
2007	1 657	276	8	1 941
2008	1 600	300	10	1 910
2009	1 600	300	10	1 910
2010	1 600	300	10	1 910

Zdroj: MPO, CzechInvest

Při analýze dopadů na státní rozpočet jsou na základě empirického šetření a analýz jako průvodní efekty stanoveny „restrukturalizace průmyslu a technologického rozvoje“, které jsou ohodnoceny vyšší efektivností (ziskovostí) firem, vyšší produkcí. „Vyšší exportní potenciál“ je zhodnocen zvýšenou produkcí, „orientace na kvalifikovanou pracovní sílu“ je určena jako rozdíl mezi průměrnou mzdou v ČR a průměrnou mzdou v průmyslových zónách. V rámci „pozitivního vlivu na trh práce“ je stanoven efekt snížení nezaměstnanosti. Důsledky takto charakterizovaného modelu charakterizuje Tabulka 7-3.

Tabulka 7-3: Analýza dopadu podpory průmyslových zón na státní rozpočet v roce 2009

Varianta		Pesimistická	Střední	Optimistická
Restrukturalizace průmyslu a technologický rozvoj	Firmy jsou efektivnější (ziskovější) o	5%	10%	15%
	Produkce se zvyšuje o	2%	4%	8%
	Zisk realizovaný v průmyslových zónách (v tis. Kč)	89 881 057		
	Celková produkce (tržby) v průmyslových zónách (v tis. Kč)	691 706 046		
	Dodatečný zisk (v tis. Kč)	4 494 053	8 988 106	13 482 158
	Dodatečná produkce (v tis. Kč)	13 834 121	27 668 242	55 336 484
	Efekt pro státní rozpočet (daně z příjmů, v tis. Kč) při zdanění 20 %	898 811	1 797 621	2 696 432
	Efekt pro státní rozpočet (nepřímé daně, v tis. Kč) při zdanění 5 %	691 706	1 383 412	2 766 824
Vyšší exportní potenciál	Produkce (export) se zvyšuje o	2,0%	4%	8%
	Celkový export v průmyslových zónách (v tis. Kč)	295 057 306		
	Dodatečná produkce, resp. export (v tis. Kč)	5 901 146	11 802 292	23 604 585
	Efekt pro státní rozpočet (nepřímé daně, v tis. Kč) při zdanění 5 %	295 057	590 115	1 180 229
Orientace na kvalifikovanou pracovní sílu	Mzda na zaměstnance se zvyšuje (v tis. Kč/rok)	8,028		
	Průměrná mzda v ČR (v tis. Kč/rok)	281		
	Průměrná mzda v PZ (v tis. Kč/rok)	289		
	Počet pracovních míst	133 000		
	Celková dodatečná mzda (v tis. Kč/rok)	1 067 724		
	Efekt pro státní rozpočet při zdanění 40 % (v tis. Kč)	427 090		
Pozitivní vliv na trh práce	Odhadovaný podíl zaměstnanců z celkového počtu zaměstnanců v průmyslových zónách převedených z kategorie nezaměstnaní do kategorie zaměstnaní	0,5%	1,0%	2%
	Počet dodatečných pracovních míst	665	1 330	2 660
	Dodatečná mzda ke zdanění (v tis. Kč)	2 309 444	4 618 888	9 237 776
	Efekt pro státní rozpočet při zdanění 40 %	923 778	1 847 555	3 695 110
	Úspora sociálních dávek (120 tis. Kč/os./rok)	120		
	Efekt (úspora sociálních dávek) pro státní rozpočet	79 800	159 600	319 200
Celkový pozitivní efekt průmyslových zón pro státní rozpočet (v tis. Kč)		3 316 241	6 205 393	11 084 885
Celkový pozitivní efekt (v tis. Kč) za předpokladu, že bez státní podpory by bylo realizováno 75 % průmyslových zón		829 060	1 551 348	2 771 221
Celkové náklady státního rozpočtu		2 010 000		
Z toho dotace		1 910 000		
Z toho administrativa		100 000		

Zdroj: autoři

Za stanovených podmínek dosáhl v roce 2009 při pesimistické variantě celkový pozitivní efekt státní podpory 0,83 mld. Kč, při střední variantě 1,55 mld. Kč a při optimistické variantě 2,77 mld. Kč. Obdobným způsobem byly zhodnoceny roky 2006, 2007 a 2008. Pro roky 1998 až 2005 a 2010 až 2030 by odhad proveden extrapolací. Výsledky charakterizuje Tabulka 7-4. Náklady ušlé příležitosti a dodatečné příležitosti jsou diskontovány 5 %.

Tabulka 7-4: Výdaje a příjmy státního rozpočtu plynoucí z podpory průmyslových zón (v tis. Kč)

Rok	Odhadované příjmy státního rozpočtu a dodatečné příležitosti			Explicitní výdaje a náklady ušlé příležitosti kumulovaně pro všechny tři varianty
	Střední varianta	Pesimistická varianta	Optimistická varianta	
1998	1 025	1 025	10 250	83 025
1999	5 176	3 126	51 763	519 726
2000	51 509	8 356	105 088	923 886
2001	105 075	41 418	210 254	1 273 119
2002	210 254	81 034	420 513	1 992 706
2003	318 013	122 496	636 026	1 717 085
2004	425 901	183 791	851 801	1 841 679
2005	533 795	275 690	1 067 590	2 036 509
2006	730 862	422 518	1 310 775	2 075 975
2007	928 813	501 018	1 725 377	2 195 824
2008	1 573 604	1 040 453	2 554 849	2 170 041
2009	1 668 812	901 809	2 968 244	2 168 752
2010	1 723 441	977 840	3 018 412	2 168 688
2011	1 726 172	991 892	3 020 921	208 434
2012	1 726 309	992 595	3 021 046	30 922
2013	1 726 315	992 630	3 021 052	22 046
2014	1 726 316	992 631	3 021 053	21 602
2015	1 726 316	992 632	3 021 053	11 330
2016	1 664 816	941 382	2 918 553	10 817
2017	1 600 241	897 819	2 810 928	10 791
2018	1 535 512	854 641	2 703 046	10 790
2019	1 470 776	811 482	2 595 152	10 789
2020	1 406 039	768 324	2 487 258	3 102
2021	1 341 302	725 166	2 379 363	155
2022	1 276 565	682 008	2 271 468	8
2023	1 211 828	638 850	2 163 573	0
2024	1 147 091	595 693	2 055 679	0
2025	1 082 355	552 535	1 947 784	0
2026	1 017 618	509 377	1 839 889	0
2027	952 881	466 219	1 731 994	0
2028	888 144	423 061	1 624 100	0
2029	823 407	379 903	1 516 205	0
2030	758 670	336 745	1 408 310	0
Celkem	35 084 952	19 106 160	62 489 369	21 507 803

Zdroj: autoři

Při střední variantě dosahují odhadované příjmy státního rozpočtu do roku 2030 35,1 mld. Kč, při pesimistické variantě 19,1 mld. Kč a při optimistické variantě 62,5 mld. Kč. Odhadované výdaje dosahují pro všechny tři varianty 21,5 mld. Kč. Při pesimistické variantě tak stát v roce 2030 ztrácí

v rámci podpory průmyslových zón 2,4 mld. Kč. Při optimistické variantě dosahuje kladný rozdíl hodnoty 41 mld. Kč a střední variantě 16 mld. Kč, což znamená, že každá investovaná koruna státu se vrátí 1,63-krát.

8. Zhodnocení navrhované novely

MPO navrhuje následující změny legislativy – úpravu zákona č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů ve znění pozdějších předpisů - úprava znění § 35a odst. 3 a § 35b odst. 4 týkající se slevy na dani a Nařízení vlády o hmotné podpoře na vytváření nových pracovních míst a rekvalifikaci nebo školení zaměstnanců v rámci investičních pobídek – úprava znění § 1 odst. 1 a souvisejícího zákona č. 435/2004 Sb. o zaměstnanosti §111 odst. 3.

Tabulka 8-1: Shrnutí novely zákona o investičních pobídkách

Výroba ve zpracovatelském průmyslu	
Podmínky pro udělení IP	minimální investice 100 mil. Kč do DHM a DNM (přičemž nejméně polovina této částky bude financována z vlastního kapitálu), z toho minimálně 50 mil. Kč do nového strojního zařízení; v Regionech I minimální investice 50 mil. Kč do DHM a DNM, z toho minimálně 25 mil. Kč do nového strojního zařízení
Způsobilé náklady	náklady na pořízení DHM a DNM
Veřejná podpora	Hi-tech obory nebo Regiony I – 100 % stropu Low-tech obory v Regionech II – 75 % strop
Formy podpory	sleva na dani na 10 let hmotná podpora na nové pracovní místo ve výši 200 tis. Kč (v Regionech I) hmotná podpora školení zaměstnanců ve výši 25 % převod území za zvýhodněnou cenu hmotná podpora pořízení DHM a DNM pro strategické investiční akce
Strategická investice	minimální investice 500 mil. Kč do DHM a DNM (přičemž nejméně 250 mil. Kč bude financováno z vlastního kapitálu), z toho minimálně 250 mil. Kč do nového strojního zařízení, minimálně 500 nových pracovních míst, schválení vládou
Technologická centra	
Podmínky pro udělení IP	minimální investice 10 mil. Kč do DHM a DNM (přičemž nejméně polovina této částky bude financována z vlastního kapitálu), z toho minimálně 5 mil. Kč do nového strojního zařízení a minimálně 50 nových pracovních míst
Způsobilé náklady	náklady na pořízení DHM a DNM <i>nebo</i> mzdové náklady vynaložené v průběhu 2 let na nová pracovní místa
Veřejná podpora	100 % stropu
Formy podpory	sleva na dani na 10 let hmotná podpora na nové pracovní místo ve výši 200 tis. Kč (v Regionech I) hmotná podpora školení zaměstnanců ve výši 25 % převod území za zvýhodněnou cenu hmotná podpora pořízení DHM a DNM pro strategické investiční akce
Strategická investice	minimální investice 200 mil. Kč do DHM a DNM (přičemž nejméně 50 mil. Kč bude financováno z vlastního kapitálu), z toho minimálně 100 mil. Kč do nového strojního zařízení, minimálně 200 nových pracovních míst, schválení vládou
Centra strategických služeb	
Podmínky pro udělení IP	minimálně 40 nových pracovních míst u center pro tvorbu software, minimálně 100 nových pracovních míst u ostatních center strategických služeb
Způsobilé náklady	mzdové náklady vynaložené v průběhu 2 let na nová pracovní místa
Veřejná podpora	100 % stropu
Formy podpory	sleva na dani na 10 let hmotná podpora na nové pracovní místo ve výši 200 tis. Kč (v Regionech I) hmotná podpora školení zaměstnanců ve výši 25 %

Zdroj MPO

Region I: územní oblasti s mírou nezaměstnanosti alespoň o 50 % vyšší než je průměrná míra nezaměstnanosti v České republice a regiony se soustředěnou podporou státu na roky 2010-2013 (tzn. hospodářsky slabé regiony, regiony s nadprůměrně vysokou nezaměstnaností a strukturálně postižené regiony)

Region II: ostatní územní oblasti (kromě Prahy)

Z provedené analýzy vyplynuly základní otázky ohledně investičních pobídek s vazbou na výše uvedený návrh novely zákona, jejichž vyhodnocení je uvedeno v následující části.

Problematika potřebnosti zahraničních investorů v ekonomice jakéhokoliv státu, tj. nejen ČR, souvisí s vyváženým poměrem jejich přínosů a případnými negativními dopady v regionálním či národním měřítku. Investiční pobídky jsou nastaveny tak, že podporu může dostat pouze ta společnost, která investuje, je to tedy určité zvýhodnění společností, které napomáhají růstu ekonomiky a podpora je poskytována pouze na počáteční investici, nejedná se podporu provozní. Podmínky jsou nastaveny transparentně a i stávající společnosti mohou na svůj investiční projekt žádat o investiční pobídku. Pokud se tedy společnost dále rozvíjí, dostane určitou podporu (do výše cca 40 % proinvestované částky). Dopad na státní rozpočet je nižší, než kdyby byla plošně snížena daňová povinnost všem právníkům osobám bez ohledu na to, zda společnosti investují do svého rozvoje. Tím, že Česká republika nabízí formu pobídky převážně ve formě slevy na dani z příjmů právníků osob, nejedná se o přílišné zatížení státního rozpočtu. Především, pokud je podpořena společnost, která by bez pobídek v ČR neinvestovala, v tomto případě by daň z příjmů právníků osob stejně neplatila a pokud svůj investiční záměr realizuje v České republice, platí svým zaměstnancům mzdy a z jejich mezd do rozpočtu odvedy a pojištění. Přímá finanční podpora je dle nastavené novely poskytována pouze na tvorbu nových pracovních míst v regionech s vysokou nezaměstnaností. Každé podpořené místo musí společnost udržet po dobu minimálně 5 let, po celou dobu bude za zaměstnance platit do rozpočtu mzdy a pojištění, takže se státu vyplacené podpora vrátí několikanásobně. V případě, že by společnost pracovní místo obsadila člověkem, který odešel z jiného pracovního místa, vzniká otázka, zda se jedná o skutečně nově vytvořené pracovní místo nebo o pouze přetažené pracovní místo. Zde je důležité, zda uvolněné pracovní místo bylo znovu obsazeno nebo zda zaniklo. Pokud zaniklo a společnost, ve které zaniklo, tím zvýšila svou produktivitu práce, jedná se pozitivní efekt. Pokud však zaniklo a společnost již neobsadila toto uvolněné pracovní místo a v krajním případě v důsledku toho své podnikání utlumila nebo ukončila, jedná se o negativní jev.

Pro stávající společnosti je příchod zahraničního investora jak rizikem, tak příležitostí. Rizikem především tehdy, pokud přetahuje a přeplácí zaměstnance. Případně, pokud je produkce určena pro domácí trh, může přetáhnout i zákazníky, což má negativní dopad na stávající společnost. Příležitost pro domácí společnosti je potom především v oblasti poskytování subdodávek a napojení do nadnárodních řetězců a tím vytvoření možnosti získat nové klienty a proniknout na nové trhy.

Vliv zahraničních investorů spočívá zejména v růstu exportu a zaměstnanosti, a tedy jejich příspěvku k růstu HDP. V některých případech dochází rovněž i k významnému přenosu know-how do ČR. Uvedené skutečnosti mají pochopitelně nejen celostátní, ale i regionální rozměr ve svém dopadu.

Poskytování investičních pobídek, tedy formy veřejné podpory, je poskytování určité výhody s cílem motivovat investory k realizaci investičních projektů. Z dříve uvedených skutečností vyplývá, že příliv investic má pozitivní vliv na ekonomiku České republiky (tvorba pracovních míst – přímých i u

dodavatelů, růst produktivity práce, přínos know-how, rozvoj znalostní ekonomiky - silné zahraniční společnosti nabízejí akademické sféře spolupráci v oblasti VaV, pro domácí dodavatele kontakt se zahraničním investorem znamená šanci se zapojit do globálních produkčních řetězců, zvýšení exportu – zlepšování platební bilance a zvyšování tempa hospodářského růstu). Vzhledem k tomu, že i okolní státy poskytují různé formy investičních pobídek a podporují realizaci investic na svém území, byla by ČR v nevýhodě, pokud by podporu investic neposkytovala, a dostala by se do určité konkurenční nevýhody v soutěži o mobilní investice. Vzhledem k tomu, že Česká republika má poměrně malý trh, většina produkce investorů, kteří do ČR směřují, míří na trh celé Evropské unie (zahraniční podniky se ze 70 % podílejí na průmyslovém vývozu).

Poskytování veřejné podpory – v tomto případě investičních pobídek – má však i své nevýhody a rizika. To, že jedna společnost dostane podporu a jiná ne, může vést k přetahování zaměstnanců. Pokud by byl podpořen investor, který vyrábí pro domácí trh, mohl by ohrozit svého konkurenta, který podporu neobdržel a tím byl znevýhodněn.

Navrhované změny reagují na zvyšující se konkurenci okolních států v soutěži o přímé zahraniční investice v oblasti střední Evropy, na potřebu směřovat realizaci projektů do méně rozvinutých regionů ČR a podporovat projekty s vysokou přidanou hodnotou. Dále se v návrhu počítá s poskytováním hmotné podpory na školení zaměstnanců ve všech regionech ČR. Nově se v návrhu novely objevuje institut „strategického investora“, který bude mít výhodnější podmínky podpory vzhledem k tomu, že takovýto významný investor bude mít větší přínosy pro ekonomiku ČR a o tento typ projektů je také mezi státy největší konkurenční boj. Další významnou změnou, kterou by novela přinesla, je začlenění projektů s vysokou přidanou hodnotou – projektů SC a TC do zákona.

Přínos navržených změn nařízení vlády a zákonů je zejména ve vytvoření nových pracovních příležitostí, zvýšení povinných odvodů za zaměstnance, snížení výdajů státu na dávky vyplácené v nezaměstnanosti, rozprůdění ekonomiky (navýšení výrobních kapacit, exportu, HDP, koupěschopnosti obyvatel, vytvoření dodavatelských příležitostí pro místní podnikatele, atd.) a v neposlední řadě i obsazení připravených, státem podpořených, ale nevyužitých průmyslových zón.

Předložený návrh novely zákona o investičních pobídkách (viz výše) představuje hlavní parametry nastavení podpory investic v ČR pro následující období. Podle návrhu novely se podporují projekty z oblasti zpracovatelského průmyslu a projekty tzv. technologických center a center strategických služeb. Jiné státy podporují např. i projekty z oblasti cestovního ruchu (např. výstavbu hotelů), distribuční a logistická centra nebo bankovní a finanční služby. Pokud jde o výstavbu hotelů, není třeba vzhledem k absorpční kapacitě podporovat další výstavbu hotelů. Distribuční a logistická centra vzhledem k poloze České republiky vznikají dostatečně i bez podpory a navíc se jedná o aktivity bez další přidané hodnoty a s negativními dopady na ekologii. Bankovní a finanční služby také vzhledem k absorpční kapacitě není třeba podporovat. V České republice je dostatek bankovních a finančních institucí.

Zákon se zaměřuje především na podporu mobilních typů investic. Rozměr investic je v této novele rozdělen na 3 základní části, tj. podpora:

- výroby ve zpracovatelském průmyslu,
- technologických center,
- center strategických služeb.

V rámci těchto parametrů jsou představeny podmínky pro přípustnou míru veřejné podpory z hodnoty investičních nákladů, které jsou dle zákona č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách, způsobilé pro financování. Prostřednictvím tohoto zákona je zajištěna kompatibilita s příslušnými předpisy EU, které se týkají problematiky veřejné podpory.

Kromě změny podmínek se v návrhu novely počítá s poskytováním podpory i pro **projekty z oblasti technologických center a center strategických služeb**. Tento aspekt je důležitý ve vazbě na dosavadní vývoj nastavení investičních pobídek v ČR. Předmětem zájmu investičních pobídek byl zpočátku pouze zpracovatelský průmysl, přičemž od roku 2001 do roku 2007 začala být formou pilotních projektů dále podporována i technologická centra a centra strategických služeb. Předložená novela zákona o investičních pobídkách koncepčně sdružuje uvedené oblasti a prostřednictvím stanovených parametrů rozlišuje míru podpory dle regionální diferenciace, kterou lze považovat za dobrý přístup. Problematické je však regionální vymezení dle jednotlivých typů podpor (viz dále).

MPO rovněž navrhuje **zvýšit hmotnou podporu** na vytváření nových pracovních míst, poskytovanou zaměstnavateli, který vytvoří nová pracovní místa v územní oblasti (Region) I (v novele je navrhováno **rozšíření počtu regionů**, kde je podpora na tvorbu pracovních míst poskytována), z dosavadních 50 000 Kč na 200 000 Kč na jedno nově vytvořené pracovní místo.

Celkově může být předložená novela zákona o investičních pobídkách dobrým východiskem pro vymezení podpory za předpokladu hlubší reflexe dále uvedených konkrétních problematických aspektů.

Problémové regiony, tj. strukturálně postižené a hospodářsky slabé regiony ČR stále vykazují vyšší úroveň míry nezaměstnanosti (např. včetně vysokého počtu uchazečů na jedno volné pracovní místo), zpravidla nižší vzdělanostní i kvalifikační úroveň pracovních sil a vyšší podíl sociálně problémových obyvatel. Tyto regiony se vyznačují často méně vyhovující technickou infrastrukturou a ve většině případů technologicky zaostávajícími výrobními kapacitami. Pro tyto regiony mohou být investice do veškerého zpracovatelského průmyslu velmi přínosné (včetně investic do tzv. montoven).

Dalším důležitým prvkem novely zákona je stanovení mírnějších podmínek pro investice do problémových regionů. Pokud jde o podmínku minimální výše investice pro projekty zpracovatelského průmyslu 100 mil. Kč do DHM a DNM a její snížení na 50 mil. Kč v regionech s velkou nezaměstnaností – tato podmínka je nastavena tak, že na ní dosáhnou i místní menší a střední společnosti, na druhou stranu, pokud by tato podmínka byla snížena např. na 50 mil. Kč po celém území České republiky, vedlo by to k velkému nárůstu žadatelů a administrace těchto žádostí by byla velmi náročná. Pro motivaci investorů realizovat své projekty ve stanovených problémových regionech je v novele nastavena pobídka ve formě hmotné podpory 200 tis. Kč na každé nově vytvořené pracovní místo.

Další významnou změnou zákona o pobídkách je zvýšení počtu regionů, kde je poskytována vyšší podpora. Vzhledem k tomu, že v regionech, které jsou zvýhodněny nyní, je nedostatek připravených zón pro investory, je vhodné rozšíření těchto zvýhodněných regionů i do oblastí, kde jsou připravené průmyslové zóny. V České republice je několik velkých strategických průmyslových zón, které byly podpořeny státem a některé stále čekají na příchod významného investora. Tím, že podle navrhované novely budou regiony, ve kterých se tyto zóny nacházejí, spadat do skupiny regionů, kde je možné

obdržet pobídku na vytvoření nových pracovních míst, je pravděpodobné, že se podaří investory na tyto strategické zóny umístit.

Z pohledu rozvoje české ekonomiky a zvýšení její konkurenceschopnosti je naprosto nezbytné podporovat technologická centra a centra strategických služeb ve všech regionech ČR. Pokud jde o cíl zvyšovat podíl těchto projektů ze sektorů s vysokou přidanou hodnotou, tedy projektů z oblasti vývoje, inovací a strategických služeb, je přínosné začlenění příslušných typů aktivit do zákona o investičních pobídkách. Vzhledem k tomu, že tyto typy projektů většinou negenerují zisk, pobídka ve formě slevy na dani není pro tyto typy projektů tak motivační a doporučujeme pro tyto aktivity, jako je vývoj, inovace a strategické služby, poskytovat příspěvek na vytvořená pracovní místa ve všech regionech a ne pouze v méně rozvinutých regionech. Pro tyto typy projektů je klíčové zajistit vysoce kvalifikované odborníky, kteří jsou soustředěni především ve velkých univerzitních městech, což v českých podmínkách představují téměř všechna krajská města (Praha, Brno, Ostrava, Ústí nad Labem, Liberec, Hradec Králové a Pardubice, České Budějovice, Plzeň, Olomouc a Zlín), a v jejich sídelních aglomeracích.

Vymezení způsobilých výdajů u center strategických služeb pouze na „mzdové náklady“ je věcně správné, protože počáteční náklady jsou nejvyšší právě v oblasti zajištění kvalifikované pracovní síly a nikoliv v nákupu HIM.

Slabou stránkou navrhované podpory pro tyto typy aktivit je poskytování pobídky ve formě hmotné podpory tvorby nových pracovních míst pouze v problémových regionech, přičemž by bylo vhodné poskytovat tuto formu pobídky ve všech regionech ČR.

MPO navrhuje novelizovat ustanovení § 35a odst. 3 a § 35b odst. 4 zákona o daních z příjmů a prodloužit možnost **čerpání slevy na dani** z 5 na 10 let. Současná právní úprava (5 let) není pro společnosti s investičně náročnými projekty motivační, protože jim často neumožňuje investiční pobídky ve formě slevy na dani uplatnit. Hlavními důvody jsou především:

- v první fázi projektu společnosti převážně investují;
- tím realizují daňovou ztrátu, kterou postupně uplatňují v dalších letech;
- náběh daňové povinnosti, vůči které lze pobídku uplatnit, nastává až v delším časovém horizontu.

V rámci provedených výzkumů na VŠE-NF v předchozích letech bylo navíc zjištěno, že **firmy mají tendenci optimalizovat své náklady i v daňové sféře**. V praxi investičních pobídek to znamená, že po dobu desetiletých daňových prázdnin (např. u strategických investorů) dosahují tyto společnosti vyšší úroveň zisku až v druhé polovině daňové dekády. Zpravidla po uplynutí daňových prázdnin dochází k dílčí finanční konsolidaci a úpravě firemního režimu financování tak, aby byly zvýšeny náklady prostřednictvím vnitropodnikového účetnictví s mateřskými společnostmi, které mají sídlo v zahraničí. Daňová firemní optimalizace může vést k tomu, že po uplynutí stanovené lhůty slevy na dani nemusí nutně nastat významné navýšení daňových odvodů do státního rozpočtu.

V případě investičních pobídek výroby ve zpracovatelském průmyslu má tato forma podpory zcela zásadní dopad na rozhodovací proces o lokalizaci příslušné investice. Pokud chceme posílit konkurenceschopnost České republiky v oblasti investičních pobídek v sekci výroby ve

zpracovatelském průmyslu, bylo by ideální prodloužit období slevy na dani na 15 let, v novele navrhované období 10 let lze považovat ještě za akceptovatelné.

V případě **podpor technologických center a center strategických služeb** je nutno upozornit na skutečnost, že forma podpory v podobě slevy na dani na 10 let není ve všech projektech primárně motivační, jelikož tyto typy investic zpravidla nemusí nutně generovat zisk z toho důvodu, že mají většinou jiné poslání (výzkum, vývoj a inovace, které přinášejí zisk až po svém následném uvedení do výroby).

Pro podporu technologických center a center strategických služeb se jeví jako vhodná kombinace ještě jiných finančních nástrojů, např. podpora zaměřená na tvorbu nových pracovních míst ve všech regionech ČR, příp. mzdových nákladů na nově vytvořené pracovní místo.

Novela zákona o investičních pobídkách rozlišuje dva typy regionů, v jejichž rámci jsou stanoveny podmínky pro jednotlivé typy podporovaných aktivit, tj.:

Region I: územní oblasti s mírou nezaměstnanosti alespoň o 50 % vyšší než je průměrná míra nezaměstnanosti v České republice a regiony se soustředěnou podporou státu na roky 2010-2013 (tzn. hospodářsky slabé regiony, regiony s nadprůměrně vysokou nezaměstnaností a strukturálně postižené regiony)

Region II: ostatní územní oblasti (kromě Prahy)

V případě vymezení regionální diferenciace veřejné podpory týkající se výroby ve zpracovatelském průmyslu není zcela jasná míra podpory „low-tech oborů“ v Regionech I. Je pouze stanoveno, že podpora Hi-tech oborů bude v těchto regionech na úrovni 100 %. Předpokládáme však, že v nejméně potřebných regionech z hlediska investic, budou podporovány rovněž i „low-tech“ obory s ohledem na potřebu snížení nezaměstnanosti.

V případě technologických center a center strategických služeb považujeme za nevyhovující, pokud by se podpora zaměřovala pouze na kategorii Regionů I, protože tato centra představují významný potenciál pro hospodářský rozvoj České republiky jako celku, a navíc mají v obecné rovině tendenci se koncentrovat právě do oblastí s nejlepšími výchozími podmínkami pro rozvoj příslušných aktivit.

Současná verze zákona č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách, definuje v § 2, odst. 4 a 5, vymezení úrovně problematických regionů, tj. ve správních obvodech obce s pověřeným obecním úřadem nebo správních obvodech obce s pověřeným obecním úřadem, v okrese nebo v okresech, kde je v době předložení záměru míra nezaměstnanosti nejméně o 25 % vyšší než průměrná míra nezaměstnanosti v České republice uvedená ve statistických údajích. Toto vymezení považujeme za adekvátní této problematice, naopak úroveň NUTS III, tj. krajská úroveň, je pro vymezení příslušných podpor příliš vysoká a zcela nereflektuje problémy na mikroregionální úrovni. S ohledem na turbulentní vývoj a velké výkyvy v souvislosti s finanční a následně hospodářskou krizí rovněž doporučujeme přehodnotit období, za které se bude stanovovat či měřit míra nezaměstnanosti.

Jaké mohou být dopady novely:

- na zaměstnanost;
- na počet investorů a objem investic v ČR;

- do rozvoje problémových regionů;
- na státní rozpočet?

Příliv zahraničních investic má pozitivní vliv na rozvoj ekonomiky a investiční pobídky tak, jak jsou nastaveny v současnosti, přispívají k většímu přílivu investic. Ze statistik vyplývá, že po poslední novelizaci zákona o investičních pobídkách v roce 2007 (která výrazně snížila atraktivitu poskytovaných pobídek v České republice – sleva na dani byla zkrácena z 10 na 5 let, byl snížen příspěvek na zaměstnanost a omezen počet regionů, kde je tento příspěvek poskytován) výrazně poklesl počet projektů, žádajících o investiční pobídky.

Navrhovaná novela nastavuje nově pobídky atraktivněji a dle vývoje přílivu projektů v minulosti lze dovodit, že po zavedení novely dojde k navýšení počtu projektů, které se budou realizovat na území České republiky na úroveň let předcházejících poslední novelizací. V případě, že by byla sleva na dani prodloužena opět na 10 let, byla by tato pobídka zajímavá i pro významnější investory, jejichž investice do majetků je značná, v prvních letech negenerují zisky a v období pěti let nejsou schopni investiční pobídku ve formě slevy na dani čerpat. Zvýšení podpory na vytvořené pracovní místo a poskytování této podpory pro projekty ve zpracovatelském průmyslu v regionech s velkou nezaměstnaností je určitě motivační pro směřování investorů do těchto méně rozvinutých regionů, což je jedním z cílů investičních pobídek a zároveň by tímto mělo dojít k naplnění dalšího cíle pobídek – přispívat k poklesu nezaměstnanosti.

V případě realizovaného výraznějšího přílivu investic prostřednictvím těchto pobídek lze očekávat zvýšení zaměstnanosti v dotčených lokalitách a regionech. S tím však souvisí otázky uplatnění různě kvalifikovaných (vzdělaných) pracovníků, příp. s nízkou úrovní kvalifikace. V novele zákona je stanovena možnost podpory zvýšení kvalifikace či rekvalifikace v rámci hmotné podpory na školení zaměstnanců pro všechny regiony ČR, což může rovněž přispět ke zvýšení zaměstnanosti mj. u nízkou kvalifikovaných osob.

Pro rozvoj problémových regionů může novela zákona přinést další impulzy v podobě očekávaného navýšení počtu zahraničních investorů. Toto ovšem předpokládá výrazné uplatnění všech forem investičních pobídek včetně podpory veškerého zpracovatelského průmyslu.

Výše uvedené je možné shrnout takto: investice mají pozitivní vliv na ekonomiku, a protože je o příliv investic mezi státy konkurenční boj ve formě poskytování různých investičních pobídek, potřebuje tento nástroj i Česká republika.

Otázkou, kterou je třeba zodpovědět, zůstává, zda jsou parametry navrhované novely nastaveny vzhledem k absorpční kapacitě a efektům na státní rozpočet vhodně. Krátkodobě může dojít ke zvýšení výdajů státního rozpočtu na vyplacené hmotné podpory na tvorbu pracovních míst a školení zaměstnanců. Dlouhodobě by však měly příjmy státního rozpočtu tyto počáteční výdaje překročit tím, že investoři následně budou odvádět platby sociálního a zdravotního pojištění za své zaměstnance, zdanění příjmů fyzických osob, daň z příjmů právnických osob po uplynutí lhůty daňových prázdnin, dále rovněž i nepřímá úspora na sociálních dávkách. Je však potřeba zdůraznit i multiplikační efekt investic, který je v zahraničních studiích uváděn na úrovni min. 30 % (zpravidla však cca 50 %).

Kompatibilita s předpisy EU

Návaznost a kompatibilita problematiky investičních pobídek v ČR souvisí s tematikou veřejné podpory a aspektů fungování vnitřního trhu EU. Veřejná podpora v EU je regulována Evropskou komisí tak, že narušení trhu není významné. Pro velké investice, kde by byla podpora velmi značná, se podpora snižuje. Podpora je povolena pouze za předpokladu, že narušení trhu je menší než přínos pro ekonomiku. Veřejná podpora je povolena pouze v regionech, které jsou oproti průměru EU méně rozvinuté, mají nižší HDP a paritu kupní síly. Cílem poskytování veřejné podpory je napomoci ekonomickému rozvoji regionu.

Pokud se podíváme na okolní státy, je jasné vidět, že o příliv zahraničních investic je mezi státy konkurenční boj a že všechny státy mají nastaven systém investičních pobídek. Pokud by Česká republika tento systém neměla, dá se dle dostupných informací předpokládat, že by příliv zahraničních investic poklesl.

Zákon č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách, ve znění pozdějších předpisů je schválen Evropskou komisí a je možné podpory podle tohoto zákona poskytovat a podpora poskytnutá podle tohoto zákona je slučitelná s pravidly Evropské komise. U navrhované novely zákona se bude muset prověřit otázka případné notifikace Evropskou komisí.

Komplexnost s dalšími relevantními podporami

Dle provedených šetření VŠE-NF-SRSV¹¹ vyplývá, že rozhodovací procesy firem ohledně lokalizace příslušných investic ovlivňuje celá řada dalších faktorů, které nemají vazbu pouze na poskytované podpory v rámci investičních pobídek. Jedná se zejména o prostředí příslušných průmyslových zón či jinak zainvestovaných lokalit, dostupnost dopravní a technické infrastruktury či ochotu pracovní síly adaptovat se mnohdy na specifickou firemní kulturu. Tyto aspekty nemůže zákon o investičních pobídkách pokrýt, nicméně by měla být podpora více provázána na další souběžné veřejné podpory zmiňovaných souvisejících problematik a s nimi mnohem strategičtěji provázána a podporována. Jedná se o podporu jak z národních zdrojů, tak i aktivit financovaných ze strukturálních fondů EU. V tomto smyslu je vhodné více provázat podmínky a parametry na podporu širších podmínek regionálního a místního rozvoje v období 2014+ a rovněž reflektovat otázky týkající se provázanosti podnikatelského sektoru s vědou a výzkumem. V této souvislosti je vhodné využít zkušenosti z vyspělých zemí EU (např. Finsko, Německo) a z jejich systémů přenosu výsledků VaV a inovací do aplikační sféry.

Souhrnné vyjádření:

Pozitiva navrhované novely zákona o investičních pobídkách/investičních pobídek:

- + motivace investorů k realizaci projektů v ČR
- + směřování investorů ve zpracovatelském průmyslu do regionů s velkou nezaměstnaností
- + podpora high-tech sektorů
- + rozvoj znalostní ekonomiky
- + podpora zaměstnanosti zejména v regionech s horšími podmínkami na příslušném regionálním trhu práce

¹¹ V roce 2010 zpracovalo Středisko regionálních a správních věd pro MPO studii „Vyhonocení podpory průmyslových zón.“

- + podpora hospodářského růstu
- + růst exportu + kladný vliv na platební bilanci
- + příležitost pro dodavatele a navazující výrobu
- + příjmy do státního rozpočtu (daně z příjmů fyzických osob, odvodu na soc. a zdrav. pojištění) a multiplikační efekt – daně a pojištění od dodavatelů
- + přínos know-how (technický i manažerský) především v případě technologických center a center strategických služeb
- + zvyšování produktivity práce prostřednictvím přenosu lepších technologií a know-how

Negativa navrhované novely zákona o investičních pobídkách/investičních pobídek:

- narušení hospodářské soutěže s dodržáním podmínek veřejné podpory stanovených Evropskou komisí
- vytěšňovací efekt týkající se pracovních sil
- směřování investorů technologických center a center strategických služeb pouze do regionů s velkou nezaměstnaností (tzv. Regiony I)
- ne zcela adekvátně zvolený finanční nástroj podpory technologických center (tj. daňové prázdny) bez hlubší reflexe dalších relevantních nástrojů (např. podpora mzdových nákladů)
- výdaje státního rozpočtu na dotace a administrativu pobídek

Navrhovaná novela zákona č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách, by měla ve svých nově nastavených parametrech přispívat k dosažení stanovených cílů – tj. přispívat k tvorbě pracovních míst, směřovat investiční projekty do méně rozvinutých regionů a přispívat k vyššímu podílu projektů v sektorech s vyšší přidanou hodnotou.

9. Kvantifikace dopadů změny zákona

Zpracovatelský průmysl

Kvantifikace dopadů změny zákona pro zpracovatelský průmysl je realizována na základě vstupních údajů zaznamenaných v Tabulce 9-1 a 9-2. Vstupní údaje poskytla agentura CzechInvest. S ohledem na skutečnost, že legislativní úpravy investičních pobídek byly realizovány průběhu roku (nikoliv k 1. lednu) jsou hodnoty počet projektů, výše investic a počet vytvořených pracovních míst přepočteny do jednotlivých let. Z poskytnutých informací agenturou CzechInvest lze dovodit schopnost investorů reagovat nejen adaptabilně, ale také využít racionálních očekávání, tj. investoři ve svých rozhodováních pracují s očekávanými legislativními úpravami („ex-ante“).

Tabulka 9-1: Výchozí hodnoty

Rok	Zpracovatelský průmysl (údaje přepočítané na rok)			Minimální výše investice dle regionálního členění			Krytí dle regionálního členění		
	Počet projektů	Výše investic (v mil. Kč)	Počet vytvořených pracovních míst	A	B	C+D	A	B	C+D
1998	8	27 137	2 859	327	327	327	327	327	327
1999	18	17 937	5 234	327	327	327	327	327	327
2000	57	113 868	21 274	175	175	350	88	88	145
2001	51	50 114	11 658	175	175	350	88	88	145
2002	39	61 287	13 120	100	350	350	50	100	100
2003	33	26 249	6 187	100	350	350	50	100	100
2004	58	46 881	9 806	100	150	200	50	75	100
2005	82	49 004	11 728	100	150	200	50	75	100
2006	92	105 591	24 254	100	150	200	50	75	100
2007	99	53 620	19 062	100	150	200	50	75	100
2008	56	22 283	5 320	50	60	100	25	30	50
2009	16	4 919	725	50	60	100	25	30	50
2010	11	6684	1690	50	60	100	25	30	50

Zdroj: CzechInvest, dopočet Milan Damborský

Tabulka 9-2: Výchozí hodnoty

Rok	Sleva na dani podle 35a (zahraniční, v letech)	Sleva na dani podle 35b (domácí, v letech)	Sleva na dani podle 35b (domácí, v letech)			Hmotná podpora na pracovní místa dle regionálního členění (v tis. Kč)		
			A	B	C	A	B	C
1998	0	0	100	75	50	50	40	30
1999	0	0	100	75	50	50	40	30
2000	10	5	200	120	80	35	30	25
2001	10	5	200	120	80	35	30	25
2002	10	5	200	120	80	35	30	25
2003	10	5	200	120	80	35	30	25
2004	10	10	200	120	80	35	30	25
2005	10	10	200	100	0	35	35	35
2006	10	10	200	100	0	35	35	35
2007	10	10	200	100	0	35	35	35
2008	5	5	50	0	0	25	0	0
2009	5	5	50	0	0	25	0	0
2010	5	5	50	0	0	25	0	0

Zdroj: CzechInvest, dopočet Damborský, M.

Pro další analýzu jsou určeny tři vysvětlované proměnné, kterými jsou počet projektů, výše investic a počet vytvořených pracovních míst. S ohledem na potřebu stanovit dopady novely zákona o investičních pobídkách mají z uvedených vysvětlovaných proměnných klíčovou roli výše investic a počet vytvořených pracovních míst. Počet projektů má spíše doplňkový charakter (na základě počtu projektů lze dopady na národní hospodářství hodnotit jen velmi omezeně).

Z tabulky vyplývá celkem 14 vysvětlujících proměnných vázaných na novelu zákona. Vedle těchto proměnných musí model obsahovat také další vysvětlující proměnné ovlivňující vysvětlované proměnné. Tyto další vysvětlované proměnné musí dokreslovat zejména celkový vývoj národního hospodářství (např. HDP, míra nezaměstnanosti, výše exportu apod.).

S ohledem na skutečnost, že při stanoveném počtu 13 pozorování není možné pracovat s více než 14, jak vyplývá ze sestavených Tabulek 9-1 a 9-2, vysvětlujícími proměnnými, bylo zvoleno řešení, kdy indikátory investičních pobídek (min. výše investic, hmotná podpora na pracovní místa apod.) jsou agregovány do jednoho souhrnného indexu. Pro agregaci dat lze využít celou řadu možných postupů s větší či menší mírou zkreslení. Pro sestavení indexu je třeba vyřešit dva klíčové problémy. Prvním z nich je homogenizace různorodých výchozích dat (tj. převedení hodnot indikátorů na stejnou jednotku). Druhým problémem je určení vah jednotlivým indikátorům. S ohledem na potřebu srozumitelnosti sestavení indexu je třeba vedle statisticko-matematického přístupu uvažovat také v pragmatické rovině, proto byla pro sestavení indexu využita metoda vyvinutá pro potřeby hodnocení meziregionálních disparit autory označována jako metoda MasterCard (vyvinuta pro potřeby společnosti MasterCard v rámci projektu České centra rozvoje). Tato metoda je založena na srovnávání vůči nejlepšímu dle stanoveného indikátoru v dané skupině. Homogenizace dat představují Tabulky 9-3 a 9-4.

Tabulka 9-3: Index státní investiční podpory – homogenizace dat

Rok	Minimální výše investice dle regionálního členění			Krytí dle regionálního členění			Sleva na dani podle 35a (zahraniční, v letech)
	A	B	C+D	A	B	C+D	
1998	15,29%	18,35%	30,58%	7,65%	9,17%	15,29%	0,00%
1999	15,29%	18,35%	30,58%	7,65%	9,17%	15,29%	0,00%
2000	28,57%	34,29%	28,57%	28,57%	34,29%	34,48%	100,00%
2001	28,57%	34,29%	28,57%	28,57%	34,29%	34,48%	100,00%
2002	50,00%	17,14%	28,57%	50,00%	30,00%	50,00%	100,00%
2003	50,00%	17,14%	28,57%	50,00%	30,00%	50,00%	100,00%
2004	50,00%	40,00%	50,00%	50,00%	40,00%	50,00%	100,00%
2005	50,00%	40,00%	50,00%	50,00%	40,00%	50,00%	100,00%
2006	50,00%	40,00%	50,00%	50,00%	40,00%	50,00%	100,00%
2007	50,00%	40,00%	50,00%	50,00%	40,00%	50,00%	100,00%
2008	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	50,00%
2009	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	50,00%
2010	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	50,00%

Zdroj: Damborský, M.

Tabulka 9-4: Index státní investiční podpory - homogenizace dat

Rok	Sleva na dani podle 35b (domácí, v letech)	Hmotná podpora na pracovní místa dle regionálního členění (v tis. Kč)			Hmotná podpora na školení dle regionálního členění (v %)		
		A	B	C	A	B	C
1998	0,00%	50,00%	62,50%	62,50%	100,00%	100,00%	100,00%
1999	0,00%	50,00%	62,50%	62,50%	100,00%	100,00%	100,00%
2000	50,00%	100,00%	100,00%	100,00%	70,00%	75,00%	83,33%
2001	50,00%	100,00%	100,00%	100,00%	70,00%	75,00%	83,33%
2002	50,00%	100,00%	100,00%	100,00%	70,00%	75,00%	83,33%
2003	50,00%	100,00%	100,00%	100,00%	70,00%	75,00%	83,33%
2004	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	70,00%	75,00%	83,33%
2005	100,00%	100,00%	83,33%	0,00%	70,00%	87,50%	116,67%
2006	100,00%	100,00%	83,33%	0,00%	70,00%	87,50%	116,67%
2007	100,00%	100,00%	83,33%	0,00%	70,00%	87,50%	116,67%
2008	50,00%	25,00%	0,00%	0,00%	50,00%	0,00%	0,00%
2009	50,00%	25,00%	0,00%	0,00%	50,00%	0,00%	0,00%
2010	50,00%	25,00%	0,00%	0,00%	50,00%	0,00%	0,00%

Zdroj: Damborský, M.

Po provedené homogenizaci dat následuje stanovení vah jednotlivých indikátorů. Toto stanovení je možno provést s větší či menší mírou subjektivního prvku. Zdánlivě velmi exaktně se jeví řada metod maximalizující využití matematizace. Objektivnost je však často pouze zdánlivá a často dochází vedle nežádoucího odklonu od pragmatičnosti také k nežádoucímu zkreslení. V této souvislosti lze zmínit například metodu párového srovnání. S ohledem na uvedené skutečnosti bylo určeno jako optimální zvolení vah expertní metodou vycházející z informací o chování investorů při jednání s agenturou CzechInvest a v rámci výzkumných projektů Katedry regionálních studií NF VŠE v Praze¹².

Klíčovou roli v modelu investičních pobídek hraje hmotná podpora na pracovní místa (36 %), následují minimální výše investic (30 %), sleva na dani (25 %). Slevě na dani pro zahraniční investory byla určena váha 20 %, pro domácí investory 5 %. Důvodem tohoto rozdílu je vyšší mobilita zahraničních investorů v porovnání s investory domácími. Sleva na dani hraje v modelu v porovnání s hmotnou podporou pracovních míst a minimální výši investic menší roli s ohledem na možnost firem realizovat cílené přesuny zisku do zahraničí za využití „transfer-pricingu“. Hmotná podpora na školení a krytí hrají v modelu vedlejší roli (7,5 %, resp. 1,5 %).

¹² Jedná se zejména o projekty:

„Konkurenceschopnost regionů v rámci České republiky a Evropské unie“ (GA ČR),
 „Factors influencing Investment Attractiveness of Regions“ (mezinárodní česko-slovenský projekt),
 „Nástroje pro ovlivnění lokalizace přímých zahraničních investic“ (mezinárodní česko-slovenský projekt),
 „Důsledky regionálního a lokálního (prostorového) uspořádání ekonomiky v ČR a komparace s vybranými státy OECD“ (MMR ČR),
 „Lokalizační rozhodování rakouských a německých investorů investujících v regionech ČR“ (IGA VŠE),
 „Faktory investiční atraktivnosti regionů“ (IGA VŠE),
 „Analýza současných faktorů konkurenceschopnosti regionů České republiky v souvislostech dopadů hospodářské krize a možnosti využití příslušných nástrojů regionální politiky“ (IGA VŠE).

Tabulka 9-5: Váhy indikátorů pro sestavení Indexu státní investiční podpory

Indikátor		Váhy	Váhy
Minimální výše investice dle regionálního členění	A	30,0%	10,0%
	B		10,0%
	C+D		10,0%
Krytí dle regionálního členění	A	1,5%	0,5%
	B		0,5%
	C+D		0,5%
Sleva na dani podle 35a (zahraniční, v letech)		20,0%	20,0%
Sleva na dani podle 35b (domácí, v letech)		5,0%	5,0%
Hmotná podpora na pracovní místa dle regionálního členění (v tis. Kč)	A	36,0%	12,0%
	B		12,0%
	C		12,0%
Hmotná podpora na školení dle regionálního členění (v %)	A	7,5%	2,5%
	B		2,5%
	C		2,5%
Celkem		100,0%	100,0%

Zdroj: autoři

Po určení vah indikátorů bylo možno přiřadit k jednotlivým faktorům a letům hodnoty pro sestavení celkového indexu. Viz Tabulka 9-6 a 9-7. Suma jednotlivých hodnot pro jednotlivé indikátory tvoří výsledný index státní investiční podpory. Viz Tabulka 9-8.

Tabulka 9-6: Zhodnocení jednotlivých podpor v letech

Rok	Minimální výše investice dle regionálního členění			Krytí dle regionálního členění			Sleva na dani podle 35a (zahraniční, v letech)
	A	B	C+D	A	B	C+D	
1998	1,53%	1,83%	3,06%	0,04%	0,05%	0,08%	0,00%
1999	1,53%	1,83%	3,06%	0,04%	0,05%	0,08%	0,00%
2000	2,86%	3,43%	2,86%	0,14%	0,17%	0,17%	20,00%
2001	2,86%	3,43%	2,86%	0,14%	0,17%	0,17%	20,00%
2002	5,00%	1,71%	2,86%	0,25%	0,15%	0,25%	20,00%
2003	5,00%	1,71%	2,86%	0,25%	0,15%	0,25%	20,00%
2004	5,00%	4,00%	5,00%	0,25%	0,20%	0,25%	20,00%
2005	5,00%	4,00%	5,00%	0,25%	0,20%	0,25%	20,00%
2006	5,00%	4,00%	5,00%	0,25%	0,20%	0,25%	20,00%
2007	5,00%	4,00%	5,00%	0,25%	0,20%	0,25%	20,00%
2008	10,00%	10,00%	10,00%	0,50%	0,50%	0,50%	10,00%
2009	10,00%	10,00%	10,00%	0,50%	0,50%	0,50%	10,00%
2010	10,00%	10,00%	10,00%	0,50%	0,50%	0,50%	10,00%

Zdroj: CzechInvest, dopočet Damborský, M.

Tabulka 9-7: Zhodnocení jednotlivých podpor v letech

Rok	Sleva na dani podle 35b (domácí, v letech)	Hmotná podpora na pracovní místa dle regionálního členění (v tis. Kč)			Hmotná podpora na školení dle regionálního členění (v %)		
		A	B	C	A	B	C
1998	0,00%	6,00%	7,50%	7,50%	2,50%	2,50%	2,50%
1999	0,00%	6,00%	7,50%	7,50%	2,50%	2,50%	2,50%
2000	2,50%	12,00%	12,00%	12,00%	1,75%	1,88%	2,08%
2001	2,50%	12,00%	12,00%	12,00%	1,75%	1,88%	2,08%
2002	2,50%	12,00%	12,00%	12,00%	1,75%	1,88%	2,08%
2003	2,50%	12,00%	12,00%	12,00%	1,75%	1,88%	2,08%
2004	5,00%	12,00%	12,00%	12,00%	1,75%	1,88%	2,08%
2005	5,00%	12,00%	10,00%	0,00%	1,75%	2,19%	2,92%
2006	5,00%	12,00%	10,00%	0,00%	1,75%	2,19%	2,92%
2007	5,00%	12,00%	10,00%	0,00%	1,75%	2,19%	2,92%
2008	2,50%	3,00%	0,00%	0,00%	1,25%	0,00%	0,00%
2009	2,50%	3,00%	0,00%	0,00%	1,25%	0,00%	0,00%
2010	2,50%	3,00%	0,00%	0,00%	1,25%	0,00%	0,00%

Zdroj: CzechInvest, dopočet Damborský, M.

Tabulka 9-8: Index státní investiční podpory

Rok	Index investiční podpory
1998	35,08%
1999	35,08%
2000	73,84%
2001	73,84%
2002	74,43%
2003	74,43%
2004	81,41%
2005	68,55%
2006	68,55%
2007	68,55%
2008	48,25%
2009	48,25%
2010	48,25%

Zdroj: Damborský, M.

V další části analýzy bylo přistoupeno k sestavení modelů se stanovenými vysvětlovanými proměnnými, tj. „počet projektů“, „výše investic“ a „počet vytvořených pracovních míst“. Jako vysvětlující proměnné byly vedle indexu státní investiční podpory testovány hrubý domácí produkt (v několika obměnách), míra nezaměstnanosti, výše exportu a hrubá přidaná hodnota (vše dle ČSÚ). Postupným testováním bylo zjištěno, že investiční atraktivnost (dle počtu podpořených projektů, investic i vytvořených pracovních míst) České republiky není ani tak odrazem aktuální výše státní podpory či ekonomických podmínek, ale že změny investiční atraktivnosti České republiky jsou značně determinovány změnou státní podpory a změnou ekonomického výkonu v podnikatelském sektoru (investoři velmi citlivě reagují na změny v ekonomice i ve státní podpoře). Tuto skutečnost dokresluje Tabulka 9-9 a 9-10 a Graf 9-1. Uvedenou skutečnost lze vysvětlit několika způsoby. Situace dokládá význam optimismu investorů, který je determinován aktuálním ekonomickým vývojem. Uvedené poznatky lze také zdůvodnit aktivitami dalších středoevropských států reagujících na vývoj

investiční podpory v ČR. Jako nejhodnější vysvětlující proměnná byla vedle indexu státní investiční podpory určena hrubá přidaná hodnota (dle hodnot ČSÚ).

Tabulka 9-9: Vývoj počtu projektů, investic a počtu vytvořených pracovních míst (vysvětlované proměnné)

Rok	Počty projektů		Výše investic		Počet vytvořených pracovních míst	
	Stav	Meziroční změna	Stav	Meziroční změna	Stav	Meziroční změna
1998	8	-	27 137	-	2 859	-
1999	18	125,00%	17 937	-33,90%	5 234	83,07%
2000	57	216,67%	113 868	534,82%	21 274	306,46%
2001	51	-10,53%	50 114	-55,99%	11 658	-45,20%
2002	39	-23,53%	61 287	22,30%	13 120	12,54%
2003	33	-15,38%	26 249	-57,17%	6 187	-52,84%
2004	58	75,76%	46 881	78,60%	9 806	58,49%
2005	82	41,38%	49 004	4,53%	11 728	19,60%
2006	92	12,20%	105 591	115,47%	24 254	106,80%
2007	132	43,48%	71 493	-32,29%	25 416	4,79%
2008	56	-57,58%	22 283	-68,83%	5 320	-79,07%
2009	16	-71,43%	4 919	-77,92%	725	-86,37%
2010	11	-31,25%	6684	35,88%	1690	133,10%

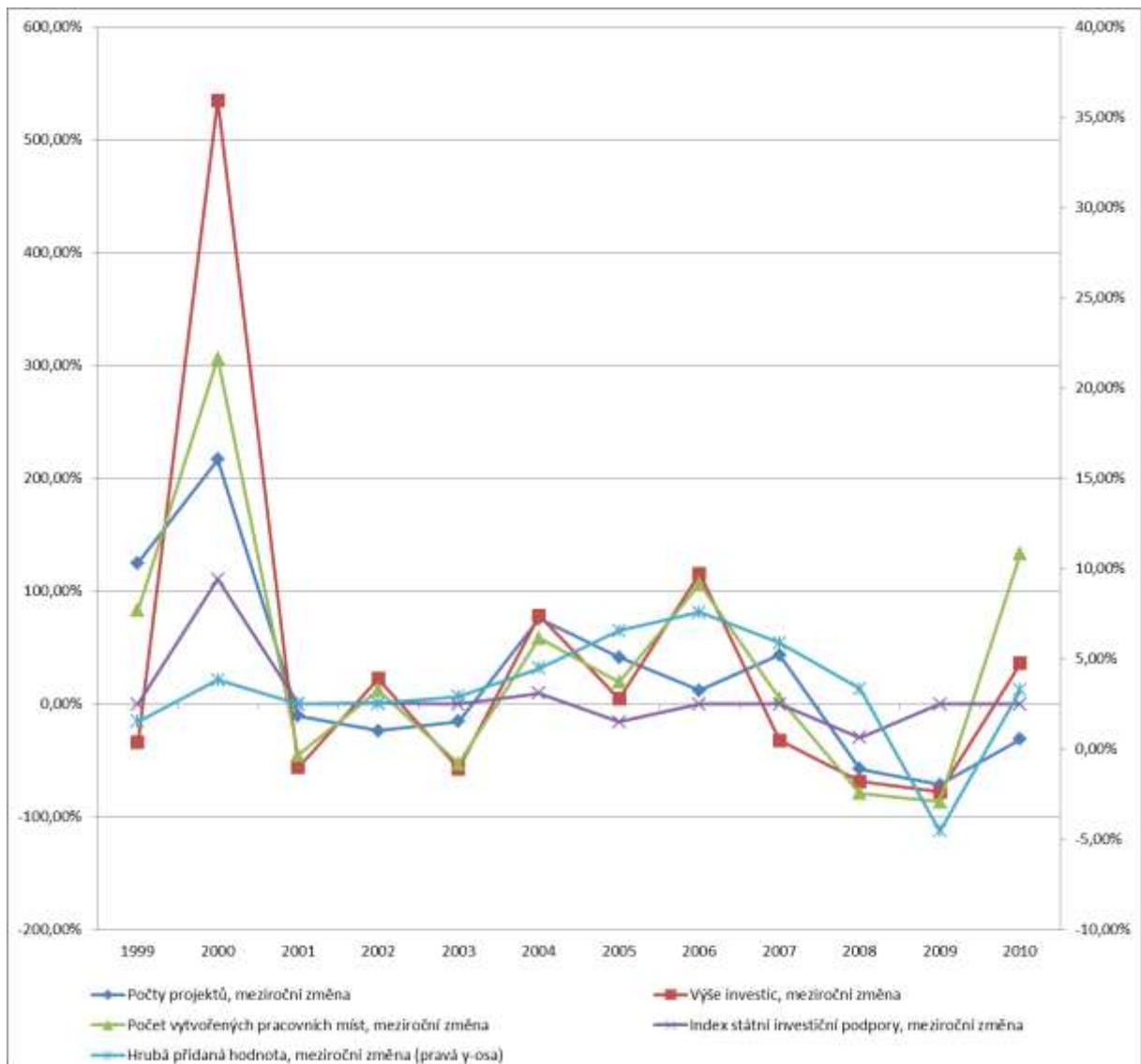
Zdroj: CzechInvest, dopočet Damborský, M.

Tabulka 9-10: Vývoj indexu státní investiční podpory a HPH, ceny roku 2000, v mil. Kč (vysvětlující proměnné)

Rok	Stav	Meziroční změna	Stav	Meziroční změna
1998	35,08%	-	1 881 352	-
1999	35,08%	0,00%	1 910 313	1,54%
2000	73,84%	110,47%	1 983 446	3,83%
2001	73,84%	0,00%	2 033 431	2,52%
2002	74,43%	0,80%	2 084 939	2,53%
2003	74,43%	0,00%	2 145 893	2,92%
2004	81,41%	9,38%	2 241 935	4,48%
2005	68,55%	-15,79%	2 389 142	6,57%
2006	68,55%	0,00%	2 570 473	7,59%
2007	68,55%	0,00%	2 722 061	5,90%
2008	48,25%	-29,62%	2 813 334	3,35%
2009	48,25%	0,00%	2 685 737	-4,54%
2010	48,25%	0,00%	2 773 834	3,28%

Zdroj: CzechInvest, ČSÚ, dopočet Damborský, M.

Graf 9-1: Meziroční změna výše investic, počtu projektů, počtu vytvořených pracovních míst indexu státní investiční podpory a hrubé přidané hodnoty

Zdroj: Damborský, M.

Východiska pro sestavení modelů charakterizuje Tabulka 9-11 obsahující přehled hodnot tří vysvětlovaných a dvou vysvětlujících proměnných. Mezi vysvětlujícími proměnným je velmi nízká korelace dosahující hodnoty 0,012. Obě proměnné lze tedy označit za nezávislé.

Tabulka 9-11: Vysvětlované a vysvětlující proměnné

Rok	Vysvětlované proměnné			Vysvětlující proměnné	
	Vývoj počtu projektů (meziroční změna)	Vývoj výše investic (meziroční změna)	Vývoj počtu pracovních míst (meziroční změna)	Vývoj indexu státní podpory (meziroční změna)	Vývoj HPH (meziroční změna)
1999	125,00%	-33,90%	83,07%	0,00%	1,54%
2000	216,67%	534,82%	306,46%	110,47%	3,83%
2001	-10,53%	-55,99%	-45,20%	0,00%	2,52%
2002	-23,53%	22,30%	12,54%	0,80%	2,53%
2003	-15,38%	-57,17%	-52,84%	0,00%	2,92%
2004	75,76%	78,60%	58,49%	9,38%	4,48%
2005	41,38%	4,53%	19,60%	-15,79%	6,57%
2006	12,20%	115,47%	106,80%	0,00%	7,59%
2007	43,48%	-32,29%	4,79%	0,00%	5,90%
2008	-15,15%	-37,66%	-58,14%	-29,62%	3,35%
2009	-71,43%	-77,92%	-86,37%	0,00%	-4,54%
2010	-31,25%	35,88%	133,10%	0,00%	3,28%
Korelace vývoje indexu státní podpory a vývoje HPH:				0,012	

Zdroj: ČSÚ, CzechInvest, dopočet Damborský, M.

Model určující **vývoj počtu podpořených projektů** má tvar:

$$\text{Vývoj počtu projektů} = 1,69 * \text{vývoj indexu státní podpory} + 6,66 * \text{vývoj HPH} \quad (\text{Rovnice č. 1})$$

V rámci tohoto modelu je stanovena hodnota konstanty 0. Vypovídací schopnost modelu snižuje Hodnota P, která přesahuje kritickou hodnotu 0,05. Také Hodnota spolehlivosti R je poměrně nízká (0,69). S ohledem na skutečnost, že počet projektů má doplňkovou roli, nebyl model dále řešen. Viz Obrázek 9-1.

Obrázek 9-1: Výstup regresní analýzy (vývoj počtu podpořených projektů)

<i>Regresní statistika</i>	
Násobné R	0,83
Hodnota spolehlivosti R	0,69
Nastavená hodnota spolehlivosti R	0,56
Chyba stř. hodnoty	0,50
Pozorování	12,00

ANOVA

	<i>Rozdíl</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>Významnost F</i>
Regrese	2,00	5,47	2,74	11,14	0,00367
Rezidua	10,00	2,46	0,25		
Celkem	12,00	7,93			

	<i>Chyba stř.</i>					
	<i>Koeficienty</i>	<i>hodnoty</i>	<i>t Stat</i>	<i>Hodnota P</i>	<i>Dolní 95%</i>	<i>Horní 95%</i>
Vývoj indexu státní podpory	1,69	0,43	3,90	0,00	0,73	2,65
Vývoj HPH	6,66	3,26	2,04	0,07	-0,60	13,92

REZIDUA

<i>Pozorování</i>	<i>Očekávané Vývoj počtu projektů</i>	<i>Rezidua</i>	<i>Normovaná rezidua</i>
1	0,10	1,15	2,54
2	2,12	0,05	0,10
3	0,17	-0,27	-0,60
4	0,18	-0,42	-0,92
5	0,19	-0,35	-0,77
6	0,46	0,30	0,67
7	0,17	0,24	0,54
8	0,51	-0,38	-0,85
9	0,39	0,04	0,09
10	-0,28	0,13	0,28
11	-0,30	-0,41	-0,91
12	0,22	-0,53	-1,17

Zdroj: Damborský, M.

Model určující **vývoj výše investic** má tvar:

$$\text{Vývoj výše investic} = 4,37 * \text{vývoj indexu státní podpory} + 8,47 * \text{vývoj HPH} \quad (\text{Rovnice č. 2})$$

V rámci tohoto modelu je stanovena hodnota konstanty 0. Hodnota spolehlivosti R dosahuje velmi solidní hodnoty 0,91. Viz obrázek 9-2.

Obrázek 9-2: Výstup regresní analýzy (vývoj výše investic)

<i>Regresní statistika</i>	
Násobné R	0,95
Hodnota spolehlivosti R	0,91
Nastavená hodnota spolehlivosti R	0,80
Chyba stř. hodnoty	0,55
Pozorování	12,00

ANOVA

	<i>Rozdíl</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>Významnost F</i>
Regrese	2,00	29,28	14,64	47,79	0,00002
Rezidua	10,00	3,06	0,31		
Celkem	12,00	32,34			

	<i>Koeficienty</i>	<i>Chyba stř. hodnoty</i>	<i>t Stat</i>	<i>Hodnota P</i>	<i>Dolní 95%</i>	<i>Horní 95%</i>
Vývoj indexu státní podpory	4,37	0,48	9,05	0,00	3,29	5,45
Vývoj HPH	8,47	3,64	2,33	0,04	0,36	16,58

REZIDUA

<i>Pozorování</i>	<i>Očekávané Vývoj výše investic</i>	<i>Rezidua</i>	<i>Normovaná rezidua</i>
1	0,13	-0,47	-0,93
2	5,15	0,20	0,39
3	0,21	-0,77	-1,53
4	0,25	-0,03	-0,05
5	0,25	-0,82	-1,62
6	0,79	0,00	-0,01
7	-0,13	0,18	0,35
8	0,64	0,51	1,01
9	0,50	-0,82	-1,63
10	-1,01	0,63	1,25
11	-0,38	-0,40	-0,78
12	0,28	0,08	0,16

Zdroj: Damborský, M.

Model určující **vývoj počtu vytvořených pracovních míst** má tvar:

$$\text{Vývoj výše investic} = 2,48 * \text{vývoj indexu státní podpory} + 9,61 * \text{vývoj HPH} \quad (\text{Rovnice č. 3})$$

V rámci tohoto modelu je stanovena hodnota konstanty 0. Hodnota spolehlivosti R dosahuje uznatelné hodnoty 0,78. Viz obrázek 9-3.

Obrázek 9-3: Výstup regresní analýzy (vývoj výše investic)

<i>Regresní statistika</i>	
Násobné R	0,88
Hodnota spolehlivosti R	0,78
Nastavená hodnota spolehlivosti R	0,66
Chyba stř. hodnoty	0,57
Pozorování	12,00

ANOVA					
	<i>Rozdíl</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>Významnost F</i>
Regrese	2,00	11,70	5,85	17,95	0,00072
Rezidua	10,00	3,26	0,33		
Celkem	12,00	14,96			

	<i>Koeficienty</i>	<i>Chyba stř.</i>	<i>t Stat</i>	<i>Hodnota P</i>	<i>Dolní 95%</i>	<i>Horní 95%</i>
Vývoj indexu státní podpory	2,48	0,50	4,98	0,00	1,37	3,59
Vývoj HPH	9,61	3,75	2,56	0,03	1,25	17,98

REZIDUA

<i>Pozorování</i>	<i>Očekávané Vývoj počtu pracovních</i>	<i>Rezidua</i>	<i>Normovaná rezidua</i>
1	0,15	0,68	1,31
2	3,11	-0,04	-0,08
3	0,24	-0,69	-1,33
4	0,26	-0,14	-0,26
5	0,28	-0,81	-1,55
6	0,66	-0,08	-0,15
7	0,24	-0,04	-0,08
8	0,73	0,34	0,65
9	0,57	-0,52	-1,00
10	-0,41	-0,17	-0,32
11	-0,44	-0,43	-0,82
12	0,32	1,02	1,95

Zdroj: Damborský, M.

Pro celkovou kvantifikaci dopadů novely zákona je třeba určit předpokládaný vývoj výše podpořených investic a počtu vytvořených pracovních míst (doplňeno také o vývoj počtu podpořených projektů). Změna indexu státní investiční podpory je determinována dle novely zákona o investičních pobídkách. Pro odhad vývoje hrubé přidané hodnoty je použito jednoduché extrapolace založené na lineárním modelu. Výsledky regrese charakterizuje Obrázek 9-4, Tabulka 9-12 a Graf 9-2.

Model určující **vývoj hrubé přidané hodnoty** má tvar:

$$\text{Hrubá přidaná hodnota} = 171\,997\,619 + 86\,987,75 * \text{rok} \quad (\text{Rovnice č. 4})$$

Obrázek 9-4: Výstup regresní analýzy (vývoj HPH)

<i>Regresní statistika</i>	
Násobné R	0,97
Hodnota spolehlivosti R	0,94
Nastavená hodnota spolehlivosti R	0,94
Chyba stř. hodnoty	86324,67
Pozorování	13

ANOVA					
	<i>Rozdíl</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>Významnost F</i>
Regrese	1,000	1377170181299,13	1377170181299,13	184,81	0,00000003
Rezidua	11,000	81971430071,64	7451948188,33		
Celkem	12,000	1459141611370,77			

	<i>Koeficienty</i>	<i>Chyba stř. hodnoty</i>	<i>t Stat</i>	<i>Hodnota P</i>	<i>Dolní 95%</i>	<i>Horní 95%</i>
Hranice	-171997618,81	12823237,72	-13,41	0,00	-200221374,75	-143773862,88
Rok	86987,75	6398,81	13,59	0,00	72904,07	101071,44

REZIDUA				
<i>Pozorování</i>	<i>Očekávaná Y</i>	<i>Rezidua</i>	<i>Normovaná rezidua</i>	
1	1803911,18	77440,82	0,94	
2	1890898,93	19414,07	0,23	
3	1977886,68	5559,32	0,07	
4	2064874,43	-31443,43	-0,38	
5	2151862,19	-66923,19	-0,81	
6	2238849,94	-92956,94	-1,12	
7	2325837,69	-83902,69	-1,02	
8	2412825,45	-23683,45	-0,29	
9	2499813,20	70659,80	0,85	
10	2586800,95	135260,05	1,64	
11	2673788,70	139545,30	1,69	
12	2760776,46	-75039,46	-0,91	
13	2847764,21	-73930,21	-0,89	

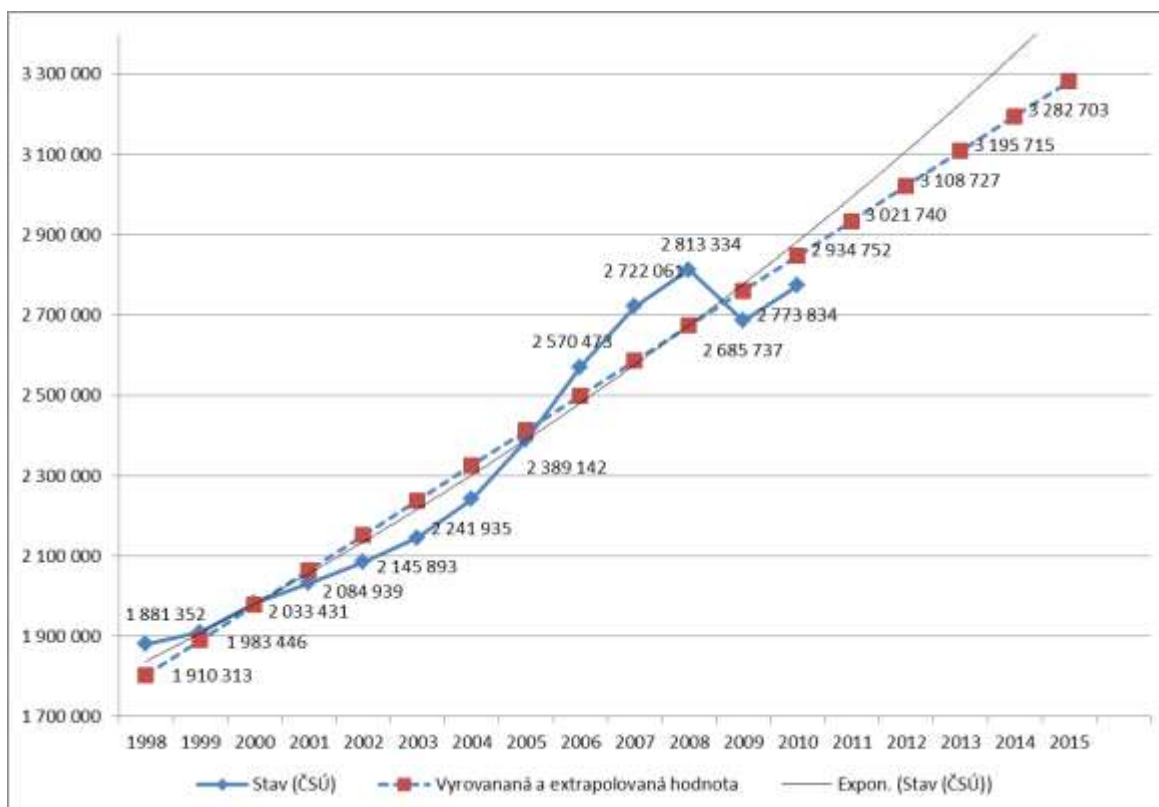
Zdroj: Damborský, M.

Tabulka 9-12: Extrapolace hrubé přidané hodnoty (ceny 2000, v mil. Kč)

Rok	Stav	Vyrovnaná hodnota
1998	1 881 352	1 803 911
1999	1 910 313	1 890 899
2000	1 983 446	1 977 887
2001	2 033 431	2 064 874
2002	2 084 939	2 151 862
2003	2 145 893	2 238 850
2004	2 241 935	2 325 838
2005	2 389 142	2 412 825
2006	2 570 473	2 499 813
2007	2 722 061	2 586 801
2008	2 813 334	2 673 789
2009	2 685 737	2 760 776
2010	2 773 834	2 847 764
2011	-	2 934 752
2012	-	3 021 740
2013	-	3 108 727
2014	-	3 195 715
2015	-	3 282 703
Koeficient:	86 987,75	Konstanta: -171 997 619

Zdroj: ČSÚ, dopočet Damborský, M.

Graf 9-2: Extrapolace hrubé přidané hodnoty

Zdroj: Damborský, M., data ČSÚ

Pro určení vývoje počtu projektů, výše investic a počtu vytvořených pracovních míst je dále nutno stanovit vývoj indexu státní investiční podpory. Stanovení vývoje státního investičního projektu vychází z návrhu Ministerstva průmyslu a obchodu ČR. MPO navrhuje úpravu zákona č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů ve znění pozdějších předpisů, úprava znění § 35a odst. 3 a § 35b odst. 4 týkající se slevy na dani a Nařízení vlády o hmotné podpoře na vytváření nových pracovních míst a rekvalifikaci nebo školení zaměstnanců v rámci investičních pobídek, úprava znění § 1 odst. 1 a souvisejícího Zákona č. 435/2004 Sb. o zaměstnanosti §111 odst. 3. Změny jsou charakterizována v Tabulkách 9-13 a 9-14. V případě, že ke změně zákona nedojde, zůstane hodnota indexu investiční podpory státu ve výši 48,25 %. Po přijetí novely zákona vzroste index státní podpory na 68,95 %. Předpokládaný vývoj vysvětlujících proměnných charakterizuje Tabulka 9-15.

Tabulka 9-13: Index investiční podpory státu při předpokládaných změnách zákona

Rok	Minimální výše investice			Krytí			Sleva na dani podle 35a (zahraniční, v letech)
	A	B	C+D	A	B	C+D	
2011	50	60	100	25	30	50	5
2012 až 2015	50	100	100	50	50	50	10
2011	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	50,00%
2012 až 2015	100,00%	60,00%	100,00%	50,00%	60,00%	100,00%	100,00%
2011	10,00%	10,00%	10,00%	0,50%	0,50%	0,50%	10,00%
2012 až 2015	10,00%	6,00%	10,00%	0,25%	0,30%	0,50%	20,00%

Zdroj: CzechInvest, Damborský, M.

Tabulka 9-14: Index investiční podpory státu při předpokládaných změnách zákona

Rok	Sleva na dani podle 35b (domácí, v letech)	Hmotná podpora na pracovní místa (v tis. Kč)			Hmotná podpora na školení (v %)		
		A	B	C+D	A	B	C+D
2011	5	50	0	0	25	0	0
2012 až 2015	10	200	0	0	25	25	25
2011	50,00%	25,00%	0,00%	0,00%	50,00%	0,00%	0,00%
2012 až 2015	100,00%	100,00%	0,00%	0,00%	50,00%	62,50%	83,33%
2011	2,50%	3,00%	0,00%	0,00%	1,25%	0,00%	0,00%
2012 až 2015	5,00%	12,00%	0,00%	0,00%	1,25%	1,56%	2,08%

Zdroj: CzechInvest, Damborský, M.

Tabulka 9-15: Vývoj indexu investiční podpory státu a hrubé přidané hodnoty

Rok	Index investiční podpory		Hrubá přidaná hodnota	
	Stav	Meziroční změna	Stav	Meziroční změna
2011	48,25%	0,00%	2 934 752	5,80%
2012	68,95%	42,89%	3 021 740	2,96%
2013	68,95%	0,00%	3 108 727	2,88%
2014	68,95%	0,00%	3 195 715	2,80%
2015	68,95%	0,00%	3 282 703	2,72%

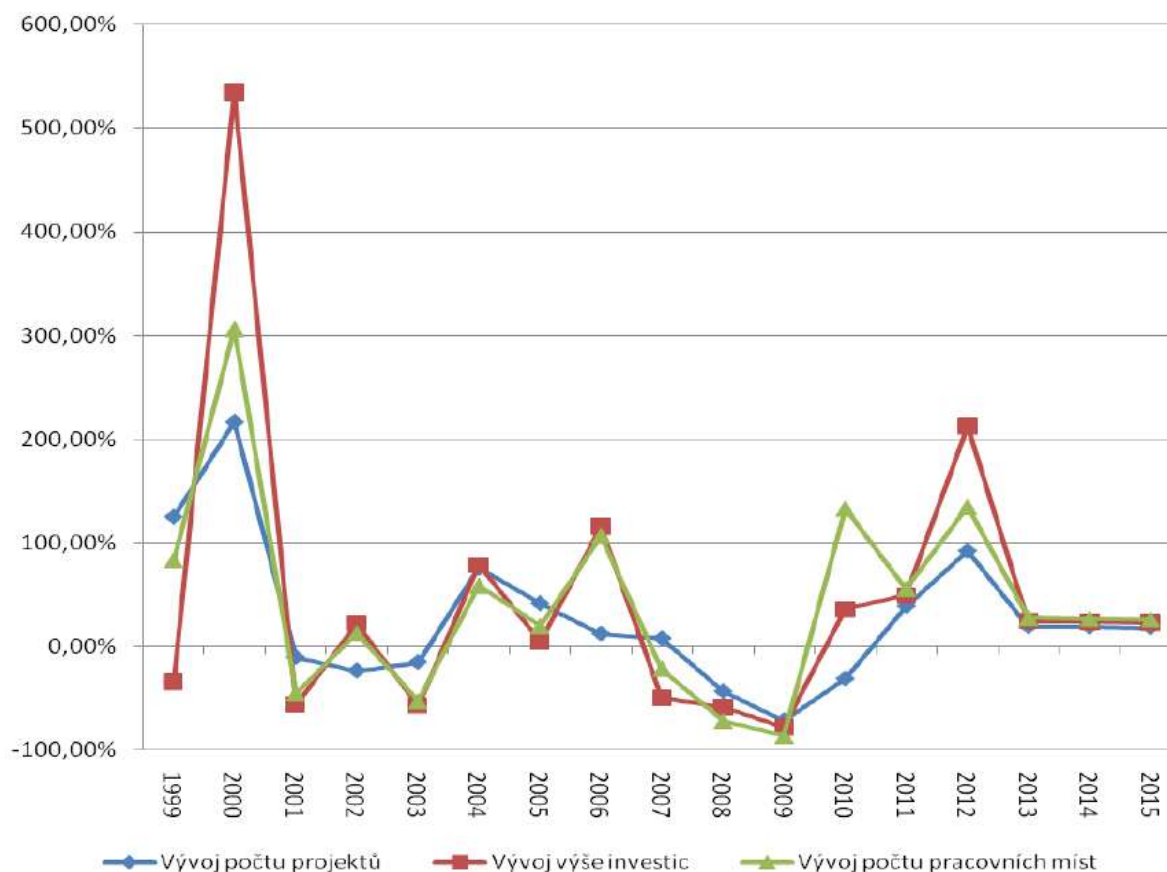
Zdroj: CzechInvest, ČSÚ, dopočet Damborský, M.

Aplikaci modelů charakterizovaných rovnicemi č. 1, 2 a 3 lze získat předpokládaný vývoj vysvětlovaných proměnných. Výsledky aplikace charakterizuje Tabulka 9-16.

Tabulka 9-16: Extrapolace vývoje počtu projektů, výše investic a počtu pracovních míst dle novely zákona

Rok	Vysvětlované proměnné		
	Meziroční nárůst počtu projektů	Meziroční nárůst výše investic	Meziroční nárůst počtu pracovních míst
2011	38,65%	49,13%	55,76%
2012	92,19%	212,56%	134,90%
2013	19,18%	24,38%	27,67%
2014	18,64%	23,70%	26,89%
2015	18,14%	23,05%	26,16%

Zdroj: Damborský, M.

Graf 9-3: Vývoje počtu projektů, výše investic a počtu pracovních míst dle novely zákona (1999 až 2015) předpokládající změnu zákona o investičních pobídkách

Zdroj: Damborský, M.

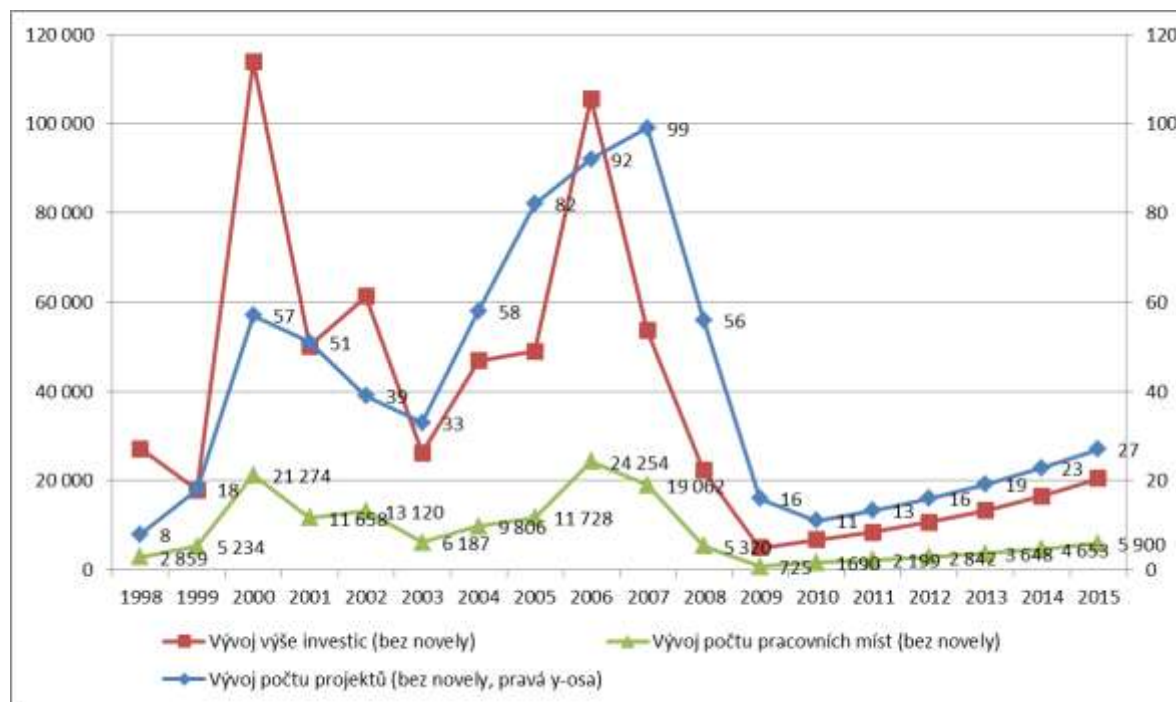
Na základě uvedených meziročních změn uvedených v Tabulce 9-16 lze matematicky určit také vývoj absolutních hodnot počtu projektů, výše investic a počtu pracovních míst. Výsledky charakterizuje Tabulka 9-17 a Graf 9-4.

Tabulka 9-17: Výchozí hodnoty a extrapolace počtu projektů, výše investic a počtu pracovních míst

Rok	Počet projektů	Výše investice (v mil. Kč)	Počet pracovních míst
1998	8	27 137	2 859
1999	18	17 937	5 234
2000	57	113 868	21 274
2001	51	50 114	11 658
2002	39	61 287	13 120
2003	33	26 249	6 187
2004	58	46 881	9 806
2005	82	49 004	11 728
2006	92	105 591	24 254
2007	99	53 620	19 062
2008	56	22 283	5 320
2009	16	4 919	725
2010	11	6 684	1 690
2011	15	9 968	2 632
2012	29	31 156	6 183
2013	35	38 752	7 894
2014	41	47 936	10 017
2015	49	58 986	12 638

Zdroj: Damborský, M.

Graf 9-4: Výchozí hodnoty a extrapolace počtu projektů, výše investic a počtu pracovních míst

Zdroj: Damborský, M.

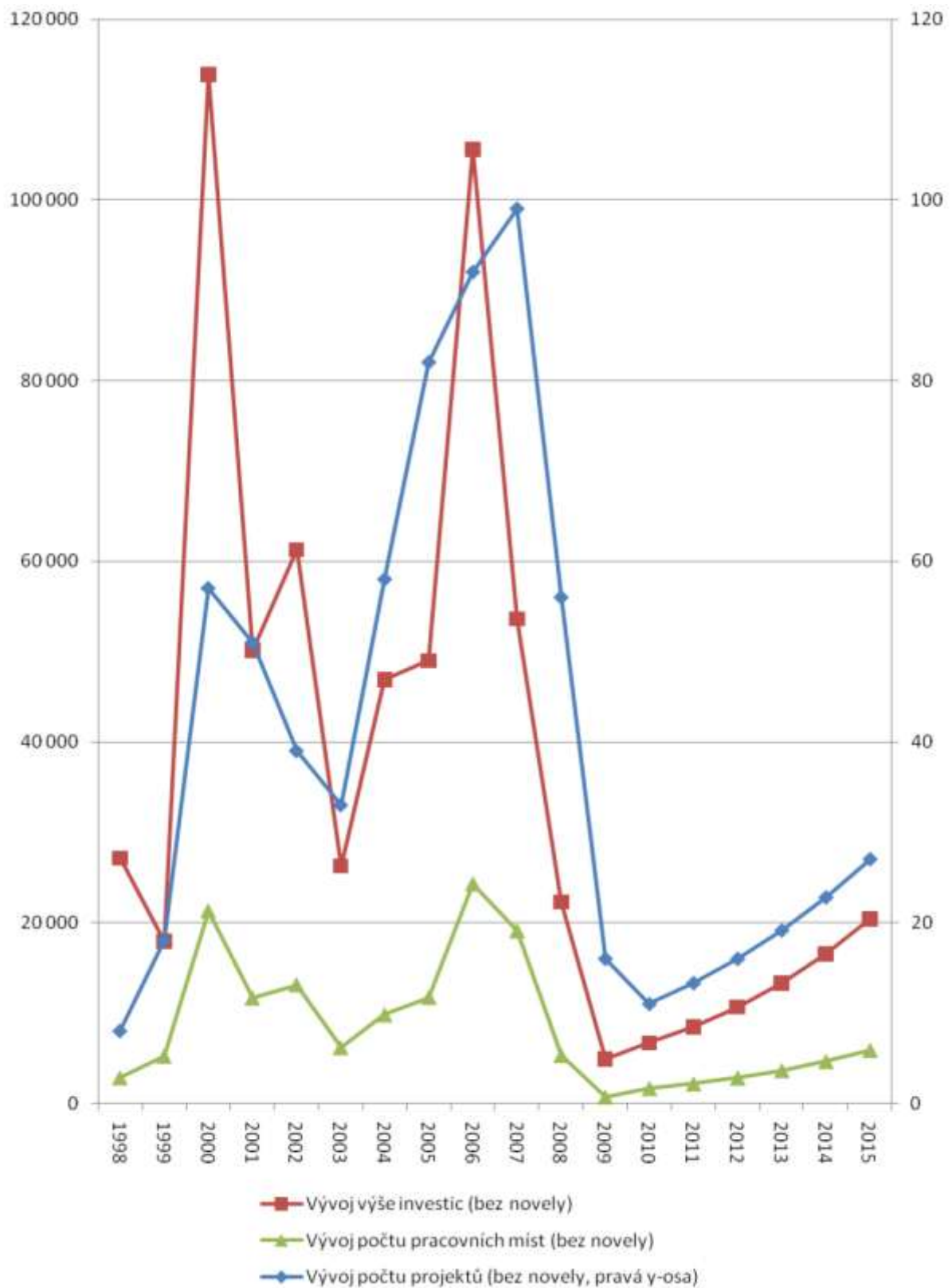
Alternativní situaci, kdy není realizována novela zákona, charakterizuje Tabulka 9-18 a Graf 9-5. V alternativní situaci nedochází ke zvýšení indexu státní investiční podpory.

Tabulka 9-18: Výchozí hodnoty a extrapolace bez změny zákona

Rok	Vývoj počtu projektů (beze změny zákona)	Vývoj výše investic (beze změny zákona)	Vývoj počtu pracovních míst (beze změny zákona)
1998	8	27 137	2 859
1999	18	17 937	5 234
2000	57	113 868	21 274
2001	51	50 114	11 658
2002	39	61 287	13 120
2003	33	26 249	6 187
2004	58	46 881	9 806
2005	82	49 004	11 728
2006	92	105 591	24 254
2007	99	53 620	19 062
2008	56	22 283	5 320
2009	16	4 919	725
2010	11	6 684	1690
2011	13	8 459	2 199
2012	16	10 638	2 842
2013	19	13 296	3 648
2014	23	16 524	4 653
2015	27	20 423	5 900

Zdroj: Damborský, M.

Graf 9-5: Výchozí hodnoty a extrapolace bez změny zákona

Zdroj: Damborský, M.

Srovnání dvou alternativních situací (se změnou zákona a beze změny zákona) charakterizují Grafy 9-6, 9-7 a 9-8 a Tabulka 9-19.

Graf 9-6: Alternativní vývoj počtu projektů

Zdroj: Damborský, M.

Graf 9-7: Alternativní vývoj počtu pracovních míst

Zdroj: Damborský, M.

Graf 9-8: Alternativní vývoj výše investic

Zdroj: Damborský, M.

Tabulka 9-19: Alternativní vývoj počtu projektů, výše investic a počtu pracovních míst

Rok	Počet projektů	Výše investic	Počet vytvořených pracovních míst	Počet projektů	Výše investic	Počet vytvořených pracovních míst	Počet projektů	Výše investic	Počet vytvořených pracovních míst
	Beze změny zákona			Se změnou zákona			Rozdíl		
2012	16	10 638	2 842	29	31 156	6 183	13	20519	3341
2013	19	13 296	3 648	35	38 752	7 894	16	25456	4246
2014	23	16 524	4 653	41	47 936	10 017	19	31412	5364
2015	27	20 423	5 900	49	58 986	12 638	22	38563	6738

Zdroj: Damborský, M.

V rámci analýzy jsou dále kvantifikovány dodatečné výdaje a příjmy státu plynoucí z novely zákona. V analýze není zahrnuta inflace, neboť lze předpokládat, že její význam pro celkové hodnocení není zásadní (projevuje se v příjmové i výdajové části).

Dodatečné výdaje dané novelou zákona o investičních pobídkách zahrnují dodatečné výdaje na podporu vytváření pracovních míst, hmotnou podporu na školení a výdaje na slevu na dani. Dodatečné výdaje na podporu vytváření pracovních míst zahrnují dodatečnou podporu na dodatečně vytvořená pracovní místa (dodatečně vytvořená pracovní místa * podpora na jedno pracovní místo) a výdaje plynoucí z navýšení podpory z 50 na 200 tis. Kč na pracovní místo (celkový předpokládaný počet vytvořených pracovních míst * 150 tis. Kč). Hmotná podpora je odhadnuta na základě údajů agentury CzechInvest. V souvislosti s novelou zákona není předpokládáno významné navýšení. Odhad výdajů na slevu na dani vychází z propočtů v Tabulce 9-20. Na základě šetření investic v průmyslových zónách a odhadované extrapolace bylo zjištěno, že zisk na jednoho zaměstnance se bude v letech 2012 až 2015 pohybovat blízko hodnoty 400 tis. Kč. Na základě celkového počtu podpořených pracovních míst lze odhadovat celkový zisk podpořených investorů. Ušlá daň je stanovena na 19 %. Celková ušlá daň vychází z prodloužení daňových úlev o 5 let.

Tabulka 9-20: Dodatečné výdaje

Rok	Rozdíl ve výši investic	Rozdíl počtu pracovních míst	Dodatečné výdaje na podporu vytváření pracovních míst			Hmotná podpora na školení (v mil. Kč)	Výdaje na slevu na dani podle 35 (a+b), za rok (změna z 5 na 10 let, v mil. Kč)	Dodatečné výdaje celkem (v mil. Kč)
			Dodatečná podpora na dodatečná pracovní místa (v mil. Kč)	Výdaje plynoucí z navýšení podpory z 50 na 200 tis. Kč (v mil. Kč)	Celkem (v mil. Kč)			
2012	20 519	3 341	668	927	1 596	450	1 969	4 015
2013	25 456	4 246	849	1 184	2 033	450	2 528	5 011
2014	31 412	5 364	1 073	1 503	2 575	450	3 224	6 250
2015	38 563	6 738	1 348	1 896	3 243	450	4 088	7 781

Zdroj: Damborský, M.

Tabulka 9-17: Odhad ušlé daně z příjmu právnických osob

Rok	Odhadovaný zisk podpořených firem na jedno pracovní místo (vychází z empirického šetření v průmyslových zónách, v Kč)	Počet podpořených pracovních míst	Odhadovaný zisk podpořených firem celkem (v mil. Kč)	Ušlá daň z příjmu právnických osob (19 %) za rok, v mil. Kč	Ušlá daň z příjmu právnických osob za 5 let, v mil. Kč
2012	400 000	6 183	2 473	470	2 350
2013	400 000	7 894	3 158	600	3 000
2014	400 000	10 017	4 007	761	3 806
2015	400 000	12 638	5 055	960	4 802

Zdroj: Damborský, M.

Zatímco u předchozí analýzy se jedná téměř výhradně o práci s exaktně stanovenými hodnotami, v následující části se nelze vyhnout práci s expertními odhady a to zejména při určení dodatečných přínosů pro státní rozpočet.

Určení dodatečných příjmů státního rozpočtu vychází ze zjištění realizovaných při empirickém šetření v průmyslových zónách ČR. Zjištěné výsledky vztahující se k dodatečným příjmům státního rozpočtu charakterizuje Tabulka 9-21.

Tabulka 9-21: Určené efekty vztahující se k příjmům státního rozpočtu

Efekty		Projevy v ekonomice			Efekt pro státní rozpočet v krátkém a středním horizontu	
Vyšší dynamika restrukturalizace průmyslu a technologický rozvoj	→	Vyšší efektivnost využití výrobních faktorů	→	Vyšší objem produkce a ziskovost firem	→	Pozitivní - růst daňových příjmů ze zisku a nepřímých daní
Vyšší využití exportního potenciálu	→	Dodatečná zahraniční poptávka	→	Vyšší objem produkce	→	Pozitivní - růst daňových příjmů z nepřímých daní
				Zvýšení ceny VF způsobující snížení objemu produkce	→	Negativní - pokles daňových příjmů
Rozvoj malého a středního podnikání	→	Vytváření "podnikatelského podhoubí "	→			Projevuje se pozitivně až v delším horizontu
Orientace na kvalifikovanou pracovní sílu	→	Maximální uplatnění vzdělání	→	Vyšší příjmy obyvatelstva	→	Pozitivní - růst daňových příjmů z mezd
Zlepšení podnikatelského image regionu a ČR	→	Dodatečné investice (produkční kapacity)	→	Vyšší objem produkce	→	Pozitivní - růst daňových příjmů jak ze zisku, tak z nepřímých daní
Pozitivní vliv na regionální a lokální trhy práce	→	Vyšší využití výrobních faktorů	→	Dodatečné vyšší využití VF práce	→	Pozitivní - růst daňových příjmů z mezd
					→	Pozitivní - snížení sociálních transferů

Zdroj: Damborský, M.

Na základě Tabulky 9-21 byly určeny klíčové dodatečné příjmy státu plynoucí z dodatečných příjmů zaměstnanců, uspořené transferů v rámci řešení nezaměstnanosti, nepřímých daní plynoucích z dodatečných tržeb, dodatečných příjmů plynoucích ze zvýšení exportního potenciálu.

Dodatečné příjmy zaměstnanců jsou určeny na základě předpokládaného počtu dodatečně vytvořených pracovních míst vázaných na změnu zákona a rozdílu mezi průměrnou mzdou v průmyslu a podpořenými firmami determinující dodatečnou mzdu ke zdanění. Při předpokladu, že přímé i nepřímé daně agregovaně dosahují hodnoty 40 %, dosahují dodatečné příjmy státu desítky milionů ročně. V modelu se dále předpokládá, že tato místa budou v průměru zachována 10 let, tj. dodatečné příjmy do státního rozpočtu budou plynout v průměru 10 let (hodnota vychází z empirického šetření v průmyslových zónách). Výsledky propočtu charakterizuje Tabulka 9-22.

Tabulka 9-22: Dodatečné příjmy státu plynoucí z dodatečných příjmů zaměstnanců

Rok	Rozdíl mezi průměrnou mzdou v průmyslu a podpořenými firmami za rok (v tis. Kč)	Počet dodatečně vytvořených pracovních míst	Dodatečná mzda ke zdanění celkem (v mil. Kč)	Dodatečné přímé a nepřímé daně (40 %) za rok, v mil. Kč	Dodatečné přímé a nepřímé daně (40 %) za 10 let, v mil. Kč
2012	22	3 341	74	29	294
2013	22	4 246	93	37	374
2014	22	5 364	118	47	472
2015	22	6 738	148	59	593

Zdroj: Damborský, M.

Odhad uspořené transferů na řešení nezaměstnanosti vychází z počtu dodatečně zaměstnaných. V modelu je předpokládáno, že pouze 10 % z těchto dodatečně zaměstnaných by jinak bylo evidováno na úřadu práce (vychází z empirického šetření v průmyslových zónách). V modelu se dále opět předpokládá, že tato místa budou v průměru zachována 10 let. Výsledky charakterizuje Tabulka 9-23.

Tabulka 9-23: Odhad uspořené transferů na řešení důsledků nezaměstnanosti

Rok	Odhadované uspořené transfery v nezaměstnanosti (v tis. Kč)	Dodatečně zaměstnaní (10 % z počtu dodatečně vytvořených pracovních míst)	Ušetřené dávky za 10 let (v mil. Kč)
2012	120	334	401
2013	120	425	509
2014	120	536	644
2015	120	674	809

Zdroj: Damborský, M.

Odhad dodatečných tržeb a z nich vyplývajících příjmů státního rozpočtu je založen na odhadovaných tržbách podpořených firem na jedno pracovní místo (vychází z analýzy závěrečných účtů a výsledků firem lokalizovaných v podpořených průmyslových zónách), na počtu dodatečně zaměstnaných (viz propočet úspor transferů). V modelu je předpokládáno, že agregované zdanění dodatečných tržeb je stanoveno na 20 % (zahrnuje zejména DPH a spotřební daně). Výsledky charakterizuje tabulka 9-24.

Tabulka 9-24: Odhad dodatečných tržeb a z nich vyplývajících příjmů státního rozpočtu

Rok	Odhadované tržby podpořených firem na jedno pracovní místo (v tis. Kč)	Dodatečně zaměstnaní (10 % z počtu dodatečně vytvořených pracovních míst)	Odhadované dodatečné tržby celkem (v mil. Kč)	Nepřímé daně (zdanění 20 %), v mil. Kč	Nepřímé daně (zdanění 20 %) za 10 let
2012	4 500	334	1 503	301	3 007
2013	4 500	425	1 911	382	3 821
2014	4 500	536	2 414	483	4 827
2015	4 500	674	3 032	606	6 064

Zdroj: Damborský, M.

Odhad dodatečného exportu a z něj vyplývajících příjmů státního rozpočtu vychází z odhadovaného exportu na jedno pracovní místo (vychází z analýzy závěrečných účtů a výsledok firem lokalizovaných v podpořených průmyslových zónách) dodatečně zaměstnaných (viz propočít úspor transferů). V modelu se předpokládá, že agregované dodatečné zdanění exportu je 10 %. Export je součástí tržeb, avšak lze zde předpokládat vyšší zdanění v důsledku minimálního vytěšňovacího efektu, který zvyšuje multiplikační efekt (export nesaturuje domácí poptávku a navíc zvyšuje importní možnosti při vyváženosti v otevřené ekonomice). Výsledek charakterizuje Tabulka 9-25.

Tabulka 9-25: Odhad dodatečného exportu a z něj vyplývajících příjmů státního rozpočtu

Rok	Odhadovaný export podpořených firem na jedno pracovní místo (vychází z empirického šetření v průmyslových zónách, v tis. Kč)	Dodatečně zaměstnaní (10 % z počtu dodatečně vytvořených pracovních míst)	Odhadovaný dodatečný export celkem (v mil. Kč)	Nepřímé daně (zdanění 10 %), v mil. Kč	Nepřímé daně (zdanění 10 %) za 10 let
2012	1 750	334	1 503	150	1 503
2013	1 750	425	1 911	191	1 911
2014	1 750	536	2 414	241	2 414
2015	1 750	674	3 032	303	3 032

Zdroj: Damborský, M.

Celkové dodatečné příjmy státního rozpočtu, které v sobě obsahují výše uvedené dílčí poznatky, shrnuje Tabulka 9-26. Celkové porovnání odhadovaných příjmů a výdajů plynoucích ze změny novely zákona obsahuje Tabulka 9-27 a Graf 9-9 obsahující vedle střední varianty také optimistickou a pesimistickou variantu (v obou případech 10 % od střední varianty). V této souvislosti je třeba zmínit, že zatímco náklady státu zahrnují prakticky celý dodatečný objem nákladů státu¹³, výnosy státu zahrnují pouze složky, které lze na solidní úrovni kvantifikovat. Proto je abstrahováno od důsledků často zmiňovaného, ale fakticky neměřitelného multiplikačního efektu.

¹³ Nejsou řešeny například náklady na administrativu. Jejich rozsah je v porovnání s ostatními náklady marginální.

Tabulka 9-26: Dodatečné příjmy

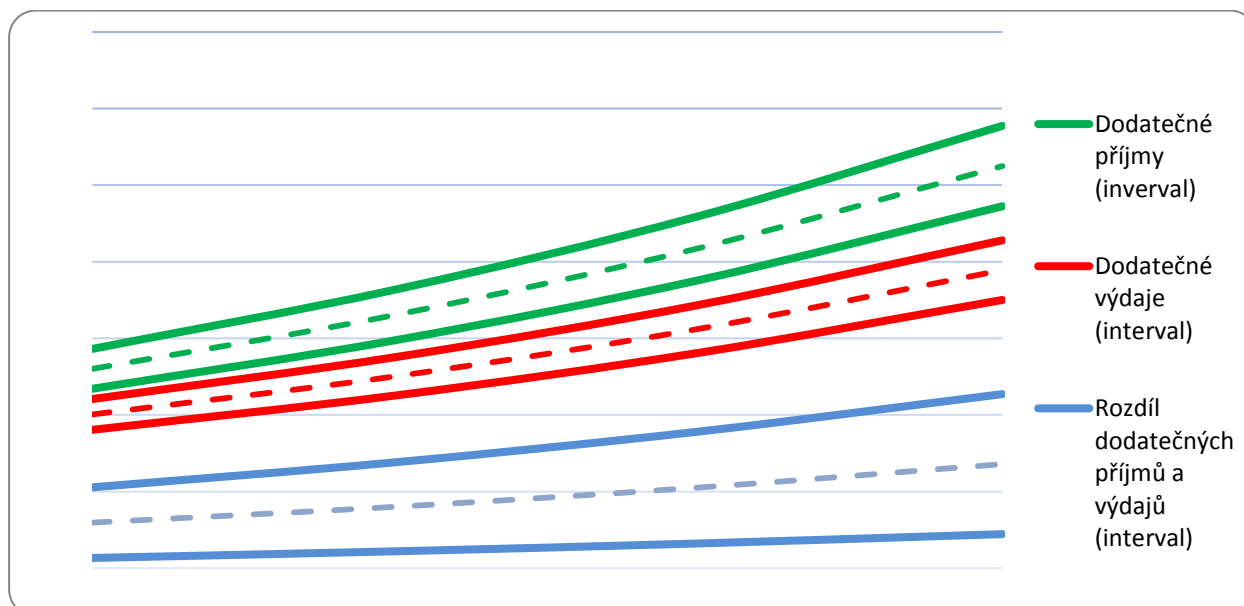
Rok	Dodatečné daňové výnosy plynoucí z dodatečných příjmů zaměstnanců (v mil. Kč)	Odhad uspořené transferů v nezaměstnanosti (v mil. Kč)	Dodatečné nepřímé daně plynoucí z dodatečných tržeb (v mil. Kč)	Dodatečné příjmy plynoucí ze zvýšení exportního potenciálu (v mil. Kč)	Dodatečné výnosy celkem
2012	294	401	3 007	1 503	5 205
2013	374	509	3 821	1 911	6 615
2014	472	644	4 827	2 414	8 357
2015	593	809	6 064	3 032	10 498

Zdroj: Damborský, M.

Tabulka 9-27: Porovnání příjmů státního rozpočtu a výdajů vyplývajících ze změny zákona

Rok	Dodatečné výdaje celkem (v mil. Kč)			Dodatečné příjmy celkem (v mil. Kč)			Rozdíl		
	Střední varianta	Optimistická varianta	Pesimistická varianta	Střední varianta	Optimistická varianta	Pesimistická varianta	Střední varianta	Optimistická varianta	Pesimistická varianta
2012	4 015	3 613	4 416	5 205	5 726	4 685	1191	2 113	268
2013	5 011	4 510	5 512	6 615	7 276	5 953	1604	2 766	441
2014	6 250	5 625	6 875	8 357	9 192	7 521	2107	3 568	646
2015	7 781	7 003	8 559	10 498	11 548	9 448	2717	4 545	889

Zdroj: Damborský, M.

Graf 9-9: Porovnání příjmů státního rozpočtu a výdajů vyplývajících ze změny zákona

Zdroj: Damborský, M.

Závěrečné zhodnocení v oblasti zpracovatelského průmyslu

Na základě provedené kvantitativní analýzy lze odhadnout, že novela zákona o investičních pobídkách přinese v analyzovaných letech 2012 až 2015 v rámci zpracovatelského průmyslu celkem cca 20 tis. pracovních míst, cca 116 mld. Kč investic. Náklady plynoucí z novely zákona jsou nemalé. V řešeném období jsou odhadovány na více než 23 mld. Kč (ve střední variantě). Předpokládané výnosy je však převyšují o cca 7,5 mld. Kč. V rámci pesimistické varianty, která připadá v úvahu v případě málo pravděpodobného negativního ekonomického vývoje, dosahuje rozdíl mezi předpokládanými výnosy a náklady státu hodnoty 2,25 mil. Kč. V této souvislosti je třeba znovu zmínit, že zatímco náklady státu (ve studii) zahrnují prakticky celý dodatečný objem nákladů státu, výnosy státu zahrnují pouze složky, které lze na solidní úrovni kvantifikovat. I přes rizika, která vyplývají z možného a velmi těžko předpokládatelného vývoje světové ekonomiky i národního hospodářství, lze na základě provedené analýzy novely zákona vzhledem k dopadům na zpracovatelský průmysl doporučit. Vedle předpokládaného pozitivního až nulového dopadu pro státní rozpočet realizuje novela další cíle hospodářské, sociální či regionální politiky a to zejména pozitivním vlivem na modernizaci hospodářství, trh práce a rozvoj zaostávajících regionů.

Strategická a technologická centra

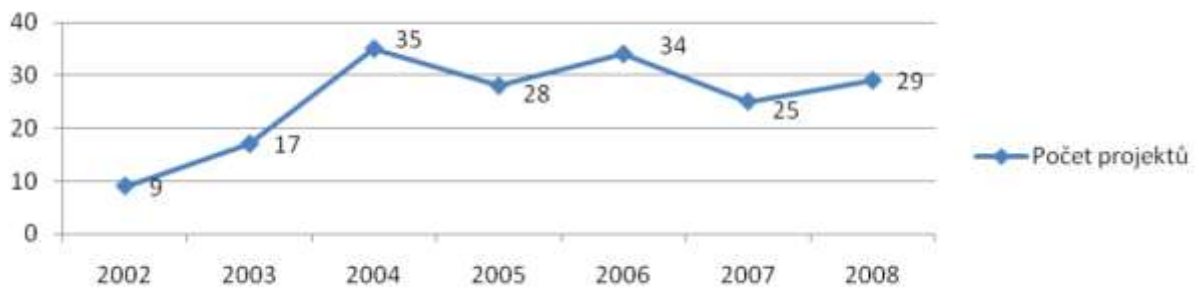
Zatímco pro zpracovatelský průmysl existuje dostatečné množství dat pro sestavení solidního ekonometrického modelu, v rámci podpory strategických a technologických centrem je situace podstatně horší. Podpora SC a TC je v plné míře realizována ve velmi krátkém období 2002 až 2008. Výchozí údaje poskytuje Tabulka 9-28.

Tabulka 9-28: Počet projektů, výše investic, počet pracovních míst TC a SC

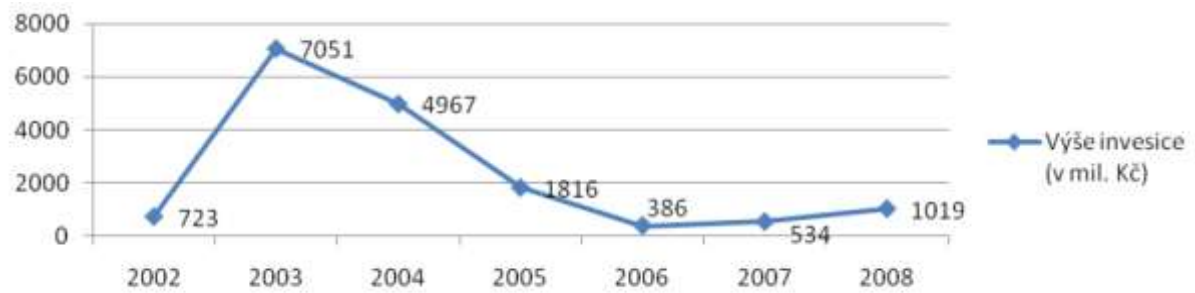
Platnost do	SC/TC		
	Počet projektů	Výše investic (v mil. Kč)	Počet pracovních míst
2002	9	723	986
2003	17	7051	4 749
2004	35	4967	5 005
2005	28	1816	3 076
2006	34	386	5 191
2007	25	534	2 671
2008	29	1019	5 338

Zdroj: CzechInvest

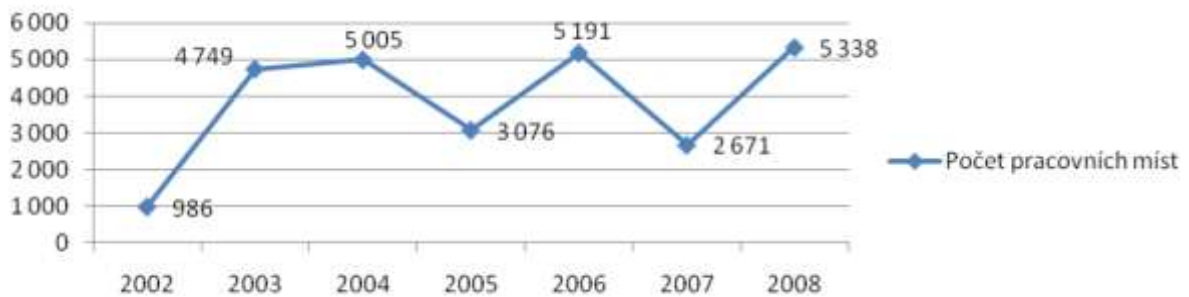
Počet projektů je poměrně malý. Viz následující Grafy 9-10, 9-11, 9-12 a 9-13.

Graf 9-10: Počet projektů v jednotlivých letech

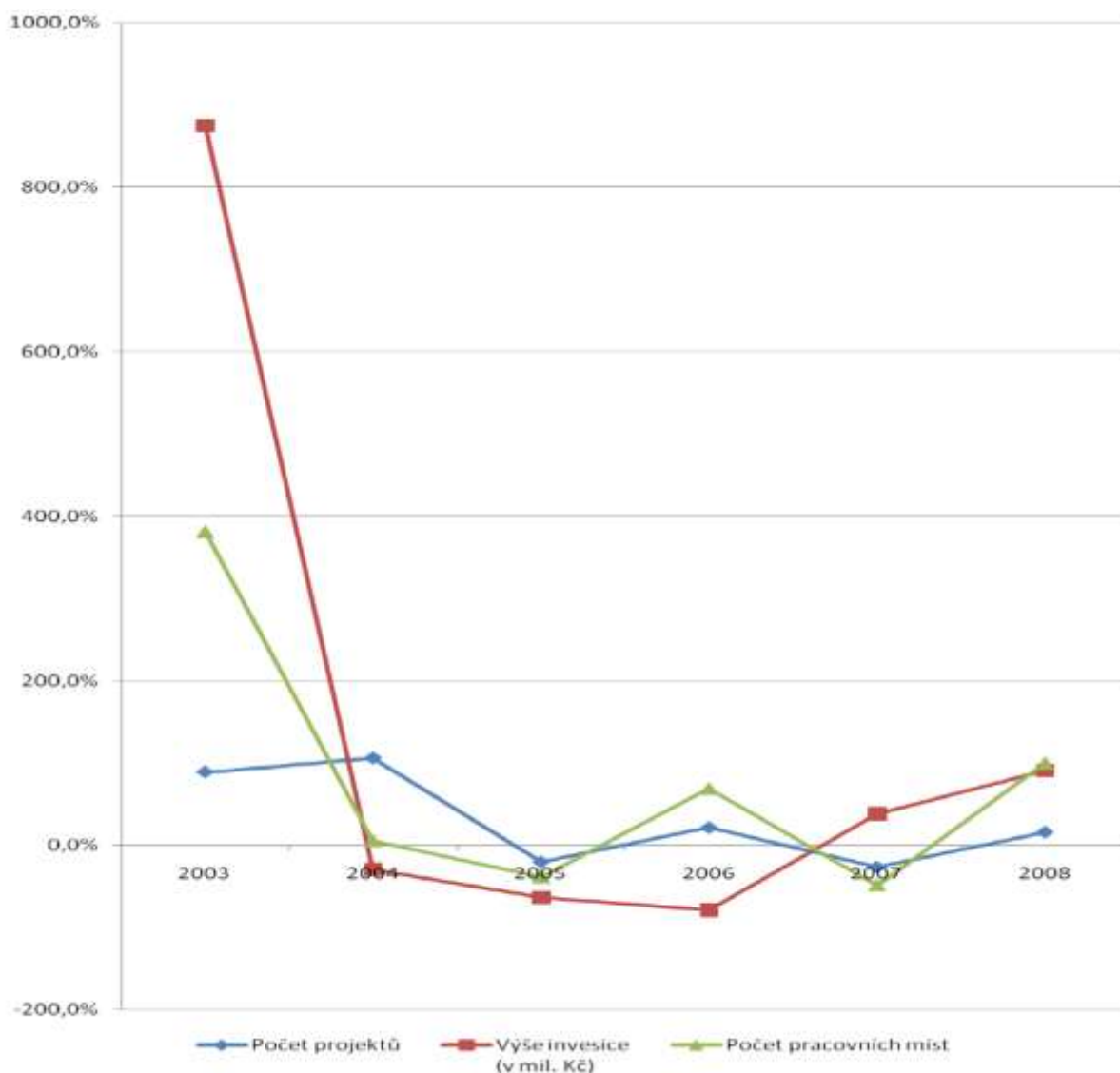
Zdroj: CzechInvest

Graf 9-11: Výše investic v jednotlivých letech

Zdroj: CzechInvest

Graf 9-12: Počet vytvořených pracovních míst v jednotlivých letech

Zdroj: CzechInvest

Graf 9-13: Meziroční nárůst/pokles projektů, investic a počtu pracovních míst

Zdroj: CzechInvest

Z Grafů 9-10, 9-11, 9-12 a 9-13 vyplývá také poměrně nízká závislost mezi počtem projektů, výší investic a pracovních míst, jako souhrnných ukazatelů atraktivnosti pro SC a TC. Korelační koeficient mezi počtem projektů a výší investic dosahuje záporné hodnoty $-0,0684$, mezi výší investic a počtem pracovních míst je tento koeficient pouze $0,381$. S určitými omezeními je významná pouze hodnota korelačního koeficientu mezi počtem projektů a počtem pracovních míst dosahující hodnoty $0,711$.

Fakticky nemožné je také vyjádření objektivního indexu investiční podpory pro TC a SC, který by byl obdobou indexu sestaveného pro zpracovatelský průmysl. S ohledem na uvedené skutečnosti není možno sestavit klasický ekonometrický model. Zhodnocení dopadů novely na TC a SC lze tak omezit pouze na induktivně-deduktivní analýzu, která je realizována v rámci kapitoly 8.

Seznam tabulek

Tabulka 4-1: Objem PZI v ČR 1993 až 2009	14
Tabulka 5-1: Podpora tvorby nových pracovních míst.....	25
Tabulka 5-2: Podpora počáteční investice	25
Tabulka 5-3: Podmínky pro získání pobídek.....	36
Tabulka 7-1: Pozitivní a negativní efekty podpory průmyslových zón	48
Tabulka 7-2: Prostředky státního rozpočtu vynaložené na podporu průmyslových zón	50
Tabulka 7-3: Analýza dopadu podpory průmyslových zón na státní rozpočet v roce 2009.....	51
Tabulka 7-4: Výdaje a příjmy státního rozpočtu plynoucí z podpory průmyslových zón (v tis. Kč)	52
Tabulka 8-1: Shrnutí novely zákona o investičních pobídkách.....	54
Tabulka 9-1: Výchozí hodnoty	63
Tabulka 9-2: Výchozí hodnoty	63
Tabulka 9-3: Index státní investiční podpory – homogenizace dat.....	64
Tabulka 9-4: Index státní investiční podpory - homogenizace dat.....	65
Tabulka 9-5: Váhy indikátorů pro sestavení Indexu státní investiční podpory	66
Tabulka 9-6: Zhodnocení jednotlivých podpor v letech	66
Tabulka 9-7: Zhodnocení jednotlivých podpor v letech	67
Tabulka 9-8: Index státní investiční podpory	67
Tabulka 9-9: Vývoj počtu projektů, investic a počtu vytvořených pracovních míst (vysvětlované proměnné).....	68
Tabulka 9-10: Vývoj indexu státní investiční podpory a HPH, ceny roku 2000, v mil. Kč (vysvětlující proměnné).....	68
Tabulka 9-11: Vysvětlované a vysvětlující proměnné	70
Tabulka 9-12: Extrapolace hrubé přidané hodnoty (ceny 2000, v mil. Kč)	75
Tabulka 9-13: Index investiční podpory státu při předpokládaných změnách zákona	77
Tabulka 9-14: Index investiční podpory státu při předpokládaných změnách zákona	77
Tabulka 9-15: Vývoj indexu investiční podpory státu a hrubé přidané hodnoty	77

Tabulka 9-16: Extrapolace vývoje počtu projektů, výše investic a počtu pracovních míst dle novely zákona	78
Tabulka 9-17: Výchozí hodnoty a extrapolace počtu projektů, výše investic a počtu pracovních míst	79
Tabulka 9-18: Výchozí hodnoty a extrapolace bez změny zákona	80
Tabulka 9-19: Alternativní vývoj počtu projektů, výše investic a počtu pracovních míst	83
Tabulka 9-20: Dodatečné výdaje	84
Tabulka 9-21: Určené efekty vztahující se k příjmům státního rozpočtu.....	85
Tabulka 9-22: Dodatečné příjmy státu plynoucí z dodatečných příjmů zaměstnanců	86
Tabulka 9-23: Odhad uspořené transferů na řešení důsledků nezaměstnanosti.....	86
Tabulka 9-24: Odhad dodatečných tržeb a z nich vyplývajících příjmů státního rozpočtu	87
Tabulka 9-25: Odhad dodatečného exportu a z něj vyplývajících příjmů státního rozpočtu.....	87
Tabulka 9-26: Dodatečné příjmy	88
Tabulka 9-27: Porovnání příjmů státního rozpočtu a výdajů vyplývajících ze změny zákona	88
Tabulka 9-28: Počet projektů, výše investic, počet pracovních míst TC a SC.....	89

Seznam grafů

Graf 4-1: Objem PZI v ČR 1993 až 2009 v mld. Kč	15
Graf 4-2: Roční nárůst PZI v ČR 1999-2009 v mld. Kč	15
Graf 4-3: Struktura přílivu PZI do ČR v jednotlivých letech dle zdroje	17
Graf 4-4: Struktura přílivu PZI do ČR celkem dle zdroje k 31. 12. 2009	18
Graf 4-5: Struktura přílivu PZI do ČR celkem dle odvětví k 31. 12. 2009	19
Graf 4-6: Struktura přílivu PZI do ČR celkem dle teritorií k 31. 12. 2009	20
Graf 4-7: Regionální rozložení přílivu PZI do ČR	20
Graf 4-8: Struktura přílivu PZI do kraje Hlavní město Praha	21
Graf 4-9: Struktura přílivu PZI do krajů ČR na obyvatele, kumulovaně k 31. 12. 2009 (v tis. Kč).....	21
Graf 4-10: Struktura přílivu PZI do okresů ČR na obyvatele, kumulovaně k 31. 12. 2009 (v tis. Kč), 1 až 39.....	22
Graf 4-11: Struktura přílivu PZI do okresů ČR na obyvatele, kumulovaně k 31. 12. 2008 (v tis. Kč), 39 až 77	22
Graf 9-1: Meziroční změna výše investic, počtu projektů, počtu vytvořených pracovních míst indexu státní investiční podpory a hrubé přidané hodnoty.....	69
Graf 9-2: Extrapolace hrubé přidané hodnoty	75
Graf 9-3: Vývoje počtu projektů, výše investic a počtu pracovních míst dle novely zákona (1999 až 2015) předpokládající změnu zákona o investičních pobídkách	78
Graf 9-4: Výchozí hodnoty a extrapolace počtu projektů, výše investic a počtu pracovních míst	79
Graf 9-5: Výchozí hodnoty a extrapolace bez změny zákona.....	81
Graf 9-6: Alternativní vývoj počtu projektů	82
Graf 9-7: Alternativní vývoj počtu pracovních míst.....	82
Graf 9-8: Alternativní vývoj výše investic	82
Graf 9-9: Porovnání příjmů státního rozpočtu a výdajů vyplývajících ze změny zákona	88
Graf 9-10: Počet projektů v jednotlivých letech.....	90
Graf 9-11: Výše investic v jednotlivých letech.....	90
Graf 9-12: Počet vytvořených pracovních míst v jednotlivých letech.....	90
Graf 9-13: Meziroční nárůst/pokles projektů, investic a počtu pracovních míst.....	91

Seznam obrázků

Obrázek 9-1: Výstup regresní analýzy (vývoj počtu podpořených projektů)	71
Obrázek 9-2: Výstup regresní analýzy (vývoj výše investic)	72
Obrázek 9-3: Výstup regresní analýzy (vývoj výše investic)	73
Obrázek 9-4: Výstup regresní analýzy (vývoj HPH)	74

Literatura

- Benáček, V., 1999. *Foreign Direct Investment in an Economy of Transition - The Case of the Czech Republic: Evolution, Problems and Policy Issues*. Brusel
- Blomström, M., Kokko, A. 1996. Multinational Corporations and Spillovers. *Economics and Finance*, (99) 1996
- Blomström, M., Sjöholm, F. 1998. Technology Transfer and Spillovers: Does Local Participation with Multinationals Matter?, *Working Paper Series in Economics and Finance*, Stockholm School of Economics, (268) 1998
- Dvořáček, J., 2005. *Společné nadnárodní podniky*, Oeconomica, Praha, 2006
- Dunning, J. H., 1994. Re-Evaluating the Benefits of Foreign Direct Investment, *Transnational Corporations*, (1) 1994
- Fallon, G., Cook, M., 2010. Exploring the Regional Distribution of Inbound Foreign Direct Investment in the UK in Theory and Practice: Evidence from a Five-Region Study. *Regional Studies*, (3) 2010
- Kokko, A., 1992. Foreign Direct Investment, Host Country Characteristics, and Spillovers, Stockholm School of Economics
- Srholec, M., 2004. *Přímé zahraniční investice v České republice*. Praha: 2004
- Ministerstvo pro místní rozvoj ČR: *Strategie regionálního rozvoje ČR*
- Toušek a kol. 2005. *Česká republika – portréty krajů*. Praha: 2005
- Vernon, R., 1966. International investment and international trade in the product cycle, *Quarterly Journal of Economics*. (80) 1966
- Markusen, A. R., 1985. *Profit Cycles, Oligopoly and Regional Development*, MIT Press
- Nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 515/2004 Sb., o hmotné podpoře na vytváření nových pracovních míst a hmotné podpoře rekvalifikace nebo školení zaměstnanců v rámci investičních pobídek, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách

Internetové zdroje

- www.businessinfo.cz/cz/sti/velka-britanie-investicni-klima/9/1000687
- www.businesslink.gov.uk/bdotg/action/layer?r.s=tl&r.l1=1073858790&r.lc=en&topicId=1073866776
- www.businessinfo.cz/cz/sti/velka-britanie-investicni-klima/9/1000687
- www.cnb.cz
- www.compet.cz
- www.czechinvest.org/data/files/3-udulene-investicni-pobidky-investment-incentives-granted-1438-cz.xls
- www.czechinvest.org
- www.czechinvest.org/definice-msp
- www.epravo.cz
- www.epravo.cz/top/zakony/sbirka-zakonu/narizeni-vlady-ze-dne-12-prosince-2006-kterym-se-stanovi-pripustna-mira-verejne-podpory-v-regionech-soudrznosti-ceske-republiky-15843.html
- www.invest-in-germany.com
- www.mpo.cz
- www.paiz.gov.pl
- www.sario.sk

Příloha č. 1: Veřejná podpora

Investiční pobídky jsou součástí veřejné podpory - veřejná podpora jako taková je v Evropské unii (EU) zakázána, je však možné za určitých předpokladů veřejnou podporu poskytovat, avšak je nutné dbát na dodržování podmínek poskytování veřejné podpory, které Evropská komise nastavila. Výjimka z obecného zákazu poskytování veřejné podpory může být povolena na základě tzv. blokových výjimek nebo na základě rozhodnutí Evropské komise. Blokovou výjimkou je nařízení Evropské komise. Pokud jsou splněny podmínky stanovené příslušným nařízením, může být taková podpora poskytnuta a není třeba dalšího schvalování konkrétního případu ze strany Komise. Poskytovatel veřejné podpory však má povinnost zaslat Komisi přehled informací týkajících se poskytování veřejné podpory na základě blokové výjimky. Blokovými výjimkami jsou nařízení upravující veřejnou podporu určenou malým a středním podnikům, veřejnou podporu na zaměstnanost, veřejnou podporu na vzdělávání, regionální rozvoj a další. Investiční pobídky se řídí blokovou výjimkou na regionální rozvoj a vzdělávání.

Z výše uvedeného vyplývá, že veřejnou podporu na investice je možné poskytovat pouze v případech, kdy je cílem této podpory podpořit méně rozvinutý region (oproti průměru regionům EU), většina regionů České republiky tedy veřejnou podporu poskytovat za určitých (dále uvedených) podmínek může. Veřejnou podporu na výzkum a vývoj je možné poskytovat plošně (nejen v méně rozvinutých regionech, EK má za to, že EU potřebuje celkově podporovat tuto oblast).

Právní a finanční rámec veřejné podpory v rámci Evropy upravuje Evropská unie (EU), která stanovuje pro všechny členské státy určité podmínky, které musí být splněny, aby mohla být veřejná podpora poskytnuta. Cílem poskytování veřejné podpory je celkové dlouhodobé zvýhodnění a udržení dlouhodobého ekonomického růstu a rozvoje ve všech různých regionech v rámci EU. Toho bude dosaženo posílením konkurenceschopnosti a zaměstnanosti, zlepšováním školení a vzdělávání, povzbuzením aktivit výzkumu a vývoje, které povedou ke snížení nerovností mezi jednotlivými regiony s různou úrovní ekonomického rozvoje. Aby toto bylo zrealizováno, EU definovala 2 typy regionů, které dostávají různé úrovně podpor:

Zaostávající regiony („Convergence Regions“)

Konkurenceschopné regiony s dobrou situací na trhu práce („Regional Competitiveness and Employment Regions“)

Základní pravidla pro kontrolu veřejné podpory jsou obsažena v článcích 107 až 109 Smlouvy o fungování EU (dále jen „Smlouva“).

První odstavec článku 107 stanoví, že:

„nestanoví-li tato Smlouva jinak, jsou s vnitřním trhem neslučitelné jakékoliv formy podpory poskytované státem nebo ze státních prostředků, které zvýhodňováním určitých podniků nebo určitých odvětví výroby narušují soutěž nebo hrozí narušením soutěže, pokud nepříznivě ovlivňují obchod mezi členskými státy“.

Jednotlivá kritéria výše uvedené definice lze blíže objasnit následujícím způsobem:

Pravidla veřejné podpory pokrývají pouze opatření, při kterých dojde k přesunu státních prostředků (může se jednat o prostředky národní, regionální, obecní, prostředky veřejných bank, nadací atd.). Veřejná podpora nemusí být poskytnuta přímo státem samotným. Může dojít k jejímu poskytnutí také ze strany soukromých či veřejných zprostředkovatelů určených státem, např. v případě, kdy je soukromá banka pověřena správou prostředků státního programu podpory. Přesun finančních prostředků představující poskytnutí veřejné podpory může mít také různé formy: dotace, slevy na dani, záruky za úvěr, odpustění penále apod.

Poskytnutím veřejné podpory dochází ke zvýhodnění příjemce podpory, které by za běžných tržních podmínek nezískal. Méně obvyklé příklady zvýhodnění mohou být např. tyto: společnost zakoupí/pronajme si pozemek vlastněný veřejnou institucí (např. obcí) za cenu nižší než tržní; společnost prodá státu pozemek za cenu vyšší než tržní; společnost využívá zvýhodněný přístup k infrastruktuře zdarma; společnost získá záruku státu za úvěr; společnost získá příspěvek na reklamu.

Pokud příjemce podpory získává výše zmíněné zvýhodnění na úkor ostatních soutěžitelů, tzn. opatření je selektivní nikoli obecné (určené všem soutěžitelům bez rozdílu na daném trhu členského státu), je splněno jedno z kritérií definice poskytnutí veřejné podpory. Opatření je považováno za selektivní např. ve chvíli, kdy poskytovatel veřejné podpory uplatňuje volné uvážení při výběru příjemce podpory, nebo pokud je omezena platnost opatření pouze na část území členského státu či určité odvětví výroby.

K potenciálnímu narušení soutěže a ovlivnění obchodu mezi členskými státy dochází již ve chvíli, kdy příjemce podpory vykonává ekonomické aktivity a účastní se trhu, na kterém probíhá obchod mezi členskými státy. Právní forma příjemce podpory není v tomto kontextu důležitá, jelikož i nezisková organizace může vykonávat ekonomické aktivity. Evropská komise dospěla k závěru, že pouze tzv. podpora de minimis neovlivňuje soutěž ani obchod mezi členskými státy a není proto považována za veřejnou podporu ve smyslu článku 107 (1) Smlouvy.

Druhý odstavec článku 107 Smlouvy uvádí případy veřejné podpory, které jsou automaticky vyňaty z výše uvedeného obecného zákazu. Jedná se o tři druhy podpory, které lze obecně vymezit jako pomoc „sociálního“ charakteru; pomoc určenou na likvidaci škod způsobených mimořádnými událostmi a pomoc určenou ekonomice určitých oblastí.

Třetí odstavec článku 107 uvádí ty druhy veřejné podpory, které mohou být považovány za slučitelné s vnitřním trhem Společenství. Jedná se o tyto druhy veřejné podpory:

- podpory, které mají napomoci hospodářskému rozvoji oblastí s mimořádně nízkou životní úrovní nebo s vysokou nezaměstnaností;
- podpory, které mají napomoci uskutečnění některého významného projektu společného evropského zájmu anebo napravit vážnou poruchu v hospodářství některého členského státu;
- podpory, které mají usnadnit rozvoj určitých hospodářských aktivit nebo oblastí, pokud nemění podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem;
- podpory, které mají napomoci kultuře a zachování kulturního dědictví, jestliže neovlivní podmínky obchodu a soutěže ve Společenství v míře odporující společnému zájmu;

- jiné druhy podpor, které mohou být vymezeny rozhodnutím Rady přijatým kvalifikovanou většinou na návrh Komise.

Článek 107 tedy obsahuje obecný zákaz veřejné podpory ovlivňující obchod mezi členskými státy EU, ale současně vymezuje ty druhy veřejné podpory, které jsou automaticky považovány za slučitelné s vnitřním trhem a ty druhy veřejné podpory, které mohou být považovány za slučitelné s vnitřním trhem. Podpory, které mohou být považovány za slučitelné s vnitřním trhem podle uvedených výjimek, musejí být ovšem předem notifikovány Evropské komisi.

Veřejná podpora, která splňuje všechna kritéria uvedená v čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování EU je v zásadě neslučitelná se společným trhem. Neslučitelnost však neznamená úplný zákaz. Evropská komise může shledat podporu slučitelnou se společným trhem na základě některé z výjimek. Pro větší transparentnost, předvídatelnost a právní jistotu Evropská komise zveřejnila řadu kritérií, kterými se řídí při posuzování slučitelnosti oznámené podpory se společným trhem, a to ve svých nařízeních, sděleních, pokynech, oznámeních a dalších dokumentech.

Podle pravidel Evropské komise je možné veřejnou podporu poskytovat v regionech, které jsou méně rozvinuté oproti průměru Evropské unie, tzn. v regionech, kde je HDP na obyvatele nižší než 75% průměru EU. V tomto případě se jedná o tzv., Regionální veřejnou podporu. Podle pravidel pro poskytování Regionální veřejné podpory je možné poskytnout veřejnou podporu na tzv. počáteční investici nebo na tvorbu pracovních míst v souvislosti s počáteční investicí. Počáteční investicí se rozumí investice do hmotného majetku /pozemků, budov a strojního zařízení/ a nehmotného majetku. Musí se jednat o založení nové společnosti nebo o expanzi stávající společnosti. Podle konkrétní výše HDP na obyvatele a parity kupní síly jsou stanoveny v rámci EU konkrétní maximální výše (stropy) veřejné podpory pro jednotlivé regiony NUTSII (podle Nomenclature of Territorial Units for Statistics), které může stát poskytnout. Strop veřejné podpory je stanoven procentem z uznatelných nákladů. Uznatelné náklady jsou buď investiční náklady, tj. pořízení pozemku, pořízení hmotného majetku (např. strojního zařízení). Hmotný majetek musí být nový (tato podmínka neplatí pro MSP), pořízení nehmotného majetku (např. transfer technologie pořízením patentů, licencí, know-how). U velkých společností je nehmotný majetek uznatelný pouze do výše 50 % celkových uznatelných nákladů projektu. Nebo mzdové náklady nově zaměstnaných pracovníků za období dvou let (jedná se o hrubé mzdy před zdaněním a včetně sociálního a zdravotního pojištění).

Regionální veřejnou podporu je možno poskytnout pouze za splnění následujících všeobecných podmínek:

- Žádost o podporu musí být podána před zahájením prací na projektu.
- Příjemce podpory se musí podílet na financování minimálně 25 % uznatelných nákladů.
- Investice musí být udržena nejméně po dobu pěti let (MSP po dobu tří let).
- Nově vytvořená pracovní místa musí být udržena po dobu nejméně pěti let (u MSP tří let).

Mohou být kombinovány různé formy regionální podpory, celkově však nesmí být překročena maximální míra (povolený strop) veřejné podpory

Dále je možné poskytovat státní pomoc na projekty z oblasti výzkumu a vývoje. Veřejnou podporu v oblasti výzkumu, vývoje a inovací lze poskytovat na základě Rámce Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací, publikovaného v Úředním věstníku pod číslem OJ 2006/C 323/01

(„Rámec“). Při splnění Rámcem stanovených podmínek lze poskytnout podporu na projekty VaV, podporu na studie technické proveditelnosti, podporu pro malé a střední podniky na náklady získání práv k průmyslovému vlastnictví, podporu pro mladé inovativní podniky, podporu na inovace postupů a organizační inovace ve službách, podporu na poradenské služby a podpůrné služby v oblasti inovací, podporu a vypůjčení vysoce kvalifikovaných pracovníků a podporu pro inovační seskupení. Maximální míra veřejné podpory, která může být na daný projekt poskytnuta, závisí na druhu opatření. Malé a střední podniky mohou k základní míře podpory obdržet bonusy v rozmezí od 10% do 20%, opět v závislosti na druhu opatření.

Za veřejnou podporu není považováno:

- veřejné financování primárních činností výzkumných organizací (čl. 3.1.1. Rámce);
- zadání výzkumu a vývoje veřejnými orgány podnikům na základě tržních podmínek (tj. v rámci otevřeného nabídkového řízení).

Veřejná podpora pro malé a střední podniky

Malé a střední podniky (dále také „MSP“) jsou způsobilé pro všechny druhy veřejné podpory. U podpor, které mohou obdržet velké podniky, je pro malé a střední podniky přiznána vyšší míra podpory v podobě bonusů.

V první řadě je MSP možno poskytnout podporu de minimis, tj. podporu do výše 200 000 EUR za období tří fiskálních let.

Dále je možno postupovat dle obecného nařízení o blokových výjimkách, kde jsou upraveny podmínky poskytování investiční podpory a podpory zaměstnanosti. Malým a středním podnikům lze poskytnout i další typy podpor, které jsou v obecné blokové výjimce obsaženy (regionální podpora, podpora na podnikání žen - pouze malé podniky, podpora na ochranu životního prostředí a další).

V případě, že není možno uplatnit výše uvedené postupy, je nutno zamýšlené poskytnutí podpory oznámit Komisi, a to na základě některého z předpisů EU, v závislosti na typu podpory.

Veřejná podpora na zaměstnanost

Obecné nařízení o blokových výjimkách upravuje v rámci regionálních podpor i podporu zaměstnanosti. Tato podpora může být poskytnuta buďto na základě programů, nebo ad hoc, v tom případě ovšem může být poskytnuta pouze jako doplněk podpory poskytnuté na základě programů regionální investiční podpory a podpory zaměstnanosti. Podpora ad hoc, poskytnutá jako doplněk regionální podpory nesmí přesáhnout 50% celkové veřejné podpory, jež má být investici poskytnuta.

Intenzita podpory je stanovena na základě schválené mapy regionální podpory na období 2007–2013, přičemž tato může být zvýšena o 20 % u podpor poskytovaných malým podnikům a o 10 % u podpor poskytovaných středním podnikům, pokud se nejedná o podporu poskytovanou ve prospěch velkých investičních projektů nebo podporu v odvětví dopravy. Celková výše veřejné podpory se potom počítá buď jako procento způsobilých investičních hmotných a nehmotných nákladů, nebo jako procento odhadovaných mzdových nákladů na zaměstnanou osobu vypočítaných za období dvou let u pracovních míst vytvořených v přímé souvislosti s investičním projektem.

V případě, že se podpora vypočítává na základě hmotných nebo nehmotných investičních nákladů, musí příjemce podpory poskytnout finanční příspěvek ve výši alespoň 25 % způsobilých nákladů, buď z vlastních zdrojů, nebo prostřednictvím externího financování, a to ve formě, která neobsahuje žádnou veřejnou podporu.

Je nutno rovněž zdůraznit, že investice musí být v regionu, kde se podpora poskytuje, zachována alespoň po dobu pěti let, nebo tří let v případě malých a středních podniků, po dokončení celé investice.

Veřejná podpora určená na vzdělávání

Většina veřejných výdajů určených na oblast vzdělávání nespadá do působnosti pravidel o veřejné podpoře, například:

- školní výuka a prvotní vzdělávání (učňovské)
- školení a rekvalifikace nezaměstnaných včetně jejich vzdělávání v podnicích
- školení zaměstnanců v oboru, který není spojen s jejich stávajícím pracovním místem ani zaměstnavatelem

Veřejnou podporu na vzdělávání je možno poskytnout dle pravidel obecného nařízení o blokových výjimkách.

Pro účely veřejné podpory se rozlišuje vzdělávání obecné, zahrnující výuku, která se nevztahuje pouze nebo zásadně na současné nebo budoucí postavení zaměstnanců v podniku, ale která poskytuje kvalifikace ve větší míře přenositelné do ostatních podniků nebo pracovních oborů. Obecné vzdělávání zvyšuje kvalifikaci a použitelnost zaměstnance, a tím i jeho možnosti při hledání práce, proto v jeho případě může podpora dosahovat až 60 % způsobilých nákladů. V případě malých podniků lze uplatnit další navýšení o 20 %, u středních podniků dalších 10 %, navýšení 10 % lze uplatnit i při vzdělávání zdravotně postižených nebo znevýhodněných pracovníků. Intenzitu podpory však lze zvýšit pouze do maximální intenzity podpory ve výši 80% způsobilých nákladů.

Specifické vzdělávání smí být podpořeno nejvýše do 25 %. Míra veřejné podpory může být dále zvýšena o 10 % u středních podniků, o 20 % u malých podniků a o 10 % pokud se školení týká znevýhodněných pracovníků (dosud nezaměstnaná osoba mladší 25 let, osoba starší 45 let bez vyššího odborného vzdělání, dlouhodobě nezaměstnaná osoba, osoba s vážným tělesným, mentálním či duševním postižením, ženy po návratu z mateřské dovolené).

Způsobilé náklady přitom zahrnují osobní výdaje vyučujících osob; cestovní náklady vyučujících a školených osob včetně ubytování, další běžné náklady jako např. materiály a pomůcky přímo spojené s projektem, hodnotu opotřebení nástrojů a vybavení v míře využívání pro vzdělávací projekt, náklady na organizační a poradenské služby související se vzdělávacím projektem a osobní náklady školených osob až do výše ostatních výše uvedených vhodných nákladů přičemž tyto náklady se musí vztahovat k době, po kterou byly tyto osoby fakticky přítomny na školení.

V České republice dbá na dodržování pravidel poskytování veřejné podpory Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. Veřejnou podporu je možné poskytnout pro tzv. počáteční investici v rámci regionální podpory, která se řídí blokovou výjimkou. ČR jako členská země se musí striktně řídit

pravidly pro poskytování veřejné podpory, která EK nastavila. Zákon o investičních pobídkách je v souladu s předpisy EU, konkrétně se řídí blokovou výjimkou a byl Evropskou komisí schválen.

Veřejná podpora v České republice podléhá zákonu č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře, kde je v § 3 veřejná podpora definována takto: jakákoliv forma podpory, včetně programů veřejné podpory, nebo výhod zvyhodňujících podnikání nebo odvětví výroby poskytovaná Českou republikou, ministerstvem, jiným správním úřadem, orgánem samosprávy nebo poskytovaná z veřejných prostředků.

Veřejná podpora na počáteční investici v rámci regionální podpory je Evropskou komisí povolena pouze v regionech, kde je nižší HDP a nižší parita kupní síly než je průměr členských států Evropské Unie. Pro každý region NUTSII je stanovena konkrétní maximální výše veřejné podpory, kterou je možné poskytnout. V České republice např. není možné poskytovat regionální veřejnou podporu na počáteční investici v regionu Praha, kde je HDP na obyvatele vyšší, než je průměr v EU. Maximální veřejná podpora na počáteční investici je v ČR stanovena pro velké podniky na 40 % z uznatelných nákladů. Uznatelné náklady jsou investice do hmotného a nehmotného majetku nebo 2-leté mzdy zaměstnanců na nově vytvořených pracovních místech.

Maximální intenzita (míra, strop) veřejné podpory stanovená Evropskou komisí byla stanovena Regionální mapou intenzity veřejné podpory pro období 1. 1. 2007 - 31. 12. 2013 a určuje maximální míru veřejné podpory (procento z vhodných investičních nákladů), která může být investorovi poskytnuta Veřejná podpora v daném regionu soudržnosti NUTS II.

Pro Českou republiku byla stanovena následovně (v Praze není možné regionální veřejnou podporu vzhledem vysokému HDP na obyvatele poskytnout):

region NUTS II	malý podnik	střední podnik	velký podnik
<ul style="list-style-type: none"> Střední Morava, Severozápad, Střední Čechy, Moravskoslezsko, Severovýchod, Jihovýchod 	60 %	50 %	40 %
<ul style="list-style-type: none"> Jihozápad (1. 1. 2007 - 31. 12. 2010) 	56 %	46 %	36 %
<ul style="list-style-type: none"> Jihozápad (1. 1. 2011 - 31. 12. 2013) 	50 %	40 %	30 %

Definice malého a středního podniku (MSP) je upravena Nařízením Komise (ES) č.800/2008.

Základním kritériem pro posouzení velikosti podnikatele je počet zaměstnanců, velikost ročního obrátu a bilanční suma roční rozvahy (velikost aktiv). Údaje, které se mají použít pro stanovení počtu zaměstnanců a finančních veličin, jsou údaje vztahující se k poslednímu uzavřenému zdaňovacímu období vypočtené za období jednoho kalendářního roku.

Za drobného, malého a středního podnikatele se považuje podnikatel, který zaměstnává méně než 250 zaměstnanců a jeho roční obrát nepřesahuje 50 milionů EUR nebo jeho bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 43 milionů EUR.

V rámci kategorie malých a středních podniků jsou malé podniky vymezeny jako podniky, které zaměstnávají méně než 50 osob a jejichž roční obrát nebo bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 10 milionů EUR.

V rámci kategorie malých a středních podniků jsou drobní podnikatelé vymezeni jako podnikatelé, kteří zaměstnávají méně než 10 osob a jejichž roční obrat nebo bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 2 miliony EUR.

Při posuzování statutu MSP je nutné posoudit i vztah k propojeným podnikům. Při výpočtech nezáleží na tom, kdo koho vlastní (zda podnik A vlastní podnik B nebo naopak), ale pouze na výši vlastnického podílu. Pro stanovení celkového počtu zaměstnanců a finančních hodnot se započítávají i údaje propojených podniků do dalších generací (kolen). Z hlediska výpočtu celkového počtu zaměstnanců a finančních částek rozlišujeme 3 druhy propojených podniků¹⁴:

1. Samostatný podnik je každý podnik, který vlastní méně než 25 % základního kapitálu nebo hlasovacích práv jiného podniku. Při překročení výše 25% podílu se podnik stále považuje za samostatný, pokud patří do výjimek uvedených v definici MSP v článku 2 odstavci 2. Samostatný podnik se do celkového výpočtu pro posouzení statutu MSP nezahrnuje.

2. Partnerský podnik vlastní 25 % až 50 % základního kapitálu nebo hlasovacích práv jiného podniku. Údaje za tento podnik se přičtou ve výši procentuálního vlastnického podílu.

3. Spojený podnik vlastní více než 50 % hlasovacích práv nebo má právo uplatňovat rozhodující vliv v jiném podniku. Přesné vymezení vlastnických vztahů naleznete v Definici MSP. U tohoto druhu propojenosti podniků přičteme údaje za celý podnik, bez ohledu na skutečný podíl.

Veřejná podpora pro velké investiční projekty

Poskytování regionální veřejné podpory, která by vzhledem ke své výši mohla mít závažnější dopad na společný trh a soutěž je upravena v Pokynech k regionální podpoře na období 2007-2013. Intenzita a výše podpory pro velké projekty je snížena.

Maximální možná míra regionální veřejné podpory pro velké investiční projekty je stanovena následujícím způsobem:

Náklady vhodné na poskytnutí podpory	Upravený strop podpory
Do 50 milionů EUR	100 % regionálního stropu podpory
část nákladů mezi 50 a 100 miliony EUR	50 % regionálního stropu podpory
nad 100 milionů EUR	34 % regionálního stropu podpory

Základní podmínkou, kterou musí žadatel o veřejnou podporu splnit, je nezačínání práce na projektu před podáním žádosti o podporu. Pokud by práce na projektu byly zahájeny před podáním žádosti o podporu, není možné veřejnou podporu poskytnout. V tomto případě se má za to, že podpora nemá motivační účinek, protože by byl projekt realizován i bez poskytnutí veřejné podpory. Není ani možné žádat o veřejnou podporu zpětně na náklady, které byly na projekt vynaloženy před podáním žádosti

¹⁴ Zdroj: <http://www.czechinvest.org/definice-msp>

o podporu. Další podmínkou, která musí být dodržena je, že podpořená investice a podpořená pracovní místa musí být zachována po dobu minimálně 5ti let (MSP 3 roky).

Pravidla veřejné podpory byla vytvořena proto, aby se regulovaly státy poskytované prostředky, které mohou ovlivnit podnikatelské prostředí či trh. Podle ekonomické teorie má každá veřejná podpora negativní účinky na trh, v určitých případech jsou tyto negativní účinky kompenzovány či převýšeny těmi pozitivními. Z tohoto důvodu jsou součástí pravidel hospodářské soutěže již od vzniku Evropského společenství výjimky umožňující poskytnutí veřejné podpory. Jsou upraveny primárním právem ES, a to Smlouvou o založení ES. Jedná se o čl. 87 a 88, kde v čl. 87 je možné najít definici veřejné podpory:

- 1) podpora je poskytnutá z veřejných prostředků;
- 2) udělení podpory narušuje nebo hrozí narušením hospodářské soutěže;
- 3) podpora je selektivní – zvýhodňuje určité podniky nebo odvětví výroby;
- 4) podpora ovlivní obchod mezi členskými státy.

Pokud jsou uvedené znaky splněny, jedná se o veřejnou podporu. Určení veřejné podpory neovlivňuje právní forma příjemce, rozhodná je pouze podporovaná činnost. Takto vymezená podpora se řídí příslušnými pravidly (nařízeními, směrnicemi, pokyny, doporučeními EK apod.) a její maximální výše je omezena tak, aby poskytnuté podpory v co nejmenší míře ovlivňovaly trhy v jednotlivých členských státech. Tato pravidla jsou z jednoho pohledu omezující, neboť příjemci omezují maximálně čerpanou částku, na druhou stranu působí ochranně, neboť na trh každého, kdo vyvíjí ekonomickou činnost, není umožněno poskytnout neřízené množství prostředků (z jiných, ekonomicky silnějších členských států), které by narušily trh nevratným způsobem. Poskytnutí veřejné podpory bez schválení Evropskou komisí má za následek navrácení podpory, stejně tak, pokud by byla projektu zahrnujícímu veřejnou podporu přiznána vyšší míra podpory, než je maximální povolená, bylo by ji třeba navrátit, a to v celé výši i včetně úroků.

V určitých sektorech dle pravidel EK je veřejná podpora ještě více omezena nebo zcela zakázána, např. nesmí být poskytnuta regionální podpora v případě investice spadající do sektoru výroby syntetických vláken (krom MSP), v odvětví ocelářského průmyslu je možné v současné době poskytnout pouze podporu zaměřenou na výzkum a vývoj, na ochranu životního prostředí, na školení, na zaměstnanost (pro velké podniky s omezením) a na uzavření podniku (podpora na propouštění nepotřebných zaměstnanců a podpora na utlumení výroby). V těchto odvětvích je v Evropě nadbytek výrobních kapacit, a proto jsou považována za citlivá odvětví.

Maximální výši veřejné podpory pro účely Zákona o investičních pobídkách stanovuje NARIZENÍ VLÁDY a. 596/2006 Sb. ze dne 12. prosince 2006, kterým se stanoví přípustná míra veřejné podpory v regionech soudržnosti České republiky.

Vláda nařizuje podle § 11 dost. 3 zákona č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách a o změně některých zákonů (zákon o investičních pobídkách), ve znění zákona a. 19/2004 Sb., k provedení § 6 dost. 3 zákona:

§ 1

(1) Přípustná míra veřejné podpory pro investiční akci nesmí za celou dobu čerpání

veřejné podpory překročit tyto hodnoty:

a) v regionu soudržnosti Moravskoslezsko 40 %,

b) v regionu soudržnosti Střední Čechy 40 %,

c) v regionu soudržnosti Severozápad 40 %,

d) v regionu soudržnosti Střední Morava 40 %,

e) v regionu soudržnosti Severovýchod 40 %,

f) v regionu soudržnosti Jihovýchod 40 %,

g) v regionu soudržnosti Jihozápad 36 %, pokud bylo rozhodnutí o příslibu investičních

pobídek vydáno do 31. prosince 2010,

h) v regionu soudržnosti Jihozápad 30 %,

i) v regionu soudržnosti Praha 10 %, a to v městských částech Praha 4, Praha 5, Praha 6, Praha-Přední Kopanina, Praha-Suchdol, Praha 7, Praha 8, Praha 9, Praha 11, Praha 12, Praha 13, Praha 14, Praha 15, Praha-Dolní Měcholupy, Praha-Štěrboholy, Praha-Zličín, Praha 18, Praha 19, pokud bylo rozhodnutí o příslibu investičních pobídek vydáno do 31. prosince 2008,

j) v regionu soudržnosti Praha 0 %, jde-li o městské části, které nejsou uvedeny v písmenu i).

(2) Pokud investiční akci uskutečňuje malý nebo střední podnikatel¹⁾, navyšuje se přípustná míra veřejné podpory podle odstavce 1 o 20 % u malých podnikatelů a o 10 % u středních podnikatelů, s výjimkou investičních akcí podle § 2 a 3.

§ 2

Přípustná míra veřejné podpory pro investiční akci, u které hodnota nákladu, které mohou být podpořeny, přepočtená kurzem Evropské centrální banky vyhlášeným ke dni vydání rozhodnutí o příslibu investičních pobídek, přesahuje 50 000 000 EUR, činí pro tu část nákladu, které mohou být podpořeny a jež přesahují 50 000 000 EUR a nepřesahují 100 000 000 EUR, 50 % hodnoty přípustné míry veřejné podpory v jednotlivých regionech soudržnosti České republiky stanovené podle § 1 dost. 1.

§ 3

(1) V případě, že má být poskytnuta veřejná podpora vztahující se k té části nákladu, které mohou být podpořeny a které přepočteny kurzem Evropské centrální banky vyhlášeným ke dni oznámení veřejné podpory Komisi Evropských společenství (dále jen "Komise") přesahují 100 000 000 EUR, může být tato veřejná podpora udělena pouze po jejím předchozím schválení Komisí²⁾.

(2) Přípustná míra veřejné podpory pro investiční akci, u které hodnota nákladu, které mohou být podpořeny, přepočtená kurzem Evropské centrální banky vyhlášeným ke dni oznámení veřejné

podpory Komisi, přesahuje 100 000 000 EUR, činí pro tu část nákladu, které mohou být podpořeny a jež přesahují 100 000 000 EUR, 34 % hodnoty přípustné míry veřejné podpory v jednotlivých regionech soudržnosti České republiky stanovené podle § 1 Odst. 1.

§ 4

Přípustná míra veřejné podpory pro investiční akci realizovanou v převážné míře v oboru, který nespadá pod kód DG, DK, DL nebo DM odvětvové klasifikace ekonomických činností vydané Českým statistickým úřadem, činí 75 % hodnoty přípustné míry veřejné podpory v jednotlivých regionech soudržnosti České republiky stanovené podle tohoto nařízení.

§ 5

Za jednu investiční akci se považují dílčí investiční akce provedené jednou nebo více osobami v období 3 let, pokud je majetek pořizovaný v dílčích investičních akcích bez ohledu na osobu vlastníka technicky a funkce neoddělitelný a nachází se v bezprostřední blízkosti

Malé střední podniky mají povolenu vyšší míru podpory, naopak velké projekty, u kterých hrozí narušení trhu, mají veřejnou podporu sniženu.

Zákon o investičních pobídkách č 72/2000 Sb. je schválen Evropskou komisí a podpora je dle tohoto zákona poskytována v souladu s blokovou výjimkou na regionální rozvoj.¹⁵

•

¹⁵ Zdroj:<http://www.epravo.cz/top/zakony/sbirka-zakonu/narizeni-vlady-ze-dne-12-prosince-2006-kterym-se-stanovi-pripustna-mira-verejne-podpory-v-regionech-soudrznosti-ceske-republiky-15843.html>